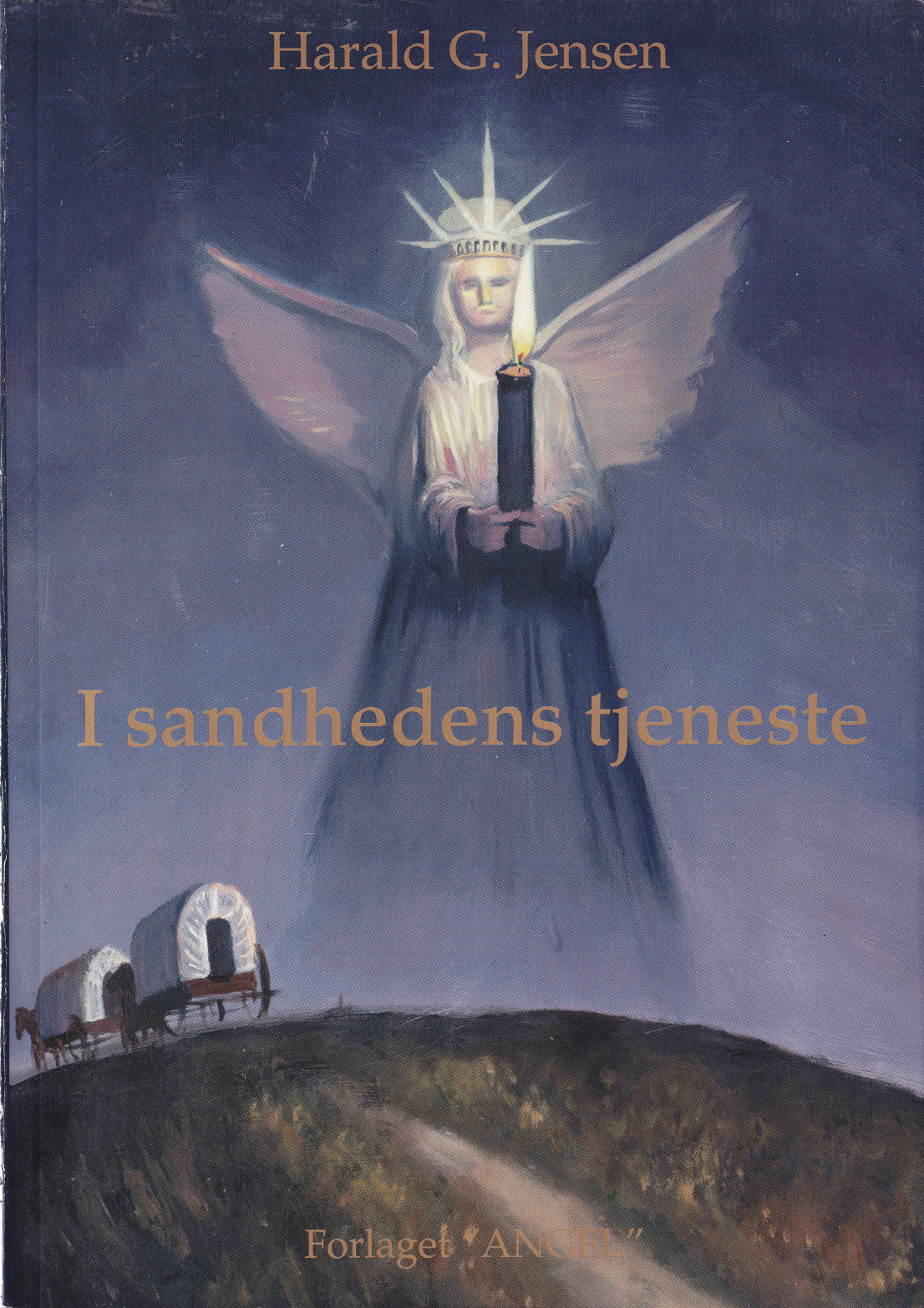

Harald G. Jensen

I sandhedens tjeneste

Forlaget "ANGEL"

Harald G. Jensen

I sandhedens tjeneste

Forlaget "ANGEL"

Kapitel 1: Barndom og ungdom.....	side 4
Kapitel 2: Præsten der tænkte nye tanker.....	side 21
Kapitel 3: Rejsen over Atlanten.....	side 36
Kapitel 4: Ind i vildniset	side 51
Kapitel 5: Mit nye liv	side 69
Kapitel 6: Åbenbaringen	side 85
Kapitel 7: Den store borgerkrig.....	side 100
Kapitel 8: Lysbærernes netværk.....	side 122
Kapitel 9: Slutningen på mit liv og en efterskrift ..	side 143

En stor tak til Kate for hendes aldrig svigtende hjælp til at få skrevet denne bog.

"I SANDHEDENS TJENESTE"

Factionsroman

1. udgave 2005 Forlaget ANGEL

v/ Harald G. Jensen ©

Illustrationer.

H.C.Hauge-Rasmussen

Omslag : Efter maleri af

H.C.Hauge-Rasmussen

Bogen er sat med Palatino-Linotype

Trykt hos Toptryk Grafisk, Gråsten

Fotografisk, mekanisk, elektronisk
eller anden gengivelse af denne
bog er ikke tilladt uden efter
aftale med forfatteren ifølge
gældende dansk lov om ophavsret.

Forfatterens tidligere udgivelser:

"Atlantis – landet med de grønne enge" Ny udg. 2000

"Hjælp- det spøger !!!" Ny udg. 2002

"Den usynlige virkelighed" Ny. Udg. 2002

"Hvad øjet ikke ser " 2001

"Vejen til lyset " 2004

Forlaget "ANGEL"

v/ Harald G. Jensen

Funder Kirkevej 55,

Funder Kirkeby,

8600Silkeborg

Tlf. 86 85 17 93

E-mail: Mail: mail@siriusmedia.dk

Hjemmeside: [www. Siriusmedia.dk](http://www.Siriusmedia.dk)

ISDN 87-986470-7-5

Barndom og ungdom

Den 18. juni 1815 besejredes den franske kejser Napoleon af de engelske og tyske tropper i det berømte slag ved den belgiske landsby Waterloo. Samme dag blev der i Sverige født en lille dreng, som fik navnet Theodosius Swane. Denne lille dreng var mig. Mit fornavn blev bestemt af min fader Biskop Swane fra Lund, idet jeg var hans første og eneste søn. I en sand lykkerus over min fødsel mente han, at jeg var en gave fra GUD. Han påstod nemlig, at Theodosius betød "Gaven fra GUD", men jeg fandt senere ud af, at Theodosius var en romersk kejser fra det fjerde århundrede. Han havde tilnavnet "Den store", og det fik han fordi han indførte kristendommen som statsreligion i hele det romerske rige.

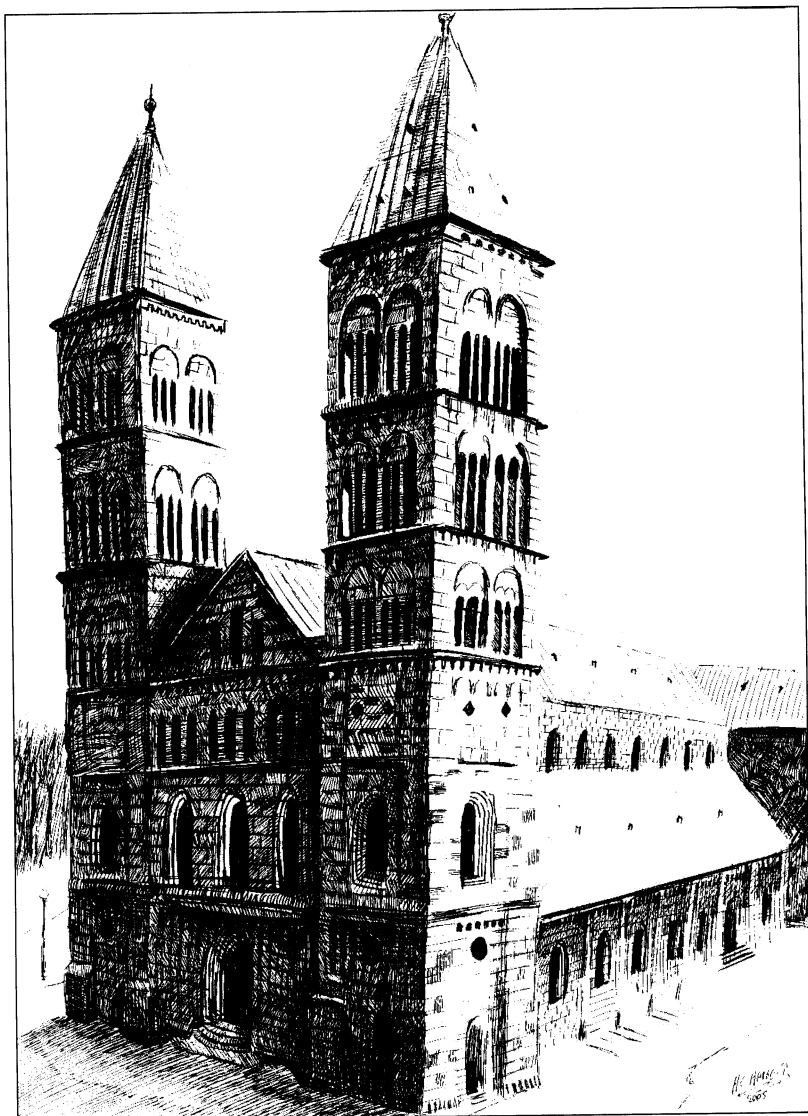
Derfor var min far en stor beundrer af ham, og så skulle jeg så resten af livet trækkes med det grimme navn. Så snart jeg kunne tale, kaldte jeg mig selv "Theo". Min far blev vred over det, men lod det passere, da det var nemmere at råbe "Theo – din skarnsknægt – hvor er du?"

Min fødsel tog hårdt på min mor, da hun havde lidt et stort blodtab. I forvejen var hun en svagelig kvinde, og i løbet af et års tid blev hun svagere og svagere indtil hun på min 1.års fødselsdag faldt besvimmel om og aldrig mere kom til bevidsthed igen. Min far sørgede over hende og holdt aldrig helt op med at tænke på hende. For ham var det udelukket med en ny ægtefælle, skønt han på det tidspunkt stadig var i sin manddoms fulde kraft.

For mig betød hendes bortgang ikke så meget, for allerede dagen efter min fødsel blev der ansat en amme, som jeg diede hos, og som tog sig af mig i det daglige. Derfor husker jeg hende kun fra billeder, og det som blev fortalt om hende. Jeg blev tæt knyttet til min amme, for det var jo hende, som sørgede for, at jeg fik mad og

renlighed. Hun sov altid i mit barneværelse og stod altid op og trøstede mig, når jeg græd.

Men den inderlige kærlighed mellem et barn og dets forældre fik jeg aldrig lov til at prøve. Min amme var

Lund Domkirke

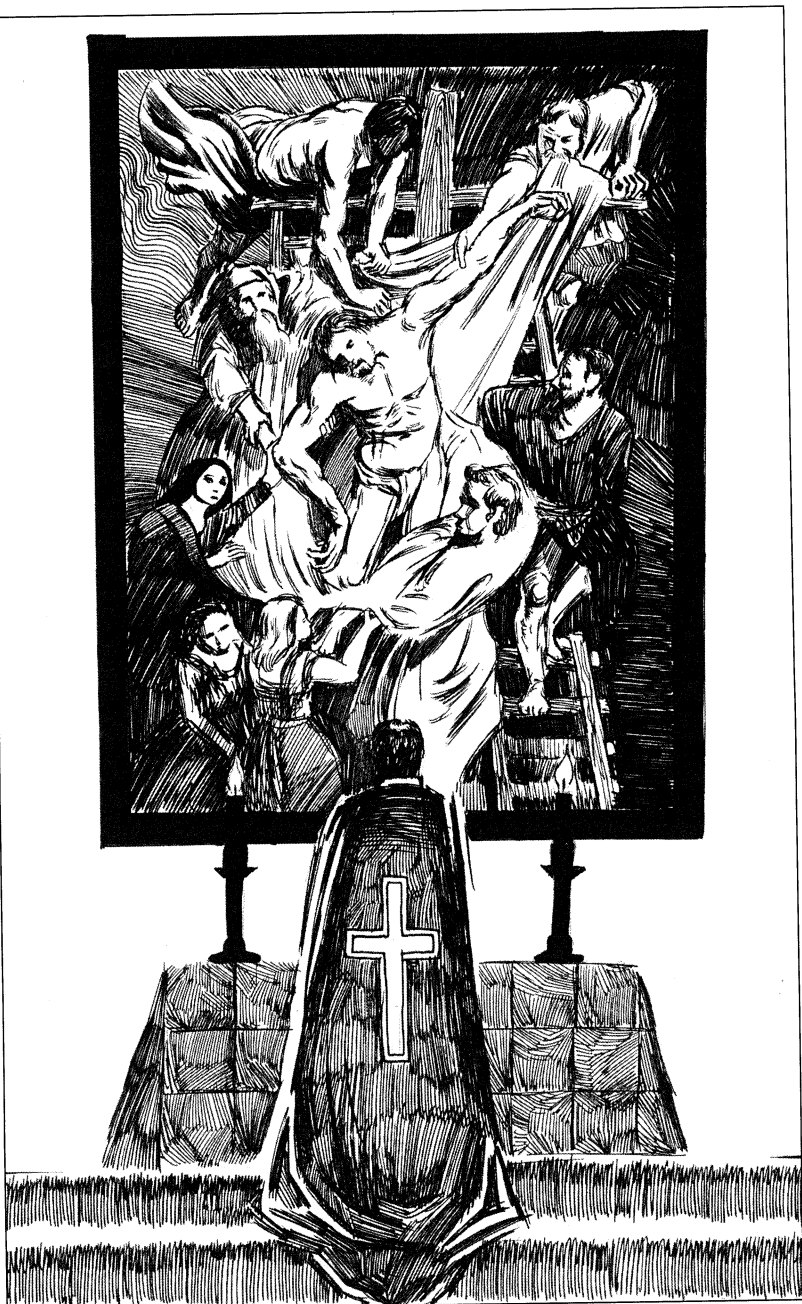
såmænd sød nok mod mig, men hun afholdt sig fra at give mig kram eller kys efter påbud fra min far. Derfor fik jeg det problem resten af livet, at jeg ikke vidste hvad kærlighed var, hvad en kvinde forventede af mig og hvordan jeg skulle håndtere mine naturlige seksuelle følelser. Jeg følte mig kejtet i kvinders nærvær, og havde enten alt for stor respekt for dem, eller også interessererede mig ikke som mulige partnere. Min fars strenge puritanske syn på kærligheden mellem mand og kvinde, som han syntes svarede til hans ophøjede position i kirken, gjorde heller ikke tingene bedre. Kærligheden var og blev et mystisk land for mig, og jeg turde ikke kaste mig ud i det af skræk for at gøre noget galt. Derfor måtte jeg være en ensom vandrør gennem livet.

Ellers husker jeg ikke så meget fra mine første år. Jeg har dog nok ikke været noget nemt barn ifølge min far. Han forlangte ro i huset, når han sad på sit kontor i den store præstegård, hvor jeg blev født. Da jeg var i 14-års alderen, fik han embedet som biskop i Lund med bolig i den endnu større og flottere bispegård i Lund.

Det var et af de fornemste huse i byen, men min far syntes det var i orden at omgive sig med pomp og pragt, selv om han altid påstod, at han ikke søgte jordisk magt og rigdom.

I sit eget hjem var han GUD – eller i hvert fald hans stedfortræder. Han regerede med hård hånd over den tjenerskare, som omgav ham. Han havde sin egen kammerherre, som klædte ham på og af og sørgede for at anrette hans mad, som han altid spiste i ophøjet majestætisk ensomhed.

Jeg kom aldrig til at opleve at sidde til bords med min far, for han havde heller ikke megen selskabelighed, og han inviterede kun standsfæller og højerestående embedsmænd fra byen og stiftet. Den gang var det ikke

Min far Biskop Swane foran altret

velset, at børn spiste med ved bordet. Det skulle foregå ude i køkkenet sammen med kokkejomfruen, som for øvrigt forguede mig og kæmpede med min amme om min kærlighed.

I det hele taget tog min far sig ikke meget af min opdragelse. Det overlod han til andre. Kun hvis jeg havde begået noget, som i hans strenge, fordømmende livssyn var uartigt og ikke passende for sønnen af en biskop, kunne han sige: "Vi afregner på lørdag". Det blev dog først alvor, da jeg var fyldt fire år. Fra da af mente min far, at man var ansvarlig for sine handlinger.

I begyndelsen vidste jeg ikke hvad han mente med de ord, men en lørdag efter middag fik jeg ordre til at stille i hans kontor. Han fortalte mig først, at min amme efter hans ordre havde noteret selv det mindste brud på god ro og orden og på de regler, som gjaldt i hans hus. Da han havde oplæst alle forseelserne, fik jeg ordre til at trække mine bukser ned, og han sagde: "Hvis man ikke vil høre, må man føle".

Så tvang han mig til at ligge overskrævs på en stol med den bare ende lige i vejret, og så slog han med en bam-busstok det antal slag, som han mente passede til antallet af overtrædelser. Men det var kun en del af straffen. Jeg måtte ikke græde, for så slog han endnu flere slag, og så skulle jeg efter hver slag sige "Jeg gør det aldrig mere".

Disse lørdage blev snart et helvede for mig, for nu mistede jeg tiltroen og kærligheden til min amme, som sådan havde bedraget mig. Fra da af sørgede jeg for at holde mine gale streger skjult for hende, så hun ikke kunne sladre. Jeg havde mistet min barnetro på alt det gode i verden. Alligevel fandt hun altid noget til den ugentlige rapport, og sommetider opdigtede hun noget. Selvom jeg benægtede nyttede det ikke noget, for så var jeg bare en stor løgnhals oven i købet, og det gav flere

klø. Til sidst tog jeg blot imod kløene som noget uundgåeligt i den forfærdelige verden, jeg var havnet i.

Jeg synes nu bagefter, at det meste kunne have været klaret med en formaning og en løftet pegefinger, for jeg synes nu ikke at jeg var så uartig, som jeg blev gjort til. Jeg var bare en dreng med krudt i. Men sådan så min far ikke på det. Han levede efter Bibelens ord: "Herren vor GUD er en nidkær GUD, som straffer alle, som ikke lyder hans bud".

Disse bud var Moselovens ti bud, som min far tvang mig til at lære udenad. Han kunne altid finde et bud, som jeg havde overtrådt, og hvis ikke andre kunne bruges, anvendte han det fjerde bud: "Du skal ære og adlyde din far og mor."

Denne lov kunne være meget god at bruge i de beduinsamfund i ørkenen, hvor de opstod for ca. 5000 år siden, men jeg synes ikke at de var meget værd i et moderne samfund. Men årtusinder er gået og i mellemtiden har samfundet udviklet sig, og det vil fortsætte med at udvikle sig. Så jeg synes, at hvis budene skal bruges i vor tid, så må der fornyelse til. Måske nogle helt nye regler. Jeg har for eksempel altid syntes, at der mangler nogle regler for menneskets forhold til dyr, men gælder næstekærligheden kun for mennesker? Måske har lovgiverne ikke ment, at det var nødvendigt at fastsætte nogle regler her på grund af det syn man generelt har i mange lande. Dyr har jo ikke nogen sjæl, siger man. Det er jeg nu ikke så sikker på er tilfældet.

Jeg følte mig nemlig ofte som et umælende dyr uden rettigheder i min fars kolde Gudsforståelse. Afstraffelsen gjorde vanvittigt ondt. Bagefter blev jeg lagt i seng som en yderligere straf, og der måtte jeg ligge på maven, mens jeg grædende følte på min ophovnede bagdel. Jeg lærte aldrig at forstå min fars ord bagefter: "Jamen

- jeg gør det jo kun for din egen skyld". Han følte, at det var hans faderlige pligt at straffe mig for overtrædelser af hans moralkodeks. Det kunne være alt fra råben i huset, når han ville have stilhed til små drengestreger, som at hive husets kat i halen, så den hylede. Og hvis jeg virkelig ikke havde gjort noget, som havde påkaldt min fars vrede mod mig, tævede han mig alligevel for ikke at komme ud af vanen. For som han sagde: "Du har nok alligevel gjort noget, som vi bare ikke har set".

Jeg lærte derfor hurtigt at tilbringe min tid uden for huset i bispegårdens store have. Jeg havde ingen legekammerater, for ingen var fine nok af herkomst ifølge min far. Jeg kunne bare stå og kigge ud gennem portens gitre og se de andre børn lege, og jeg ønskede sådan at de ville komme ind og lege med mig.

Da jeg blev 7 år blev der tilkaldt en kapellan fra Domkirken, som skulle undervise mig. Komme i en almindelig latinskole var helt umuligt. Derfor fik jeg ingen skolekammerater. Kapellanen havde aldrig undervist børn før, så han forlangte alt for meget af mig. Først skulle jeg lære at læse og skrive, for at vi hurtigst muligt kunne komme i gang med Bibelen og en masse andre messebøger af høj lærde skriftkloge.

Efter at vi havde tygget Bibelen godt og grundigt igennem, så jeg kunne den både forfra og bagfra og ud til begge sider, begyndte han at lære mig at læse latin, og da jeg var omkring 10 år gik han ufortrødent i gang med at lære mig oldgræsk. Det gjorde han ifølge min kære faders ordrer. Det var nogle store udfordringer for en lille knægt, men da jeg heldigvis havde fået en god begavelse og sprognemme i dåbsgave, kæmpede jeg mig alligevel igennem, og jeg kunne oven i købet overraske min far, når han en gang om måneden overhørte min undervisning og prøvede min viden af med spidsfin-

dige spørgsmål, som egentlige hørte hjemme i et studeret teologisk miljø kan jeg se nu.

Men alligevel var jeg min far taknemlig for alt det han tvang mig til at lære. For senere hen i livet fik jeg stor nytte af al den lærdom, som han fik proppet i mig.

Alle disse studier, som optog det meste af min barndom gjorde at jeg ikke fik tid til at lave så mange skarnsstreger, men kapellanen, som havde overtaget ammens spionrolle, sladrede alligevel til min far om mine mindste ulydheder, og hver lørdag indtil mit attende år måtte jeg stille til afstraffelse. Da jeg var blevet 18 år, var jeg vokset så stor og stærk, at jeg trodsigt sagde nej til at trække mine bukser ned, idet jeg sagde til ham " Hvis du slår mig - så slår jeg igen."

Så stoppede det. Det gjorde min barndom også. Som et resultat af mit lille oprør blev jeg som attenårig indskrevet på Lunds Universitets teologiske fakultet. Jeg skulle naturligvis være præst og senere hen biskop ligesom min far.

Til min store glæde opdagede jeg, at min barndoms utålelige terperi havde båret frugt, idet det viste sig, at jeg var langt foran mine studiekammerater hvad viden angik. Deres latin fra de offentlige latinskoler var af langt ringere standard end min lærdom. Jeg havde derfor let ved at følge undervisningen. Faktisk behøvede jeg ikke at gøre særligt meget ved mine lektier, for jeg havde lært det hele i forvejen. I tilgift var jeg velsignet med en fotografisk hukommelse, så jeg gik let igennem de seks år, som det teologiske studium tog.

Især mine bibelkundskaber overgik tit mine læreres, og jeg drev sikkert nogen af dem til vanvid ved at rette på dem og fortælle dem, hvordan de rigtige skriftord lød, og hvor man kunne finde dem henne i Bibelen. Det må ofte have været ret pinligt for dem kan jeg nu bagefter se.

Men da jeg jo var biskoppens søn, vovede de ikke at straffe mig af frygt for hans reaktioner, og jeg udnyttede vist nok deres respekt for ham til det yderste. Derfor blev disse studieår en ren svir for mig efter min lidt triste barndom. Jeg fik mig kun en enkelt ven på Universitet. Han var min sidekammerat i forelæsningssalen igennem alle årene, og vi havde mange gode diskussioner sammen. Han hed Hans Herlufson, og jeg bevarede mit venskab med ham i årene efter universitetsårene. Og endnu længere skulle det senere vise sig.

Efter veloverstået eksamen fik jeg for første og eneste gang i mit liv ros af min far. I sin glæde forærede han mig derfor en studietur til Vatikanet i Rom. Det blev en mindeværdig tur for mig.

Jeg rejste alene med dagvognen til Ystad. Derfra med skib til Tyskland og videre med forskellige dagvogne ned gennem Europa. Vognene var kolde og umagelige, og man blev ustandseligt gennemrystet på de dårligt vedligeholdte veje, som man havde dengang. Heldigvis var det midt på sommeren og jeg nød i den grad de smukke landskaber og de hyggelige små byer vi kørte igennem.

Jeg overnattede på små hoteller undervejs, men fik ikke i begyndelsen snakket så meget med mine medrejsende, for jeg havde aldrig lært tysk. Min far kunne ikke fordrage tyskerne, så det sprog mente han ikke var nødvendigt at lære. I det hele taget havde jeg ikke lært andre sprog end svensk og latin og oldgræsk. Men jeg havde sprogøre og lærte hurtigt nogle dagligdags gloser og små sætninger, så jeg til sidst på turen kunne gennemføre en nogenlunde forståelig samtale med folk.

Vi kørte gennem små landsbyer og store byer og alt var så nyt og spændende for en mand, som havde levet så mange år i universitetets skyggefulde haller. Da vi kom

til storbyen Rom af Via Appia, tog jeg ind på et studenterlogement, som var beregnet for teologiske studerende fra hele Europa. Det lå lidt i udkanten af byen omgivet af skyggefulde oliventræer. Det var ikke særligt luksuriøst, men dog antageligt, og de serverede nye spændende retter for mig, som jeg aldrig før havde smagt og det kostede næsten ingen penge.

De første par dage så jeg mig omkring og legede turist, men snart blev jeg indfanget af det særlige trylleri, som jeg fandt i Vatikanet. Jeg vandrede nysgerrigt omkring i det kæmpestore kompleks, som udgør Verdens største kirke: Peterskirken. Det tog 120 år at bygge den og den stod færdig i 1626. Alle kristne i de katolske lande måtte bidrage til dens opførelse, men vi i Sverrig slap, fordi vi var blevet protestanter.

En dag kom jeg på mine ensomme vandringer rundt i kirken til en dør, som nogen havde glemt at låse, og nysgerrigt åbnede jeg den. Heldigvis var der ingen af de ellers allesteds nærværende svejtsergardister i nærheden, så jeg smuttede lydløst ind ad døren og videre ad den korridor, som lå bagved. For enden af korridoren var en ny meget solid dør, men mirakuløst nok var den heller ikke låst. Det var nok en forglemmelse, for bag døren blev jeg helt overvældet af at se reoler med tusinder af gamle bøger stablet på hylder helt op til loftet. Med mellemrum stod der stiger, som kunne kures langs reolerne på en liste, så man kunne få fat i en hvilken som helst bog fra hele reolen. Jeg kunne ikke dy mig og klatrede op af en tilfældig stige, for at se om der skulle være en bog, der interesserede mig. Gud må have ført min hånd, for pludselig stod jeg på stigen med to små tynde uanselige bøger i hånden, som så ud til at være meget gamle. Jeg bladrede lidt i dem. Først kunne jeg ikke tyde titlerne, da de var skrevet på oldgræsk, men så kom min barn-

Peterskirken

doms lærdomme mig til gode, idet jeg tydelig kunne se de græske ord på titelbladet, som betød: "Om gnostikerne" Jeg vidste godt hvem gnostikerne var, men det var forbudt læsning på Universitetet.

Jeg gik ned ad stigen for at studere dem nærmere, men i det samme gik døren til biblioteket op og en prælat trådte ind. Han stirrede forbløffet på mig og spurgte mig om noget i en bøs tone. Jeg forstod ikke hans spørgsmål,

men det var tydeligt om min ret til at være til stede her i biblioteket. Jeg slog uvidende ud med armene og sagde: "Toilet, Bitte"?, som om jeg var faret vild i min søgen efter et toilet.

Han rystede opgivende på hovedet over de dumme turister, men pegede blot på døren og råbte på tysk: "Raus"! Det forstod jeg straks og med en undskyldning forsvandt jeg ud i korridoren og ud i kirken igen. Men heldigvis havde jeg været åndsnærværende nok til at stikke bøgerne ind under min folderige studenterkappe og prælaten havde ikke opdaget mit tyveri. Jeg skyndte mig hjem til mit logi og gemte mine to bøger nederst i min rejsekuffert, og jeg fik først kigget på dem, da jeg igen var hjemme i Sverige. Oversættelsen var imidlertid så langsommelig og tidskrævende, så jeg opgav og gemte dem ned til senere læsning, når jeg engang fik tid.

Et halvt år tilbragte jeg nu som en slags praktikant i Lund domkirke og senere hos en af min fars venner på en af de mange små landsbykirker i det sydlige Sverige. Der blev jeg indført i alle de mange forskellige ritualer, som hører kirken til.

Jeg syntes personligt at mange af dem var mere eller mindre intetsigende. Især stødte det min æstetiske sans, at man under nadveren ligeud sagde, at det stykke brød, man fik stukket i munden, i samme øjeblik forvandlede sig til Jesu kød. Jeg følte virkelig lede ved ritualet, og var næsten ved at brække mig tanken om, at man gjorde folk til kannibaler, selv om det var symbolsk ment. Endnu værre blev det, når man sagde at altervinen i min mund blev forvandlet til Jesu blod. Det var så modbydelig en tanke, at jeg altid snød og beholdt brødet i munden, indtil jeg kunne liste det ud i et lommeterklæde. Vinen blev jeg imidlertid tvunget til at drikke, mens jeg undertrykte min lede ved dette ritual. For mig var det en

genoplivelse af oldgamle ritualer fra naturfolkenes tid på Jorden, hvor man spiste af en nedlagt fjendes kød og drak af hans blod for at erhverve hans kraft.

Alle ritualer var for mig blot en samling ord uden reel åndeligt indhold. En slags besværgelser, som hørte til i de gamle urtidsreligioner, og som kun tjente til at omgive en messe med højstemte ord og ligegyldige floskler. Det synes jeg for øvrigt stadig.

Men læres skulle det jo, hvis man ville være præst, og det ville jeg jo fordi jeg så gerne ville opnå min faders anerkendelse og respekt. Da jeg havde så utroligt let ved at lære, varede det ikke længe før jeg syntes jeg var parat til at gå det næste skridt. Jeg opsøgte min far og sagde at jeg nu følte mig parat til at gå ind i kirken og bad om han ville anbefale mig et sogn, hvor jeg kunne begynde som præst.

Han begyndte først begejstret at tale om en lille kirke i udkanten af Lund, som havde en tilpas stor menighed. Det ville glæde ham meget hvis jeg ville lade mig ordinere som præst til netop den kirke. Men jeg havde luret ham, for hvis jeg tog imod hans tilbud ville han kunne have mig under konstant opsyn. Jeg sagde pænt nej tak, idet jeg allerede havde besluttet mig til at flytte ud på landet til en lille landsbykirke så langt væk fra Lund som muligt. Det fortalte jeg ham naturligvis ikke, men jeg påpegede, at jeg havde megen brug for et stille sogn, hvor jeg kunne udvikle mig til at blive en god præst for en lille menighed, og ikke starte på en stor bymenighed, som måske indebar byrder jeg endnu ikke var i stand til at klare. Jeg smurte lidt tykt på og understøttede ham i hans mistro til mine evner, og det kunne han jo godt se ville passe bedre til mig i starten. Hvis jeg slog et alt for stort brød op inden jeg var blevet lidt mere rutineret, ville mit eventuelle nederlag jo falde tilbage på ham selv.

Han kunne godt lide min ydmyge holdning selv om han ikke gættede årsagen til denne ydmyghed. Men han var så vant til at manipulere med folk, at han slet ikke tænkte på at jeg også kunne manipulere, hvis det passede mig. Han lovede at se velvilligt på sagen, selvom han betvivlede at jeg allerede var nået så vidt, at jeg i det hele taget kunne påtage mig en præstestilling, men da jeg jo var hans søn, besluttede han, at han gerne ville give mig chancen. Han gav mig adressen på et sogn langt ude på landet over ti mil fra Lund, som stod og manglede en præst, fordi den gamle var død.

Jeg opsøgte anonymt kirken og foregav kulturhistorisk interesse for den smukke gamle kirke, som virkelig var en typisk sognekirke for den egn af landet. Der var især nogle meget smukke kalkmalerier på korvæggene fra Middelalderen. Men at vi var langt ude på landet sås især af de umagelige kirkebænke, og det kolde, slidte stengulv af gule mursten. Jeg besluttede mig dog til at søge stillingen. Via min fars behændige støtte fik jeg sat en præsentabel ansøgning sammen, samt fik skrevet en habil prøveprædiken, som jeg så fik lov til at holde for den samlede menighed. Jeg husker endnu, at teksten var over Jesu lignelse om den fattige enkes skærv.

Da der ikke havde meldt sig andre ansøgere til det lidt afsides liggende sogn, som lå i det yderste kant af min fars bispedømme, fik jeg ja til stillingen og fik besked på, at jeg kunne melde mig førstkommende månedsskifte. Og således blev jeg da præst i det lille sogn Egelunda den 1. august 1845 – 30 år gammel.

Jeg var jo opvokset i et præstehjem, som senere blev til et biskophjem. Den daglige rutine for en præst var mig velkendt. Men fra at have været praktikant under en anden præst til at skulle forestå det hele selv, var der et stort spring.

Der var så mange daglige praktiske ting, der skulle tages stilling til. Jeg skulle ligesom organisere mit liv og selv træffe alle bestemmelser, hvor der før var nogen der traf alle afgørelser for mig. Det var ikke let.

Især faldt det mig svært at forstå, at jeg nu var den alle så op til, og ventede at jeg fortalte dem, hvad de skulle gøre. Det havde jeg jo aldrig været vant til. Min fars despotiske styre både udadtil og indadtil havde gjort mig fuldstændig ude af stand til at have min egen mening om tingene. Men jeg måtte nu beslutte mig til, hvordan jeg skulle leve mit liv, og måtte derfor helt forfra lære at stå på egne ben. Der var ingen jeg kunne rådspørge, for til min far ville jeg i hvert fald ikke komme krybende, for at bede ham om råd til hvordan jeg skulle gribe tingene an.

Min forgænger i embedet var jo død, så ham kunne jeg heller ikke bede om råd, og kollegerne indenfor standen havde nok i deres eget. De kunne ikke drømme om at hjælpe en i gang. Det ville tværtimod fryde dem, om jeg klokkede i det. Så jeg måtte springe ud i det og så tage de øretæver som måtte komme. Ikke at gøre noget var helt umuligt. Alle forventede at jeg selvfølgelig som en studeret mand havde styr på det hele, og lige nøjagtigt vidste hvordan tingene skulle gribes an. Aldrig havde jeg haft en ven, som jeg kunne rådspørge. Så jeg måtte føle mig frem og prøve at spille efter gehør uden den mindste anelse om alle de farer der sikkert lurede foran mig. Men at give min far den triumf at alle hans negative meninger om mig og mine evner skulle vise sig at være rigtige ville jeg dog ikke. Jeg skulle vise ham, skulle jeg. Jeg skulle vise alle, at jeg kunne klare mig og måske en dag triumfere over alle dem, som ikke regnede mig for noget.

Så jeg satte mig ned og lavede en plan over hvad der

syntes mest nødvendigt, og så gik jeg frem efter den plan punkt for punkt. Det første punkt var hvordan min husholdning skulle organiseres. Jeg tilkaldte derfor den husholderske, som den gamle præst havde haft i huset i mangfoldige år.

Hun kom ind i mit studereværelse med bøjet hoved og angst i øjnene. Hun var en midaldrende dame, iført en lang sort kjole som gik helt ned til gulvet. Om halsen havde hun en broderet krave, og på hovedet en hvid kyse med blonder omkring ansigtet. Jeg så venligt på hende og sagde: "Hvad er fruens navn?" Hun studsede og så op og spurgte forvirret: "Hvad mener Hr. pastoren?" Jeg spurgte igen venligt "Hvad er Deres navn?" Hun svarede mig ydmygt "Undskyld, men jeg blev lidt forvirret, da Hr. pastoren sagde frue til mig og Hr. pastoren må heller ikke sige De til mig. Mit navn er Anna, Deres velbårenhed".

"Det må du altså undskylde, Anna. Men du forstår jo nok at det er så nyt for mig alt sammen"

"Et herskab undskylder ikke overfor tjenestefolkene, Hr. Pastoren" svarede Anna irettesættende igen.

Endnu en brøler.

Jeg tav lidt for at sunde mig ovenpå den dårlige start. Men så tog jeg mig sammen. Denne samtale skulle altså have en ordentlig afslutning.

"Godt Anna. Så spørger jeg dig ligeud. Kunne du tænke dig at fortsætte i tjenesten som min husholderske?"

"Ja - meget gerne Hr. Pastoren. Jeg har jo været i dette hus mit halve liv, og ville så nødig stå på gaden i morgen uden arbejde. Så hvis Hr. pastoren vil være tilfreds med min fortsatte tjeneste, så er jeg da Hr. pastoren så uendelig taknemmelig"

"Godt Anna. Jeg er et beskedent menneske og forlanger ikke at der skal laves noget om i de daglige rutiner. Vil du fortælle mig hvordan min forgænger havde indrettet sig?"

“Ja, gerne. Hr. Pastoren. Jo se, Deres forgænger - salig hr. Westerstrøm - faldt noget af på det i de senere år. Han plejede ikke at stå op før omkring kl. 10 om formiddagen og så forventede han, at der stod en morgenbakke med havregrød, et par stykker groft brød og to hårdkogte æg. Vil det også passe hr. Pastoren “?

“Nej - Anna. Havregrød har jeg fået nok af i min barndom og sommetider i min studietid var det det eneste, jeg havde råd til at spise. Nu vil jeg gerne være fri for det. Men to hårdkogte æg og et par stykker groft brød lyder dejligt. Og så vil jeg gerne have et stort glas mælk samt endelig en rigtig god kop kaffe med både sukker og fløde i. Kan det lade sig gøre. “?

“Ja- vist - javist. Men hvordan med husholdningspengene. Skal jeg fortsat administrere dem “?

“Jo - selvfølgelig. De skal bruge de penge der skal til, også til den daglige kost. Jeg er ikke vant til luksus og stor selskabelighed. Men jeg ønsker altså ikke at vente til kl. 10 med min morgenmad. Jeg plejer at stå op kl. 7 og en halv time senere vil jeg gerne spise. Kunne det passe dig, Anna “?

“Jamen - det kan det da. Man får også mere ud af dagen, når man starter tidligt, “ sagde hun anerkendende.

“Godt - så siger vi det. Og er der ellers noget du vil vide, så kan vi tale om det om morgenen, når du har serveret min morgenmad. Ja tak, Anna. Så var der ikke mere” sagde jeg. Derefter trak Anna sig glad og lettet tilbage. Hun var nu sikret sit udkomme lang tid fremover.

Præsten der tænkte nye tanker

Men denne snak med min husholderske var kun begyndelsen. Jeg måtte igennem de samme problemer med min uvidenhed, da jeg senere mødtes med provsten for mit provsti hans velbårenhed Hr. Hermansen.

Han var en sur gammel støder, som led af magtbrynde og det demonstrerede han tydeligt overfor mig ved et møde senere på dagen.

Efter at han uanmeldt var buset ind gennem min dør, som om det var hans uangribelige ret, viste han mig hvem der bestemte.

"Ja - velkommen til provstiet, Hr. Swane. De er godt nok ikke den præst vi ville have foretrukket, men jeg går ud fra at Deres højvelbårne Hr. Fader biskoppen har trukket lidt i trådene " frembrusede han yderst fornærmende og insinuerende.

"Nej" svarede jeg. "Deri tager Deres velbårenhed nu fejl. Min far satte sig meget kraftigt imod at jeg tog dette simple landpastorat frem for et større bypastorat indenfor hans domæne"

"Ja så" svarede hr. Westerstøm perpleks og faldt lidt ned. "Nå - så ringe synes jeg nu heller ikke at vores pastorat er, Hr. Swane. Vi er vant til dygtige forkyndere herude i Småland, og vi er især vant til at de kender deres plads i hierarkiet. Kender De Deres plads, Hr. Swane"

"Ja - selvfølgelig, Deres velbårenhed. Jeg erkender at jeg er ny i stillingen og har meget at lære. Så jeg vil bede Dem have tålmodighed med mig indtil jeg har lært at gebærde mig rigtigt" sagde jeg med et lille buk i hans retning.

Det blev taget nådigt op og stemningen forbedredes lidt mellem os, selvom vi aldrig ville blive hinandens bedste venner.

“Ja ” sagde han til afsked. “Nu jeg ved hvor jeg har Dem og De ved hvor De har mig, så vil jeg anbefale Dem at kontakte menighedsrådsformanden, som har været ved denne kirke i årtier og rådføre Dem med ham.”

Efter at taget afsked med denne kirkens mægtige mand, satte jeg mig ned for at få vejret igen. Alting var fuldstændigt som førhen i min faders hus. Jeg havde fået anvist min plads allernederst i hierarkiet og der havde jeg at blive og så i øvrigt falde til patten. Selvstændig tænkning var uønsket og jeg havde bare at følge ordre.

Senere næste dag opsøgte jeg menighedsrådsformanden, hvis navn og adresse jeg havde fået af Anna. Han blev lidt forundret over min ankomst, for han var ikke vant til at præsten spurgte ham om noget som helst. Men han blev glad for min anmodning om lidt tilrettevisning her i den første svære tid. Selvfølgelig vidste jeg hvordan man forretter kirketjeneste, men der kunne jo godt være forskelligheder i de enkelte sogne, som man skulle tage hensyn til. Han var meget ærbødig overfor mig og forklarede mig langsomt og grundigt om hvordan min forgænger plejede at gøre.

Jeg spurgte ham om hvad han ville sige til, at vi efterhånden lavede lidt om på rutinerne og det var han meget med på, for som han sagde beklagende: “Deres forgænger faldt nu meget af på den i de sidste par år. Det var et under at han holdt så længe. Men jeg synes nu at hans prædikener var meget ringe til sidst. Han holdt de samme prædikener søndag efter søndag i den tro, at den var ny hver gang, så efterhånden var folk begyndt at undgå at komme i kirke, selvom der er en lov der siger, at mindst et medlem af hver husstand skal være til stede i kirken hver søndag. Så en fornyelse ville være stærkt tiltrængt”.

Jeg følte at Hr. Hermansen gerne ville mig det bedste. Men før jeg gik, holdt han mig lidt tilbage.

"Selvom jeg måske ikke burde sige det, så vil jeg alligevel advare Dem mod kordegnen, hr. Johansson. Han er i lommen på provsten og biskoppen og sladrer om alt hvad der foregår i sognet. Så pas på ikke at gøre Dem uvenner med ham", advarede han mig.

Jeg takkede for hans advarsel og lovede både ham og mig selv at være på vagt.

Efter disse introduktioner til et liv som så ud til at blive en stenet vej at gå ad, kunne jeg så tage fat på mit nye præsteliv.

Det blev en streng start med tydelig modvilje fra kordegnens side og fra flertallet af menigheden, som ikke havde fået lov til at bestemme noget om min ansættelse. Jeg gik dog på med krum hals, fordi der var noget jeg ville bevise - både over for mig selv og overfor alle andre.

Jeg udnyttede min gode evne for at udtrykke mig forståeligt, så selv den dårligst begavede i forsamlingen kunne følge med. Jeg holdt mig stramt til de fastsatte ritualer selv om de ikke var lige i min smag, men her i starten var det vigtigt for mig ikke at lave ravage i kirken. I mine prædikener gik jeg dog nye veje idet jeg frem for at gengive de officielt fastlagte udlægninger prøvede at se bibelens tekst ud fra andre synsvinkler end sædvanligt. Jeg var bl.a. overbevist om, at vi har levet før og vil leve igen her nede på Jorden.

Mange præster benyttede sig skamløst af gamle for længst døde teologers udlægninger for ikke at komme i konflikt med stiftsøvrigheden. Hvordan andre havde fundet på at udlægge Biblens tekst, ville de ikke lave om på. Igen blev jeg klar over at det ikke forventedes af en simpel sognepræst, at han skulle udlægge teksten ander-

ledes end det altid havde været sædvane. At finde andre nye synsvinkler var ikke populært.

Jeg fik snart at vide af min provst, at han ikke syntes om min private udlægning af skriftens ord. Kordeggen havde omhyggeligt holdt ham underrettet. Men jeg var ligeglad. Jeg havde engang for alle svoret at jeg ville prædike den sandhed, som jeg anså for at være den rigtige. Koste hvad det ville. Man kan sige, at jeg var gået i sandhedens tjeneste.

Jeg var godt klar over risikoen, men for ikke at provokere for meget, prøvede jeg at følge den fastsatte udlægning i hvert fald hver anden søndag. De andre tjenester, som tilhørte præsteembedet, gennemførte jeg som det var fastlagt. Det var kun i mine udlægninger, at jeg sommetider kom med en noget anderledes opfattelse. Men det skulle blive meget værre.

Nu hvor jeg var kommet godt i gang i mit nye arbejde, fik jeg tid til at studere de to små bøger fra mit studieophold i Vatikanet lidt nærmere og begyndte at få det oversat fra det oldgræske, som jeg jo havde arbejdet meget med under mine studier.

Bøgerne viste sig at være en fortegnelse over og en beskrivelse af de mystiske sekter fra Oldkirkens barndom, som man kaldte Gnostikerne. Jeg vidste godt hvad gnostikerne var for noget, men det var os studerende strengt forbudt at læse noget af den slags litteratur. Det kunne i værste fald betyde bortvisning fra studiet. Men nu hvor jeg ikke længere skulle tage hensyn til det, fik jeg læst om dette meget interessante emne.

Gnostikerne havde mange forskellige opfattelser af troen, skulle det vise sig. De var ikke bange for selv at tænke, og de var meget påvirkede af de mange andre religioner, som fandtes på den tid i hele Middelhavsområdet og det nære Østen - især den gamle ægyptiske tro.

godt klar over at det var farlig grund jeg bevægede mig ud på. Men jeg kunne ikke lade være. Jeg kunne ikke holde min opdagelse af bedrageriet for mig selv. Jeg var nødt til at fortælle andre min sandhed.

Ganske forsigtigt begyndte jeg at indføje små korte indskud i mine prædikener. Ikke de store revolutionære bemærkninger, men jeg begyndte at så en lille tvivl i min menigheds øren om nu også alt, hvad vi læste i Bibelen, var den rene skære sandhed.

I begyndelsen var der ikke nogen der studsede. Jo - måske min kære kordegn, og han sladrede naturligvis straks til provsten om at den nye præst vist ikke altid holdt sig til teksten.

En søndag troppede hans velærværdighed Hr. Westerstrøm selv op i min ringe kirke for at påhøre min gudstjeneste. Jeg sørgede naturligvis for strengt at holde mig til ritualet og i min prædiken kun at sige, hvad andre havde sagt før mig.

Bagefter måtte jeg stå skoleret for hans velærværdighed, men desværre havde han kun visse rygter at holde sig til og kunne ikke finde nogen fejl i min udlægning.

Jeg holdt mig i skindet et stykke tid, men begyndte så igen at indføje tvivl hist og her og til sidst revnede ballonen. Hr. Westerstrøm havde uden mit vidende sendt en spion til et par af mine gudstjenester og en skønne dag havde han bevis nok til at tilkalde mig til en høring i provstegården. Der forelagde han mig konkrete udtalelser fra min mund omhyggelig nedskrevet af sin spion, og jeg måtte indrømme, at det var hvad jeg havde sagt. Det værste var min tro på reinkarnation, som alle andre religioner troede på.

“Nu skal jeg sige Dem noget, min gode mand” tordnede han “Hvis De ikke øjeblikkelig ophører med den slags

Han hævdede selv at være den store GUDS kraft med titel af "Sjælenes sol" og hans disciple kaldte ham altså Simon Mageren, fordi han kunne gøre underfulde mirakler, som man den gang kaldte for magi. Han helbredte syge, opvækkede døde, forvandlede stene til brød, fremtryllede store festmåltider ud af den blå luft, kunne gøre sig usynlig og forandre både sit eget og andres udseende. Han kunne også skabe liv i døde marmor-statuer og uddrive dæmoner af mennesker.

Af hans mange forunderlige påstande fremgik det, at den rigtige GUD ikke skabte jorden, men at det var Demiurgens værk. Denne Demiurg var en falden engel, som GUD havde forstødt fra sinHimmel. Menneskene på Jorden var imidlertid den rigtige Guds skaberværk og de stod derfor over Demiurgen, som han også kaldte Diabolos - djævelen.

En af Simon Magerens disciple var en mand ved navn Saturnius. Han berettede for sine tilhørere, at Demiurgen oprindelig var en ærkeengel, som gjorde oprør mod Gud måske fordi han misundte den magt, som var tillagt Jesus. Gud overvandt ham og hans tilhængere og styrtede ham ned på Jorden. Efter sit fald kaldte han sig Jehovah, og denne Jehovah blev først Jødernes Gud og senere Kristendommens Gud.

Han skabte Adam og Eva. Fordi Eva lod sig friste af djævelen og spiste af æblet, blev både hun og Adam klar over deres forskellige køn, og derved indførtes seksualiteten i verden og fra den stammer al synd. Derfor gik han ind for seksuel afholdenhed og for at man ikke spiste dyrisk føde - d.v.s. kød af firbenede dyr - med det formål at opnå mere åndelig indsigt og kraft.

Der var mange andre interessante filosoffer og tænkere, som gjorde sig de samme tanker om Gud. De mente,

Han hævdede selv at være den store GUDS kraft med titel af "Sjælenes sol" og hans disciple kaldte ham altså Simon Mageren, fordi han kunne gøre underfulde mirakler, som man den gang kaldte for magi. Han helbredte syge, opvækkede døde, forvandlede stene til brød, fremtryllede store festmåltider ud af den blå luft, kunne gøre sig usynlig og forandre både sit eget og andres udseende. Han kunne også skabe liv i døde marmor-statuer og uddrive dæmoner af mennesker.

Af hans mange forunderlige påstande fremgik det, at den rigtige GUD ikke skabte jorden, men at det var Demiurgens værk. Denne Demiurg var en falden engel, som GUD havde forstødt fra sinHimmel. Menneskene på Jorden var imidlertid den rigtige Guds skaberværk og de stod derfor over Demiurgen, som han også kaldte Diabolos - djævelen.

En af Simon Magerens disciple var en mand ved navn Saturnius. Han berettede for sine tilhørere, at Demiurgen oprindelig var en ærkeengel, som gjorde oprør mod Gud måske fordi han misundte den magt, som var tillagt Jesus. Gud overvandt ham og hans tilhængere og styrtede ham ned på Jorden. Efter sit fald kaldte han sig Jehovah, og denne Jehovah blev først Jødernes Gud og senere Kristendommens Gud.

Han skabte Adam og Eva. Fordi Eva lod sig friste af djævelen og spiste af æblet, blev både hun og Adam klar over deres forskellige køn, og derved indførtes seksualiteten i verden og fra den stammer al synd. Derfor gik han ind for seksuel afholdenhed og for at man ikke spiste dyrisk føde - d.v.s. kød af firbenede dyr - med det formål at opnå mere åndelig indsigt og kraft.

Der var mange andre interessante filosoffer og tænkere, som gjorde sig de samme tanker om Gud. De mente,

at Gud altid havde eksisteret før al begyndelse, eksisterende i kraft af sig selv, ufødt og uskabt. Da han var uden begyndelse, var han også uden ende. Gud er upåvirkelig, hævet over lidelser og krænkelse (som f. eks. Gudsbespottelser.) Han er også hævet over enhver moralsk synsvinkel, idet han er moralsk neutral og hævet over godt og ondt. Det betyder, at han ikke vurderer og efter døden dømmer mennesket til evig frelse eller evig fordømmelse. Derudover er han uden form, grænseløs, ulegemlig, uforanderlig, urokkelig, ubevægelig og har ingen historie. Men til at styre vor Jord findes der et såkaldt englehierarki, som består af ærkeengle og skytsengle, som hver menneskesjæl er knyttet til, og alm. hjælpeengle, som hjælper alle mennesker, som har behov for hjælp i svære situationer.

Disse guddommelige formidlere af Guds kærlighed til mennesket findes i de mange himle, hvoraf der er syv i alt. Den højeste himmel er et evigt og helligt kongerige, hvortil menneskesjælene ikke har adgang. Der har kun "Åndens engle", "Tronens engle" og "Stridsvognens engle" tilladelse til at tjene. Dette er den sande himmel, himmeriget over alle himmerige. I sin manifestation som Jesus kom denne ærkeengel, som oprindeligt hed Jesuel, her ned på Jorden netop fra den syvende Himmel. Han var ikke Guds søn, men den ypperste repræsentant for den rigtige Gud. Han kunne ikke være Guds søn, for så skulle der jo også have været en Fru Gud, og hende har ingen vist nogensinde hørt om. Betegnelsen Demiurg for Jehovah betyder på græsk: Håndværkeren, og fortæller os blot at han skabte sit eget jordiske herredømme, som en håndværker, der bygger et hus. Gnostikerne hævder, at Jehovah i virkeligheden er fjendtlig stemt overfor LOGOS - den rigtige Gud, som er en kærlig Gud. Jehovah indrømmer selv at være skinsyg, streng og hævngherrig

og vil straffe i indtil tredje og fjerde slægtled for forfædrenes synder.

Jeg kunne ikke lade være med at spekulere over hvordan Verden havde set ud, hvis det var gnostikerne, som havde sejret i kirkestriden. Denne indsigt kom til at bestemme over resten af mit liv. Jeg ville gøre alt for at sandheden skulle sejre.

Disse to gamle skrifter, som Katolicismen havde gjort alt for at skjule, var interessant læsning. De kom til at betyde meget for min tankeverden og jo mere jeg spekulerede over det, jo mere gik det op for mig at hele kristenheden måske havde været ofre for et stort bedrag. For tænk nu hvis det var sandheden, som stod i disse to tynde skrifter. Desværre var det altså Paulus, som også var Demiurgens tjener, som vandt denne strid. Min lærer kapellanen udtrykte tit i min barndom sin begejstring for Paulus og sagde, at han var et geni, fordi han formåede at skille klinten fra hveden og udvalgte Jesus blandt mange andre åndelige tænkere på hans tid til at være Guds søn. På det grundlag skabte han kristendommen, hvilket efter min mening aldrig havde været Jesu mening med sit liv. Han var kun - efter sine egne ord - kommet for at "redde de fortabte får af Juda stamme", hvilket betød, at han kun interesserede sig for det jødiske folks frelse. Det var Paulus, som efter Demiurgens inspiration, omskabte Jesu liv og lære til en verdensreligion.

Jeg kunne ikke lade være med at tænke over hvad jeg havde læst. Det var som om min tankeverden helt forandredes, og jeg begyndte at væmmes ved mig selv over at jeg frivilligt deltog i dette verdensomspændende bedrageri blot fordi nogle bestemte mennesker havde tiltaget sig magten engang og tvunget deres egen opfattelse igennem. Jeg var

godt klar over at det var farlig grund jeg bevægede mig ud på. Men jeg kunne ikke lade være. Jeg kunne ikke holde min opdagelse af bedrageriet for mig selv. Jeg var nødt til at fortælle andre min sandhed.

Ganske forsigtigt begyndte jeg at indføje små korte indskud i mine prædikener. Ikke de store revolutionære bemærkninger, men jeg begyndte at så en lille tvivl i min menigheds øren om nu også alt, hvad vi læste i Bibelen, var den rene skære sandhed.

I begyndelsen var der ikke nogen der studsede. Jo - måske min kære kordegn, og han sladrede naturligvis straks til provsten om at den nye præst vist ikke altid holdt sig til teksten.

En søndag troppede hans velærværdighed Hr. Westerstrøm selv op i min ringe kirke for at påhøre min gudstjeneste. Jeg sørgede naturligvis for strengt at holde mig til ritualet og i min prædiken kun at sige, hvad andre havde sagt før mig.

Bagefter måtte jeg stå skoleret for hans velærværdighed, men desværre havde han kun visse rygter at holde sig til og kunne ikke finde nogen fejl i min udlægning.

Jeg holdt mig i skindet et stykke tid, men begyndte så igen at indføje tvivl hist og her og til sidst revnede ballonen. Hr. Westerstrøm havde uden mit vidende sendt en spion til et par af mine gudstjenester og en skønne dag havde han bevis nok til at tilkalde mig til en høring i provstegården. Der forelagde han mig konkrete udtalelser fra min mund omhyggelig nedskrevet af sin spion, og jeg måtte indrømme, at det var hvad jeg havde sagt. Det værste var min tro på reinkarnation, som alle andre religioner troede på.

“Nu skal jeg sige Dem noget, min gode mand” tordnede han “Hvis De ikke øjeblikkelig ophører med den slags

vranglære, skal jeg personlig sørge for at stritte Dem ud af den svenske folkekirke som kætter. Har De forstået mig “?”

Det havde jeg og jeg måtte ned på knæ foran den almægtige provst og bede om forladelse og tilgivelse. Jeg lovede aldrig mere at gøre den slags, men holde mig til de fastlagte ritualer og udlægninger, og aldrig mere snakke om reinkarnation.

Dybtbeskæmmet og ydmyget forlod jeg provstegården og lovede mig selv at jeg for fremtiden ville tie med mine anfægtelser.

Det holdt desværre ikke mere end et par måneder. Så kunne jeg ikke dy mig for sandheden brændte sådan i mit sind, at jeg måtte ud med den om det så skulle være ud mellem sidebenene.

Igen blev der klaget, og denne gang blev der taget virkelig godt fat ved ondets rod. Jeg blev kommanderet til at stille til overhøring hos min kære fader biskoppen i Lund.

Han modtog mig i mit barndomshjem i ondt lune. Først fik jeg lov til at vente i entreen i over en time, før det passede ham at se mig. Selve ventetiden var et psykologisk trick for at pine mig med angstens sved. Men mærkeligt nok var jeg meget rolig og nærmest ligeglad. Jeg havde taget min beslutning om at kæmpe for hvad jeg anså for sandheden - koste hvad det ville. Og det kom til at koste.

“Forelæg din sag for mig” sagde min far i en streng tone. “Jeg vil høre fra din egen mund, at du ikke adlyder GUD og de kirkelige myndigheder, som du er undergivet. Passer det “?”

“Ja, Hr. biskop” svarede jeg ydmygt. Jeg var klar over, at jeg ikke skulle spille på familieskabet. Jeg forklarede ham, hvad jeg var kommet til at tvivle på og hvorfor. Jeg nævnte mine kilder, som min far naturligvis aldrig

havde hørt om. Men jeg tror nu ikke at man bliver biskop uden at have hørt om gnostikerne og deres tro.

Jeg synes jeg roligt og sagligt forelagde ham mine oplysninger og grunden til min tvivl, men lige meget hjalp det. Teorierne om reinkarnation gjorde ham fuldstændig vild.

“Du er en forræder mod GUD og mennesker, mod den svenske folkekirke og mod hele Kristenheden. Jeg idømmer dig kirkens strengeste straf. Du har fraskrevet dig retten til at bære kjole og krave og skal øjeblikkelig forlade din kirke og din præstegård. Du stiller her hos mig i morgen med dit præsteornat, og derefter er du fradømt din arveret og dine relationer til vor familie. Jeg ønsker aldrig mere at se dig for mine øjne. Gå bort og lad djævelen afhente dig til en evig straf i Helvede.”

Med denne salut pegede han på døren og jeg forlod mit barndomshjem for aldrig mere at komme indenfor igen. Dagen efter stod jeg foran hans dør med mit ornat og krave, men jeg fik ikke lov til at komme ind. En tjener tog imod mit kluns og gik ind uden at sige tak og smækkede døren i for næsen af mig.

Jeg tog tilbage til Egelunda, hvor jeg allernådigst fik lov til at hente mine få ejendele og mine bøger. Husholdersken holdt øje med at jeg ikke tog mere end hvad der var mit, og hun stod med stram mine og sammen-snerpet mund og nidstirrede mig, som om jeg var en storforbryder, hvad jeg jo nok også var i både hendes og en mængde andre rettroende mennesker øjne. Men jeg havde god samvittighed med mig selv. Det vil altid komme til at koste, når man går imod strømmen. Jeg havde fået den ultimative straf og for mig var der ikke nogen fremtid mere i dette land.

Heldigvis var der dog nogle gode mennesker, som havde fattet interesse for mine meninger, og som i for-

vejen havde et horn i siden på den svenske folkekirke, som holdt sine medlemmer i et meget stramt greb. Blandt andet havde præsten ret til at møde op hos den enkelte familie i sit sogn og afhøre alle medlemmer og tjenestefolk om de nu også havde den rette kristentro. Det var en ydmygende behandling, som mange stolte bønder ikke ville finde sig i.

Så da jeg efter at have forladt kirken så mig om efter et sted at slå mig ned for natten, stod der en lille flok af mine tidligere sognebørn og tog imod mig. De tog mig med langt ud på landet og installerede mig i en bondegård hos en velhavende gårdejer, som venligt anviste mig et værelse jeg kunne bo i, og jeg kunne gratis spise med familien hver dag. Jeg tog imod den venlighed der blev vist mig. Som tak holdt jeg nogle foredrag om mine opfattelser for disse brave folk, som godt kunne forstå, at jeg med den overbevisning ikke kunne blive i folden hos den svenske folkekirke.

Jeg fortalte dem om, hvad jeg havde læst i de to små bøger, som kirken havde holdt skjult for menigmand. Jeg fortalte om den rigtige, kærlige Gud LOGOS og om Demiurgen Satanel eller Jehovah og hans misregime her på Jorden. De kunne godt følge mig et langt stykke hen ad vejen, men gammel indlært kristendoms undervisning sad ofte for fast i dem til at de kunne skifte over til min nye opfattelse. Men adskillige af dem kom bagefter hen og roste mig for mit mod og takkede mig, fordi jeg havde givet dem nye tanker at tygge på. Deres problem var den lukkede styreform, som præsteskabet i den svenske folkekirke udøvede og som de som frie mennesker ikke ville finde sig i. Hvad der var rigtigt eller forkert i præsternes udlægning af Bibelen kunne de ikke se, men de kunne i hvert fald mærke på sig selv, at den måde de blev behandlet på, ikke stemte overens med deres opfat-

telse af en kærlig Gud, som kun ville menneskene det bedste. Jeg tog rundt i et par måneder på forskellige bondegårde og holdt møder med en lille tapper skare af tilhængere. Det gik selvfølgelig kun godt et stykke tid. Via forskellige sladderhanke kom mine aktiviteter kirken for øre, og en skønne dag stillede et par granvoksne betjente hos den flinke bonde og arresterede mig.

De førte mig til arresten i den nærmeste by. Myndighederne vidste ikke rigtig hvad de skulle gøre ved mig, for jeg havde jo ikke gjort noget som stred mod straffeloven. Jeg fik lov til at sidde og svede en måneds tid på vand og brød, indtil jeg en dag blev hevet foran en dommer, som oplæste en dom, som han var blevet dikteret af kirken.

Dommen lød på landsforvisning for forbrydelser mod den offentlige ro og orden, hvad det så end betød. Dommen skulle eksekveres ved at min fader Biskoppen af egen lomme gav mig en enkeltbillet til Amerika i hånden med påbud om aldrig mere at vise mig i mit fødeland. Det var sådan set hvad jeg mere eller mindre havde ventet mig, så det kom ikke som nogen overraskelse. Hellere ville jeg ryste støvet af mine fødder og finde mig en ny tilværelse i det fremmede, end at finde mig i at blive menings- tyraniseret. Min gamle ven Hans Herlufson fra Universitetet kom til mig efter at han havde hørt om min skæbne. Han prøvede at trøste mig og sagde bl.a. disse afskedsord: "Du skal ikke tage dig af, hvad andre mennesker mener om dig. Det eneste som fremover bestemmer din skæbne og former dig er hvad du mener om dig selv"

Disse ord trøstede mig meget og jeg tænkte tit på det senere hen i livet, når jeg oplevede nederlag og modstand mod mine tanker fra andre mennesker.

Jeg gjorde mig i ventetiden mange tanker om hvad der

ventede mig i det fremmede. Jeg forventede, at det ville blive en brat overgang fra det forholdsvis bekvemme liv jeg trods alt havde levet i Sverrig. Materielt havde jeg aldrig manglet noget, men jeg var godt klar over, at det ville jeg sandsynligvis komme til i det fremmede. Jeg var egentlig ikke så bange for sørejsen, skønt jeg hørte et og andet, som fortalte mig, at jeg skulle være stærk og blot tage, hvad der måtte komme. Jeg måtte både under rejsen over Atlanten og senere i Amerika kun stole på mig selv og håbe på, at Gud ville sørge for min overlevelse. Men at jeg fortsat ville bekæmpe Mørkets fyrster var jeg fast besluttet på. Det fortalte jeg min gode ven. Han håbede det bedste for mig og sagde, at han ville savne mig, og at han håbede jeg ville skrive engang imellem og fortælle ham, hvordan det gik mig. Det sidste han sagde til mig, glemmer jeg aldrig: "Husker du Johannes Evangeliet, 8. kapitel, vers 32. Der står: I skulle kende sandheden, og sandheden skal frigøre Jer". Jeg havde erfaret sandheden om GUD, og nu skulle jeg frigøre mig fra den gamle opfattelse. Sådan var min følelse også. Jeg vidste, at jeg nu var helt fri og jeg havde taget konsekvenserne af denne indsigt. Jeg gav Hans en sidste omfavnelser og takkede ham for hans venskab.

Forsynet med en enkeltbillet til et skib, som skulle afgå med emigranter til Amerika fra Gøteborg tog jeg så af sted. I et mavebælte af fåreskind, som jeg bar inderst på kroppen, lå en lille sum penge, som min tapre, lille menighed havde samlet sammen til mig, så jeg ikke skulle stå helt uden midler i det fremmede. Desuden var der de penge, som jeg havde fået ind ved salget af mine møbler og andre ejendele. Jeg efterlod ikke en eneste ting i Sverrig. I en lille kuffert lå mine personlige papirer samt nogle bøger, som jeg ikke ville skille mig af med. Desuden en bog med ubeskrevne blade, hvori jeg ville ned-

skrive mine oplevelser, og lidt skiftetøj til rejsen. Men jeg lod Bibelen ligge tilbage i Sverige. En venlig bonde tog mig med på sin vogn til havnebyen, og en skønne dag i marts måned 1850 stod jeg på havnen i Gøteborg og så en lille brig ved navn "Gustav Adolf" lægge til. Min rejse ud i det uvisse lå foran mig.

Briggen "Gustav Adolf"

REJSEN OVER ATLANTEN

I Gøteborg havn lå briggen "Gustav Adolf" endelig klar til afsejling med en last emigranter til Nev York i Amerika. Tidspunktet var slutningen af marts måned 1850 og i lasten var råjern og stykgods. Skibet havde en længde af 124 fod og en bredde på 20 fod. Besætningen bestod af 15 mand: 2 styrmænd, en konstabel, 1 skibstømrer, 1 sejl-mager, 1 kok, 4 matroser, 2 letmatroser og 3 jungmænd.

Men foruden den "døde" last i bunden af skibet, var der på mellemdækket en levende last af 75 passagerer ombord alle fra det sydlige Sverige, som ville udvandre til "det forjættede land" – Amerika!

Alle disse oplysninger om skibet havde jeg selv indsamlet i de få dage skibet lå i havn for at tage både den "døde" og den levende last ombord. Mine kilder var dels en skibsprovierteringshandel nede ved havnen og dels et par besætningsmedlemmer som jeg ofrede en øl på i en lille havnesnask, som fortrinsvis besøgte af søfolk.

Jeg ville jo helt præcis vide hvad det var jeg begav mig ud på. Hvis der i oplysningerne var noget som tydede på at skibet enten var en dødssejler, som ville gå ned under i den første storm på Atlanten, eller at besætningen var en bande tyve og røvere, som man ikke kunne stole på, havde jeg aldrig givet mig skibet frivilligt i vold.

Men alle priste skibet som en god sejler – et noget gammelt og langsomt skib, men meget stabilt og med regelmæssige afgange og ankomster, og ingen kunne sige hverken kaptajnen eller mandskabet noget ufordel-agtigt på.

Den havde nu syv gange bragt en last emigranter nogenlunde velbevarede over Atlanten, og selvom der naturligvis var nogle dødsfald om bord under overfarten, så var det ikke noget unaturligt i det. Stormene

ude på Atlanten kunne man næsten ikke undgå og de krævede altid deres told af de passagerer, som i forvejen var halvsyge og skrøbelige. For ingen skulle være i tvivl om at det var en hård tur, og komforten for passagererne var meget ringe, men sådan måtte det jo være, da det jo aldrig havde været meningen ved skibets bygning, at det skulle være andet end et fragtskib og ikke et passager-skib.

Derfor havde man indrettet hele mellemdækket til passagererne ved at inddele det i tre rum adskilt af ophængte kasserede sejle. I det ene rum skulle familierne være, i det andet de ugifte mænd og i det tredje og sidste, som også var det mindste skulle de ugifte kvinder opholde sig.

Hvert rum var igen opdelt i små båse, som i en grise-stald med aflukker lavet af sammentømrede kasser, hvor der i bunden lå en gammel madras, som blot var fyldt med muggent halm. Ovenover hver bås var der igen ophængt en sømandskøje med et gammelt slidt tæppe i og det var alt. Der var kun adgang til mellemdækket via en trappe fra hoveddækket. Over dette hul var der om natten fastgjort en luge, som bestod af tremmer, så der kunne komme luft ned til passagererne. I tilfælde af storm blev lugen dog yderligere skalket med en vandtæt luge for at holde søvandet ude, hvis dækket blev overskyllet under en storm.

Det siger sig selv, at med de dårlige udluftningsmuligheder blev der hurtigt meget kvalmt under dækket, hvor 75 mennesker skulle opholde sig dag og nat i måske et par måneder, inden de nåede Amerika.

Alt dette fandt jeg naturligvis først ud af da vi var af-sejlet, og ingen havde forberedt mig på, hvor hårdt det ville blive både for mig og mine medpassagerer.

Mad til alle på mellemdækket skulle laves ved et

enkelt komfur, som stod lige under lugen, så den meste mados og røg kunne sive op.

Men nogen forurening ved madlavningen, som udelukkende var kvindearbejde, kunne ikke undgå og derfor kom hele skibet hurtigt til at stinke af harsk flæsk og surkål. Kartofler måtte ikke tages med ombord, da de hurtigt ville spire og dermed ødelægges som madkilde. Det var noget, som vi ville komme til at savne.

Jeg kom ombord som sidste mand af alle de 75 passagerer. I min hånd havde jeg en lædertaske, som oprindeligt havde tilhørt en læge i mit bekendtskab. Han forærede mig den da vi sås for sidste gang en uge før afrejsen. Han forklarede gavens betydning.

” Du skal ikke slæbe alt for meget med af dit jordiske gods, for så er der ikke så meget, som kan blive stjålet fra dig. Da alle kan se, at du ikke tilhører de lavere samfundsklasser, vil alle tro at du sikkert har en formue med dig. Du kan regne med, at de fleste af dine medpassagerer er røvere og banditter alle til hobe. De er nok endda parate til at slå ihjel for at tage alt hvad du ejer. Sådan er underklassen! ”

Han måtte jo nok have haft en grund til sin pessimisme. Jeg havde nu ikke de samme erfaringer i min omgang med de lavere klasser i samfundet. Jeg kunne se, at de fleste var fattige bønder, som af lutter armød havde truffet den beslutning, at hvis de ville have mere ud af livet end det de hidtil havde fået, så måtte de emigrere. Agitatorer fra rederierne havde turneret rundt i det halve land for at sprede en masse løgne og overdrivelser om livet i Amerika. Det var lige før, at de kunne samle guldet op på gaden, så snart de satte foden på amerikansk jord, havde man fortalt dem.

De fleste var naive, fattige bønder med deres kone og børn, ugifte karle og et par enkelte enlige kvinder uden

en fremtid foran sig. Nogle havde opgivet kampen om at vriste blot en anstændig levelfod ud af den magre, stenede, smålandske jord. Andre var blevet trådt på af hovne embedsmænd og tyranniske godsejere og nogle var anklaget for sekterisme, fordi de havde sluttet sig til en af de mange omrejsende religiøse fanatikere. Straffen for at svigte den svenske folkekirke var udstødelse af samfundet og i mange tilfælde lange fængselsstraffe på vand og brød. Jeg var jo selv en af den slags folkekirkelige modstandsmænd, og jeg havde også måtte tage min straf for det.

Men i modsætning til alle de andre så var jeg blevet tvunget af myndighederne, som igen var presset af kirkens øverste embedsmænd, til at tage imod denne enkeltbillet til Amerika med pålæg om aldrig mere at vende tilbage, hvis jeg da ville undgå yderligere straf. Ja – politimesteren havde endda fremstillet det som om det var en gunstbevisning fra samfundets side, at jeg var sluppet så billigt og at jeg nok kunne takke min højtærede fader for, at straffen ikke var blevet endnu hårdere. Så jeg burde takke GUD for min nådige dom. Jeg besluttede mig til ikke at omtale for nogen ombord hvem jeg var og hvorfor jeg ville emigrere. Det ville kun give problemer.

Tyngtet af de mørke fremtidsudsigter gik jeg altså ombord og blev sammen med de andre vist under dæk. Der blev ikke taget hensyn til min forhenværende stand for jeg fortalte jo ikke nogen om hvem jeg var. Nu var jeg blot en ganske almindeligt ugift mandsperson, og blev som sådan henvist til den forreste afdeling. Den midterste afdeling var for familierne og den sidste afdeling inderst inde var for de 3 ugifte kvinder.

Fordelingen af rummene var helt bevidst, idet man af moralske grunde ikke kunne have de ugifte mænd

til at opholde sig alt for tæt på de ugifte kvinder. Det kunne føre til højst upassende episoder.

Jeg blev anvist et sovested af styrmanden, som var det praktiske mellemlid mellem skibets kaptajn og passagererne. Styrmanden var en venlig, men meget bestemt mand, som ikke tålte modsigelser, og hvis nogen protesterede mod den anviste plads hævdede han blot stemmen og nidstirrede dem, mens han langsomt smøgede sine skjorteærmer op. Det var nok til at få selv det største brokkehoved til at tie.

Kaptajnen selv så vi først, da vi blev kaldt op på dækket alle sammen. Han stod ved stormasten og ville åbenbart fortælle os noget om, hvordan man rejste til Amerika på hans skib. Han var en stor, tyk mand med et enormt fuldsæg og med små ondsksfulde øjne. Jeg brød mig ikke om ham, men han indgød respekt i alle.

"Da jeres føde er indregnet i overfartsprisen, vil I nu om et øjeblik få udleveret maden til den første uge. Den er nøje udregnet og I får ikke mere end den. Hvis I forspiser jer kommer I til at sulte indtil næste ugedag," var hans ord.

Nogle af søfolkene trillede flere store trædritler frem på dækket og lirkede lågene af dem. I to af dem var saltede sild, i den tredje saltet flæsk, i den fjerde gule ærter og i den femte nedsaltet hvidkål. I en stor sæk var der skibstvebakker. Dem lærte vi siden hed beskøjter, og de var bagt hårde som sten. Desuden var der små beholdere med alle mulige slags næringsmidler som styrmanden uddelte, nemlig smør, risengryn, hvedegryn, mel sukker sirup, sennep, salt og peber. Alt blev nøje vejjet og fordelt så ingen fik mere end andre.

Alle emigranterne strømmede til for at se hvilken føde man havde tænkt sig at byde dem. Det var ikke særligt opløftende. Styrmanden gennede dem tilbage og fortalte

dem, at de ikke alle sammen kunne komme til fadene. Fra familierne, som skulle have først, skulle der udvælg- es en person – som regel familiefaderen, som måtte stille med beholdere til både den tørre og den flydende føde. Øl og spiritus fandtes ikke og det var mændene utilfredse med, medens kvinderne godtede sig, for så kunne de da slippe for at se fulde mandfolk på hele turen. Det værste af alt var dog at de måtte undvære frisk mælk, som jo alle bønder og ikke mindst deres børn ellers havde nydt godt af hver dag.

Nogle enkelte mænd havde været så forudseende at tage en lille godt gemt flaske med af de stærke varer, men den måtte kun drikkes under dæk, og som de for- klarede kvinderne så var det en udmærket medicin mod mange sygdomme.

Da det endelig blev min tur måtte jeg jo tilstå, at jeg ikke i min rejsebagage havde taget noget kogegrej eller drikkekrus med, men styrmanden pegede blot hen imod en kasse, som stod lidt borte. I den fandt jeg en gammel hankeløs gryde, et par bøtter uden låg og et blikbæger, som var efterladt af tidligere rejsende, og det måtte jeg så nøjes med. En ældre bondekvinde lærte mig at lave små papirstutter til småtingene.

Før vi gik nedunder med vore dyrebare fødemidler holdt styrmanden en lille kort tale, hvor han præcis- erede, at frisk drikkevand ville blive udleveret hver mor- gen, og det måtte ikke bruges til udvortes rengøring af kroppen. Dertil skulle man bruge søvand, som en villig matros gerne hev op til os fra havet i en træspand. Med det skulle både kroppe og vore beboelsesarealer under dæk spules og rengøres, og før det var gjort fik ingen udleveret ferskvand og fik lov til at lave morgenmad.

Yderligere gjorde han opmærksom på at eventuelle sygdomstilfælde skulle hver morgen rapporteres til ham.

Han ville så udlevere nødvendig medicin fra kaptajnens lager. Men han understregede at denne medicinbeholdning var begrænset og måtte ikke misbruges, for når den var brugt måtte man klare sig uden.

Jeg anbragte mine fødemidler i et hjørne af min sovekasse, så det dannede en lille forhøjning, som jeg så dækkede til med min madras. Dermed var både min mad godt gemt og jeg havde fremstillet en slags chaise-long, så jeg kunne sove halvt siddende. Jeg tog mit overtøj og rullede det til en pølle, som pude. Når jeg skulle sove kunne jeg dække mig til med et gammelt slidt uldtæppe, som jeg fandt i et hjørne af vort soverum. Alt i alt et nogenlunde behageligt leje. Det kunne i hvert fald ikke gøres bedre.

Næste morgen afsejlede skibet meget tidligt i morgengryet. De fleste passagerer var oppe på dækket for at tage afsked med deres fødeland, som de aldrig ville komme til at gense. Jeg tog selv afsked ved at takke min GUD for at jeg havde min frihed og nu var på vej til et ukendt land med ukendte muligheder. Der var ingen sorg ved afskeden. Jeg ville ikke blive savnet og jeg ville heller ikke savne nogen, så det var en let afsked. De andre blev stående og stirrede mod land indtil den sidste landkending var forsvundet bag horisonten. Vi var på vej.

De første par dage befandt vi os i smult vande og for en let østenbrise stod vi vestover igennem Kattegats bølger, mens vi vænnede os til den evige bølgegang.

På tredjedagen fik vi en landkending af den nordligste spids af Danmark. Jeg vidste den hed Skagen, mens de andre ikke var så velbevandrede i geografien.

Efter at have rundet Skagen stod vi sydover mod den engelske kanal. Da vi nåede dertil fortalte en ældre bonde mig, at han var forbavset over, at man kaldte dette en

kanal, for han mente at en kanal var et mindre vandløb, hvor man kunne se land på begge sider, men vi fik kun et kort glimt af Dovers hvide kalkklinter på vor højre side, før vi satte kursen mod sydvest ud på det store Atlanterhav.

Her blev vi ramt af en voldsom storm. Styrmanden forklarede, at det var normalt på denne årstid og vi skulle blot tage det ganske roligt, for dette skib havde sejlet gennem snesevis af storme, og som alle kunne se, var det jo ikke sunket endnu.

Stormen begyndte om natten. Jeg vågnede ved at jeg blev kastet frem og tilbage i min sovekasse. Pludselig tumlede personen, som havde hængekøjen over mig lige ned i hovedet på mig. Han bandede og slog om sig og ramte mig flere gange i hovedet med sine knytnæver, indtil det pludselig gik op for ham, at han ikke længere befandt sig i sin egen køje, men i min. Han rejste sig op og undskyldte flere gange og råbte på lys. Men det var forbudt med levende lys på mellemdækket efter kl. 9, så ingen turde tænde et tællelys.

Rundt omkring os hørte vi en masse råben og skrigen og barnegråd og det hele var et stor kaos. Stormen var brudt ud på det mest uheldige tidspunkt.

Efterhånden fik vi rede på, at skibet fra at vugge sig blidt frem om tilbage nu blev kastet rundt som en bold på vandet. Flere prøvede på at masse sig op på dækket, men sømændene havde forudset faren og havde skalket lugen med en stor trælem, som fuldstændigt låste os inde.

Vi måtte vente til det blev lyst flere timer senere. Så blev trælugen løftet lidt og styrmandens stemme lød:

"Halløj folkens. Håber I har overlevet. I kan ikke komme op lige nu, for der raser en forfærdelig storm af sydvest, så I må vente lidt indtil det løjer af. Jeg kommer

tilbage, når kaptajnen har givet lov til at lukke op for Jer. Bliv blot dernede. Det er det sikreste sted her på skibet lige nu!"

Et par timer senere, som føltes næsten som år, lindede det lidt på vejsituationen. Stormen har ikke helt løjet af, men med lidt forsigtighed kunne vi færdes på dækket. Vi fik strenge ordrer til at lade kvinder og børn blive nede. Vi mænd måtte så klare det fornødne med hensyn til rengøring og madskafning.

På trods af det barske vejr var der ingen uddeling af frisk ferskvand før mellemdækket var rensat og spulet. Vi hjalp alle til og fik hurtigt ordnet det fornødne.

Så blev vandet uddelt og vi kunne begynde at lade kvinderne lave os lidt morgenmad, som for mit vedkommende bestod i nogle tørre beskøjter og en slurk rent drikkevand.

Det var umuligt at have noget over ilden i det fælles komfur, for vandet i gryderne skvulpede over og slukkede ilden hele tiden. Så den dag og de følgende to dage måtte menuen stå på tørkost til alle.

Det var værst for børnene, som hele tiden skreg på mælk, som de jo ikke kunne få, men som de havde været vant til fra den dag de blev født. Nu måtte de nøjes med vand, som for hver dag blev mere og mere brunligt og ulækkert og med en modbydelig smag af en gammel trætønde, hvor det jo kom fra.

På andendagen var havet blevet så afdæmpet i væsen at vi mænd kunne få lov til at stå oppe på dækket og skue ud over et oprørt ocean, mens vi klamrede os til alt opstående, og sørgede for at have en livline bundet om maven. For havet havde endnu ikke helt udtømt sin vrede. Store bølger slog stadig mod skibet og oversvømmede dækket. De kom med hvide skumtoppe lige forfra og hver eneste bølge ligesom prøvede at sluge os og få os til at synke til havets bund.

Vi havde aldrig troet at et hav kunne te sig så voldsomt og ubehersket. Men skibet havde mange gange før trodset Neptun og hans vrede, og efter hver bølge rejste det sig igen op og fortsatte sin sejlads mod det fremmede land, som vi fik at vide lå flere ugers sejlads fra os.

Styrmanden gjorde os opmærksom på, at fordi stormen tvang skibet til at sejle langsommere end det ellers kunne, ville det forlænge vores i forvejen lange sejlads med mindst en uge. Det var ikke en efterretning, som huede nogen af os, men mod vejrguderne kunne ingen stille noget op. Vi burde bare være taknemmelige for at have reddet livet.

Efter næsten en hel uges omtumling på bølgerne faldt der endelig ro over feltet og vi kunne genoptage en normal dagligdag igen. Men så kom der en anden plage, som vi skulle igennem.

En morgen begyndte en af kvinderne at skrigе op. Hendes mand prøvede at tysse på hende, men hun råbte endnu højere i indignation:

”Jeg har fået lus. Hvem er det som har bragt disse dyr med sig? Jeg er fuld af stik over hele kroppen og det klør som bare helvede”

Uden blusel trak hun først sin kjole af og derefter sit underliv. Manden prøvede skamfuldt at dække hende for mændenes nyfigne blikke, men hun var ligeglad. Hun klædte sig af til sidste trævl, og dem var der mange af. Så satte hun sig til at knække lus fra tøjet mellem sine tommelfingerne. Hun gennemgik hver klædningsstykke og først efter et par timer var hun helt færdig. Hun sagde intet mens det stod på, men blev hvidere og hvidere i ansigtet. Hendes mund strammede sig sammen i vrede og skam, for det havde derhjemme altid været tegnet på den usleste fattigdom og fordømmelse, når man ikke kunne holde sig ren og fri for utøj.

Derefter redte hun sig med en lille lusekam, som hun fandt frem fra sine gemmer og hun redte og redte sit lange hår, medens en klagende gråd kom frem fra hendes læber.

Så smurte hun sin krop ind i terpentin, som næsten var det eneste, som var tilbage i medicinkisten. Bagefter kom turen til manden og de to mindreårige børn, som de havde sammen. Men også alle de andre gik på lusejagt og hos næsten alle var der gevinst. Jeg selv måtte med skam erkende, at jeg også var lusebefængt og måtte i lighed med de andre afklæde mig og gennemgå alle mine klædningsstykker. Som ved en fælles overenskomst erkendte alle at al skam og blufærdighed for en tid var sat ud af kraft. Det vigtigste var at blive fri for den fælles plage. Til sidst blev alle tæpper og madrasser hevet op på dækket og gennemrystet i et forsøg på at slå de sidste smådyr ihjel. Lusekuren hjalp næsten til vi var nået i land, men i de sidste dage før ankomsten til det nye land var vi næsten alle igen befængte.

Men udsigten til at dette mareridt snart var slut, og at vi i land ville få nye muligheder for at fået tøjet vasket og kogt, hjalp os til at ignorere plagen for en stund.

Sådan gik den ene dag og nat efter hinanden. Det føltes som om vor sejlads aldrig fik ende. Om dagen var vi mest oppe på dækket for at kigge efter land. Søændene grinede af os og råbte til os: "Det drøjer lidt endnu. Vi skal nok sige til, når vi får landkending".

Men vi var ligeglade med deres hån. Vi længtes alle mod den faste landjord efter nu i mange uger at være kastet rundt med som var vi en lille bold på det store ocean. Neden under dæk var det mørkt og kvalmt, og der var en konstant hylen og skrigen af småbørn, som var sultne og utålmodige. Deres udfoldelsesmuligheder var meget ringe, for forældrene slap dem aldrig af syne,

fordi de var bange for at de skulle blive skyllet overbord og drukne.

Alligevel kunne det ikke undgås at døden nogle gange kom på besøg i vort lille samfund og høstede de mest svage blandt os. Et barn døde midt på Atlanten af en halsbyld, som ikke kunne skæres. Et andet barn faldt ned af trappen til mellemdækket under en svær rulning. Den lille pige døde af en brækket nakke og ryg.

En gammel morlille på næsten 70 år døde af alderdomssvækkelse og hjerteproblemer. Hun havde sin næsten lige så gamle mand med sig. Alle havde spurgt hinanden hvad de dog ville i det fremmede land. Hun havde fortalt at deres søn var taget over nogle år før og havde skrevet hjem efter forældrene. Han var kommet godt i vej og havde sendt dem pengene til overrejsen, så de ville da så gerne se, at deres søn havde klaret sig godt i det fremmede. Han havde oven i købet giftet sig med en landsmandinde og de havde fået et lille barn, som bedsteforældrene dog så gerne ville se før de lukkede deres øjne. Det lille barn skulle aldrig få sin farmor at se.

De blev alle tre begravet med få dages mellemrum ved en kort ceremoni på dækket forestået af kaptajnen selv, som læste et kort begravelsesritual op for dem. Ligene var pakket ind i et stykke sejl og vedlagt et stykke råjern fra lasten for at kunne synke til bunds.

Børnenes forældre jamrede over at deres børn nu ikke kom i Himlen, for de kom ikke til at hvile i indviet jord men nede på havsens bund. Som en hilsen fra deres fødeland fik de tre små skovlfulde kastet på sig fra en skæppe jord, som var taget med fra hjemlandet for det samme formål. Så blev ligene skubbet overbord uden større medfølelse fra et par sømænd. De havde jo prøvet det så mange gange før, og de kunne ikke deltage i sorgen, for de kendte jo ikke de tre afdøde. Jeg syntes

nu godt de kunne have gjort det mere pietetsfuldt, men vovede ikke at sige noget. Ingen skulle jo vide, at jeg var ekspert på området og i min embedstid havde stedt mange til hvile på Egelunda kirkegård efter det kirkelige ritual. Dagene gik med tåge og regn og en stadig blæst fra sydvest, som sinkede vor fremfærd, fordi vinden var lige imod. En dag syntes det dog som om der kom mildere vinde imod os. Luften var ikke længere så skarp og af og til kunne vi skimte et lille stykke blå himmel mellem skyerne. Der var også andre tegn på at vi nærmede os land, for pludselig en dag råbte en lille gut mens han ivrigt pegede op på Stormasten:

"Se – far – en måge. Så må vi da snart være i land !"

Styrmanden brummede anerkendende og medgav, at en måge aldrig forvilder sig alt for langt bort fra land, så det var sikkert nok rigtigt, at det ikke kunne vare så længe nu. Så skete det vi alle havde længtes imod.

For en dag råbte udkiggen "Land i sigte!"

Vi styrtede alle til rælingen og stirrede i den angivne retning. Det varede dog lidt før vi andre kunne se landet, som langsomt kom til syne forude. Da vi havde fået bekræftet, at vore pinsler snart var forbi, styrtede vi alle nedenunder og begyndte febrilsk at pakke alt vores habengut sammen i tasker og kufferter og tøjbylter for at gøre os klare til at gå i land.

Men styrmanden sagde: "Tag det nu bare roligt, folkens. Det kommer til at drøje lidt før myndighederne giver os lov til at gå fra borde. Vi skal først have besøg af myndighederne, som skal sikre sig, at vi ikke har sygdom ombord."

Det virkede som en trylleformular på alle de syge og svagelige, som knapt havde kunnet holde sig i live. Rædslen for at få nægtet adgang til det forjættede land fik alle sygdomssymptomer og svaghedstegn til at for-

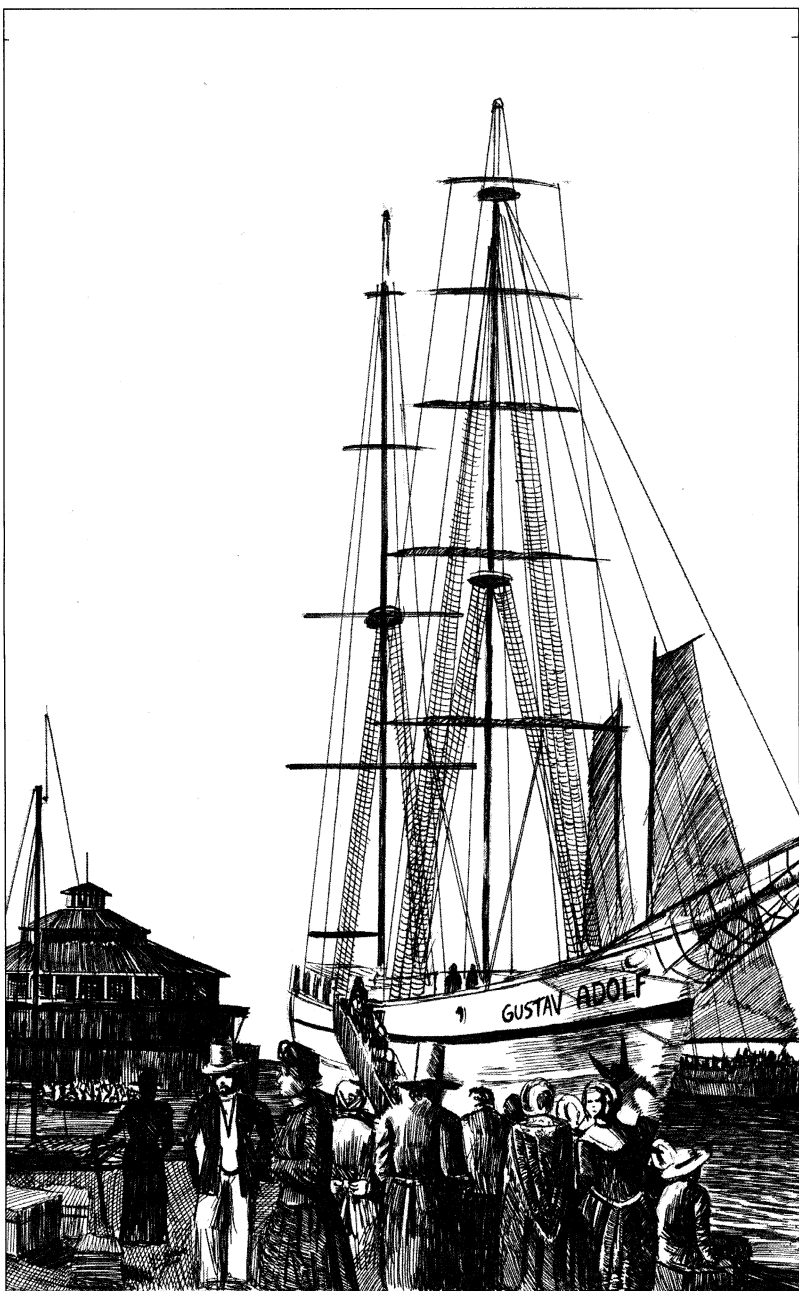
dufte med det samme. Alle kvikkede op og var kry og havde glemt alt klynkeri. Nu gjaldt det om at være så rask som nogensinde, for ellers kunne myndighederne måske finde på at nægte dem adgang, og så måtte man sejle med skibet hjem igen hele den lange vej. Det ville ingen risikere.

En af de sidste dage før landgangen indsamlede kaptajnen personligt i sin kahyt alle de svenske penge, som passagererne havde med sig, så de kunne blive omvekslet før landgangen.

På vejen ind i New Yorks havn kom en lille båd op til skibet og beordrede det straks at kaste anker og tage et par mand ombord. Det var de frygtede myndigheder.

Den ene var en mand fra emigrantvæsenet og den anden en læge, som skulle undersøge alle ombordværende for sygdomme især for den frygtede kolera, som så mange andre emigrantskibe havde ført med sig.

Men vores skib slap igennem den lidt overfladiske kontrol. Vi fik alle en indrejse tilladelse, og kaptajnen fik lov til igen at hive ankeret op og sejle det sidste stykke ind til kajen, hvor vi havde fået anvist en plads. Og således ankom vi så til det store Amerika.

Ankomsten til New York

Ind i vildnisset

Da vi troede, at vi endelig kunne sætte foden på fast jord igen, blev vi sørgeligt skuffet. Kaptajnen skulle overfor landgangsmyndighederne dokumentere at alle ombord havde fået vekslet deres medbragte penge til amerikansk mønt, så ingen immigrant stod helt uden midler til at kunne forsørge sig selv.

Den første mand over landgangen var derfor kaptajnen, som gik i land for at foretage denne meget nødvendige handling. Efter ham blev landgangen hevet op igen og flere matroser stod vagt på dækket for at ingen skulle smutte i land alligevel. Også på land stod nogle officielt udseende personer med bistre miner, så alle indså, at de måtte vente tålmodigt lidt endnu før de langt om længe kunne komme fra borde.

Det tog kaptajnen godt en times tid at komme tilbage efter at have vekslet alle de svenske rigsbankosedler og skillinger til amerikansk mønt. Kaptajnen var mistroisk overfor papirpenge, så han måtte slæbe en hel pose af amerikanske dollars og cents tilbage til skibet. Vel ankommen blev alle passagerer derefter en efter en kaldt ned i kahytten og fik udbetalt deres nye penge. For hver person skulle der derefter fradrages 2½ dollar i landstigningspenge til byen New York. Disse penge skulle indbetales til byens kærnerkontor, før nogen fik lov til at gå iland. Pengene blev i passagerernes overværelse omhyggeligt lagt ned i en låset æske med byens vartegn og segl påtrykt. I alles øjne var det en sur afgift, men lov var jo lov. Restbeløbet fik de så udbetalt i nye dollarsedler og mønter. I deres øjne var der alt for lidt, men kaptajnen forsikrede alle om, at han ikke selv havde raget noget til sig og dokumenterede, at der var sket en ærlig veksling.

Alle måtte efter lidt brokkeri acceptere kaptajnens ord

og skyndte sig før de forlod kahytten at gemme pengene godt på deres person. Jeg fik også mine sølle sparepenge på 500 rigsbankosedler vekslet og fik efter fradrag af landstigningspengene udbetalt 197,50 dollars efter en vekselkurs på 2½ rigsbankosedler for hver dollar, og også jeg syntes, at det var alt for lidt. Men som kaptajnen sagde: "Disse penge har lige så stor købeværdi, som de svenske penge havde derhjemme, stol du trygt på det". Og det gjorde jeg så, for det viste sig faktisk senere, at kaptajnen havde ret. Vi kunne ikke alene få lige så meget for vore amerikanske penge, men vareudvalget var langt større end vi havde forventet.

Det første vi skulle passe på var havnesjakrerne, som stod tykt om landgangen og prøvede at narre vore penge fra os med alskens gøgl og fup. Alle de snusfornuftige svenske immigranter gik dog forbi dem med næserne i sky og lod som om de ikke hørte alle de strålende tilbud. Nogle enkelte hagede sig fast i vore ærmer, men efter at en stor stovt bonde havde langet den formastelige en næsestyver, der sendte ham lige i jorden, forsvandt sjakrerne hen til et andet skib, som var lige ved at lægge til kajs.

Det første alle opsøgte var en af de utallige madboder, som fandtes på havnekajen.

Efter at vore rationer i de sidste dage ombord var svundet ind til næsten intet var vi alle skrupsultne, og vi fandt hurtigt hver vor bod for at få noget mad og drikke.

Kvinderne og børnene jublede da familiefaderen stolt kunne vende tilbage til sin familie med store friske hvedebrød og små spande med rigtig mælk. Åh – hvor havde de savnet det - især børnene. De sloges om hvert bid hvedebrød og hver lille tår mælk og mange fædre måtte tilbage til boden for at supplere, før alle var mætte og glade.

"Tænk – fatter – " som en bondekone i min nærhed sagde til sin mand "Herovre spiser de hvedebrød til daglig. Derhjemme var der kun råd til det som helligdagsspise.

Jeg tror vi er kommet i Himmerige, fatter".

Fatter kiggede stolt på sin lille familie og følte, at han havde fået sin værdighed som familiens beskytter og forplejer tilbage efter de mange slemme uger til søs.

Alle overnattede i det fri, for herovre i det nye land var der varmere end derhjemme på samme årstid. De fandt en park, hvor de lejrede sig i græsset under trækronerne, pakkede sig ind i alle de tæpper de havde og faldt glade og lykkelige og ikke mindst mætte i søvn og sov den første nat i Amerika til morgensolen vækkede dem.

Det første problem jeg skulle have løst efter at være kommet i land, var at finde ud af hvordan jeg skulle komme videre. For at komme det var det nødvendigt at få lært noget af landets sprog, så jeg besluttede mig til at finde en person, som kunne hjælpe mig med det.

Jeg forlod den lille tapre skare emigranter, som endnu lå i træernes skygge i parken for at opsøge en landsmand, som havde boet i landet et stykke tid, og som kunne hjælpe mig med det problem.

Det gik faktisk lettere end jeg havde turdet håbe, for knapt havde jeg forladt parken og gået ind i byen af dens hovedgade Wall Street, før en ældre velklædt herre henvendte sig til mig. Han tiltalte mig på svensk isprængt mange nye gloser fra det fremmede.

"Ja – undskyld mig, min herre" sagde han. "Men I ser så søgende ud. Er der noget I can do for en landsmand."?

Jeg var straks på vagt, for hvad han var ude på. Man tilbyder ikke hjælp til en immigrant uden at forvente

noget til gengæld. Han var sikkert ude på at narre alle mine penge fra mig.

Men høflig som jeg var, svarede jeg, at jeg gerne ville lære lidt engelsk til husbehov, og at jeg på et tidspunkt ville længere ind i landet. Han tilbød mig straks at vi kunne drøfte sagerne inde på den nærmeste ølbod. Jeg fortalte ham, at jeg aldrig drak øl, men hvis han ville byde på et glas limonade, så ville jeg gerne gå med ham.

Han kiggede godt nok lidt underligt på mig, sådan som folk altid havde gjort derhjemme, når jeg sagde nej tak til et glas øl. Men vi fandt hurtig en lille bod, hvor de også solgte andet end øl, og bænket med hver sit glas gik vi i gang med forhandlingerne.

"Jeg vil gerne lære lidt engelsk til husbehov og jeg vil gerne vide hvordan jeg kommer videre herfra" sagde jeg til ham.

"Det kommer til at koste" sagde han ligeud.

"Ja – det forstås, men hvor meget"?

"Lad os snakke om det om lidt " sagde han. "Lad os først tale om herrens transport ind i landet. Jeg skal sige herren, at jeg er ansat af et transportselskab, som giver mig kommission for hver immigrant, som jeg skaffer til deres transport ind i landet".

Det lød jo meget rimeligt, men spørgsmålet var, hvor langt jeg kunne komme for mine sølle sparepenge, hvis der også skulle være til livets underhold undervejs.

Det fik jeg straks besvaret.

"Alt afhænger af hvor Herren havde tænkt sig hen" sagde han.

" Så langt som muligt" svarede jeg.

" Så kan jeg sige Herren, at det koster fifty cents for hver mile, hvis De tager med "The Wagon Trail"

"Hvad er "The Wagon Trail" spurgte jeg igen.

Han forklarede mig så, at wagon på svensk betød

vogn, og trail betød spor. Det vil sige, at firmaet hver uge sendte en karavane på 10 til 12 store prærievogne med overdækket lad af sted ad et vognspor ind i landet, og man regnede med, at der skulle være en familie i hver vogn.

Vognene standsede først, når man havde nået sit bestemmelsessted. Men da han kunne regne ud, at jeg var enlig, så fortalte han mig også, at jeg blev nødt til at slå mig sammen med andre enlige om at dele en vogn. Alligevel skulle alle betale det samme beløb for rejsen. Det måtte jeg acceptere. Han henviste mig så til at finde vogntogenes afgangssted, og det lå lidt uden for byen mod vest. Han anbefalede mig at ofre en vogn på den korte tur ud til stedet, da jeg ellers kunne få lov til at vandre i mindst en time inden jeg selv fandt derud. Også det fandt jeg var i orden.

Da vi så kom til spørgsmålet om engelskundervisning, svarede han"

"Ja – nu er jeg jo ikke teacher my self, men jeg kan da tilbyde Herren en lille bog, som jeg sælger for a printing office her i byen. Den hedder: "Engelsk ord-bog for svenske indvandrere" og den koster 1 dollar. "Jeg syntes det var en grov pris, men han trak bare på skulderen. Så jeg betalte ham og fik et lille tyndt hefte med svenske oversættelser af de mest almindelige ord, samt nogle dagligdags sætninger såsom: Hvad er Deres navn, hvad hedder denne by, hvor meget koster det o.s.v. Det var godt nok til mig, for med mit sprogøre skulle jeg hurtigt få lært det mest nødvendige. Faktisk så tog det mig kun omtrent en måneds tid at få lært at føre en nogenlunde forståelig samtale med en amerikaner, som ikke kunne et ord svensk. Det var dog især svært med udtalen af de engelske ord.

Jeg tog afsked med den flinke mand, som jeg dog havde mistænkt for at have fået sin del af kagen, men det må man jo finde sig i, når man er en fremmed. Han var så venlig at stoppe en charabanc uden for ølboden og vejledte kusken i mit bestemmelsessted, og det gik rask derud af. Vi kørte gennem store forstæder med smukke huse og velplejede haver omkring, som regel omgivet af store støbejernshegn og lukkede porte.

Vel ankommet til stedet og efter at have betalt kusken 2 dollars for turen, gik jeg hen til den plads, som var blevet mig anvist. Her stod en række prærievogne i en lang række med to muldyr foran og en mand som kusk. Midt på pladsen var der en bod med et stort skilt over, hvorpå der stod med store bogstaver "GO WEST". Det var da til at forstå. Jeg henvendte mig til bodens indehaver. Det var en yngre mand med et stort vildt fuldskæg. "Wellcome to GO WEST" råbte han. Det var det eneste jeg forstod af hans rablende hurtige salgstale. Jeg fik min lille ordbog frem og pegede på sætningen: Hvor meget koster det? Han kastede sig igen ud i en længere redegørelse, mens jeg prøvede at gøre ham opmærksom på min sproglige uvidenhed. Det var noget som jeg kom ud for mange gange siden. Man føler sig trods sin fine uddannelse som en stor idiot.

Heldigvis blev jeg hjulpet af en yngre mand, som trak mig i ærmet og på svensk sagde: "Lad mig".

Han trak mig lidt til side, og spurgte mig om hvor jeg ville hen og hvor mange penge jeg kunne ofre på turen. Han fortalte mig at han selv skulle med på turen, men han havde først besluttet sig til den nu efter et års ophold i landet, hvor han forgæves havde forsøgt at finde arbejde i New York.

Jeg fortalte ham at jeg kunne spendere måske 100 dol-

lars på rejsen. Han tyggede lidt på det og sagde så, at efter hans mening ville pengene række til Missouri, men ikke til Californien, som de fleste helst ville til på grund af de store guldfund der. Han rådede mig altså til at tage til Missouri. Jeg anede ikke hvor det lå, men på et lille primitivt kort viste han mig, at staten lå omtrent midt i landet. Det var ikke så frodigt som Minnesota, som de fleste svenskere af bondeæt ville til. Men jeg sagde, at jeg ingen forstand havde på landbrug og at jeg bare ville have et sted at bo og leve i fred og ro.

"Ja – du må altså finde noget at tjene penge på, for ellers så dør du hurtigt af sult. Der er ingen offentlig hjælp her i landet."

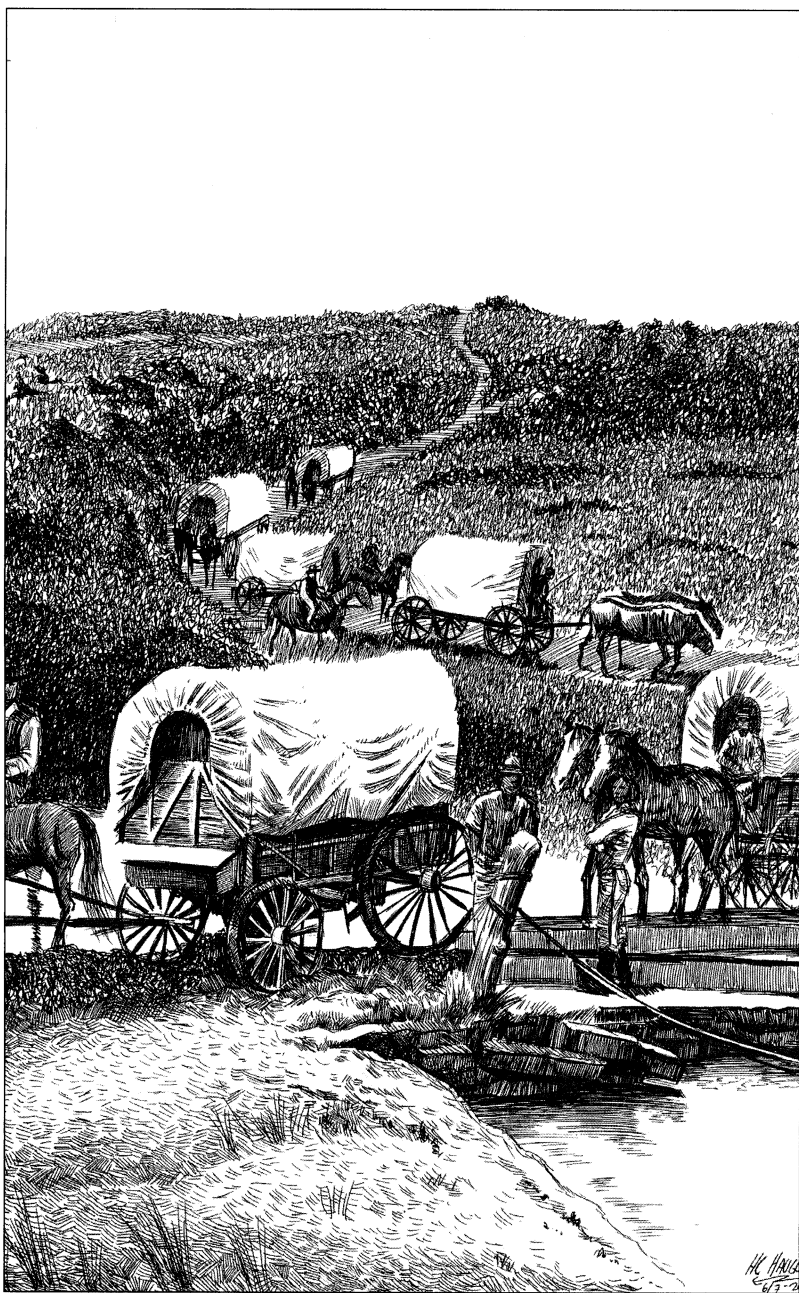
Jeg svarede: "Den tid – den sorg"

"Ja – ja, som du vil. Hvis du vil rejse sammen med mig, så kan vi dele vogn sammen."

Jeg sagde ja tak til tilbudet og gav ham 100 dollars, som han indbetalte til Wagon-leaderen, og jeg blev noteret op i en stor sort bog med navn og hjemland.

Jeg kaldte mig Theo Swan og opgav som hjemland Sverige. Der blev ikke udleveret nogen billet, men min landsmand, som for øvrigt hed Arvid Swensson, sagde, at det brugte man ikke. Blot man stod i den sorte bog, var alt i orden. Det viste sig at passe.

Et par timer senere var vognkortegen klar til afgang og 12 fuldtlæssede vogne drog af sted fra New York mod vildniset. I det svindende dagslys sad jeg sammen med min rejsemakker midt i vognen på en fjæl og skumplende fra side til side kørte vi ud af en vej. Det følte fuldstændigt som om jeg igen var ombord på "Gustav Adolf" sådan som vi svajede fra side til side. Senere hørte jeg at man kaldte disse vogne for "prærieskibe. Det passede meget godt. Vognene blev trukket af nogle små seje muldyr, som er en krydsning mellem en hest

På vej med "The Wagon Trail"

og et æsel. Desuden var der to medhjælpere til hest, som hele tiden red langs med vognene og varetog vogntogets sikkerhed.

Det viste sig, at jeg helt havde glemt at tænke på noget at spise undervejs, for fortæring var ikke inkluderet i prisen. De fleste havde en madpose med lidt brød, lidt røget flæsk og en pose kaffe. Jeg havde ingenting. Min makker hr. Swensson fortalte mig dog, at man havde været så forsynlig at have en slags marketenderivogn med i toget. Det var den forreste vogn, hvor også wagonleaderen sad på bukken sammen med kusken med et stort dobbeltløbet jagtgevær i favnen.

Jeg fik forklaret, at man måtte være forberedt på lidt af hvert undervejs. Disse vogntog var ofte bytte for regulære landevejsrøvere, som kom i bander og holdt alle passagererne op og tog deres penge og smykker. Så det første jeg burde gøre, sagde hr. Swensson var at fjerne alle smykker, og så i øvrigt se at få fat på et gevær. Det lød ikke godt i mine øren. Jeg havde aldrig før haft et skydevåben i hånden og kunne heller ikke tænke mig at have det. Alle skydevåben havde været mig kraftigt imod i mit hidtidige liv, og jeg havde ikke tænkt mig at ændre den holdning blot fordi jeg var kommet til et andet land.

"Men et eller andet skal du altså have at forsvare dig med, for efter røverbanderne kommer vi til Indianerland, og der kan vi også risikere at møde fjendtlige indianere, som også ville udplyndre os og slå os ihjel oven i købet" argumenterede hr. Swensson. Jeg vidste ikke hvad jeg skulle finde på, men så fandt min medpassager en stor trækølle, som lå i bunden af vognen, som han anbefalede mig at tage i brug hvis der skulle ske noget.

Det var en ting, som jeg hurtigt havde opdaget i

mit nye land. Herovre havde man vold som en livsstil. Man dræbte andre folk for de mindste ting. Man sloges ustandseligt på livet løs, når blot man havde fået en lille tår over tørsten, og man bandede og svor i et væk. Faktisk kunne en amerikaner ikke lukke munden op uden at han slog om sig med svinske, fornærmende ord og hånede og sparkede en til man lå ned. Jeg tror det skyldtes, at mange indvandrede amerikanere i forvejen var forbrydere i de lande de kom fra og bare var flygtet for retfærdigheden, hvor de kunne fortsætte deres voldelige liv. At slå nogen ihjel var en dagligdags foreteelse, og man skulle helst gå rundt med en ladt revolver i hånden hele tiden, hvis man ville overleve. Det var en barsk opdagelse for en lille forskræmt præstemand fra det kolde nord. Men man må jo hyle som de ulve man er i blandt. Jeg besluttede mig til at lære at forsvare mig selv hellere end at sætte livet til. Næstekærlighed var et fremmedord herovre, som vist ingen havde hørt.

Da det blev mørkt slog vi lejr på en lille eng ned mod en flod. Jeg gik hen til marketenderi vognen og købte mig lidt mad. Jeg fik udleveret et lille tørt majsbrød, et par skiver stegt flæsk og noget kildevand fra en vandtønde. Jeg så bagefter at den blev fyldt op igen med vand fra floden, som var forbavsende rent, men her i landet var alting i naturen så rent og nyt og ubrugt, fordi landet endnu ikke var blevet befolket.

Sådan gik dagene. Vi tog af sted så snart solen havde kigget op over horisonten. Vi kørte indtil middag, hvor muldyrene og vi fik et lille hvil og noget mad. Så kørte vi videre ad trailen, som efterhånden kun var et opkørt hjulspor midt i en stor slette, som de kaldte prærien. Den var fuldstændigt dækket af højt græs, hvorigennem det smalle hjulspor snoede sig.

På tredjedagen oplevede vi hvor voldsomt naturen

kan te sig her i landet. Det begyndte som en stiv blæst, så muldyrene, som trak vognene, næsten ikke kunne stride sig frem.

Wagonleaderen standsede og fik dirigeret alle vogne op i en cirkel, hvor man så slap dyrene fri inde i cirklen. Derefter krøb man i ly under vognenes overdækning og snart begyndte det at storme og regne, så det næsten føltes som om vi stod midt i et brusende vandfald. Når det regner her, så sker det med eftertryk.

På vej over prærien

Vandet stod ned i tove i et par timer. Så pludselig holdt det op og solen kom frem igen, og alting så ud igen som før stormen. Vi fik muldyrene spændt for og kørte videre.

Næste dag var det galt igen. Vi var efterhånden kommet så langt væk fra menneskeboliger, at vi befandt os milevidt fra alting. Pludselig lød der skud oppe foran, og vores vogn, som var midt i vogntoget, standsede. Kusken gik bagud i vognen og fandt et gevær frem og satte sig roligt til at vente. Et par minutter efter hørte vi hujen og skrigen fra nogle personer, som kom ridende i fuld fart ned langs vogntoget og skød op i luften med deres revolvere. Vores kusk tog roligt sigte og skød en af banditterne ned. Et øjeblik efter blev vi dog entret fra den anden side, og en mand skød et skud mod os, som dog ramte forbi. Så trådte jeg i aktion. Pokker om jeg ville finde mig i at blive overfaldet af sådan en skurk. Jeg for frem mod ham og langede ham en på siden af hovedet med min kølle, så han styrtede omkuld på vognbunden. Kusken tog ham i nakken og smed ham ganske simpelt ud af vognen igen. Der var ikke flere, som skulle prøve på noget i vores vogn, og efter at der var blevet vekslet nogen skud mellem vognene og banditterne, tog de pludselig flugten efter at have erkendt, at vi nok var for stor en mundfuld for dem.

Wagonleaderen kom derefter rundt til alle vogne og så efter om nogen var blevet skudt eller såret. Det viste sig, at en enkelt kusk var blevet dræbt, men at ikke mindre end 4 af banditterne var blevet nedlagt. Ikke så sært de tog flugten.

Ikke så lidt stolte af os selv drog vi videre, mens jeg funderede på hvorfra jeg havde fået mit mod og min pludselig vildskab. Jeg trøstede mig selv med, at banditterne havde fået, hvad de havde fortjent, og for fremti-

den måtte jeg altså lægge min livsholdning om, så jeg forsvarede mig mod de onde kræfter i dette land. Det var nødvendigt hvis jeg ville overleve.

En af passagererne, som før havde haft med muldyr at gøre, fik tjansen som kusk i den vogn, der havde mistet sin under kampen. Vi kørte videre og ved aftensmåltidet blev dagens oplevelse fortalt om og om igen, og jeg blev næsten hyldet som en helt af mine medpassagerer. Det var nu ikke fordi jeg brød mig så meget om det, men på denne måde blev jeg en af dem og det føltes godt.

To dage senere kom vi så ind i indianerland. Min kusk fortalte, at i dette område boede Osage-indianerne. De kunne godt være lumske, men de angreb altid kun om dagen, for de troede, at hvis man som indianer døde om natten kunne ens sjæl ikke finde vejen op til "Den store ånd", som de kaldte deres Gud. Vi mærkede dog ikke noget til dem det par dage det tog at køre igennem deres territorium.

Men så kom vi ind i Cheyenne-indianernes land. Pludselig mens vi kørte langsomt af sted efter at have haft vores middagshvil hørte vi igen hylen og skrigen rundt om os ligesom den dag med banditterne. Da vi tittede ud under overdækningen, så vi at det vrimlede med indianere i fuld krigmaling rundt om os. Der må have været flere hundrede, og der var ikke andet for os at gøre end at standse op. På trods af indianernes sværmen rundt om os lykkedes det de erfarne kuske at få vognene kørt i ring igen, og vi begyndte at skyde mod de hylende rødhuder, som kom tættere og tættere på.

Pludselig blev vores kusk ramt af en pil, som gik lige i hjertet på ham og dræbte ham øjeblikkelig. Min makker greb hans gevær og skød mod indianerne, mens jeg stod bag ham med min kølle i hånden. Med et så en indianer sit snit til at springe op over bagsmækken, og for frem

mod os med en tomahawk – en lille indianerøkse - og svingede den imod mig. Jeg var ikke hurtig nok til at dukke mig, og jeg blev ramt af øksens flade side på venstre kind og faldt bevidstløs om.

Da jeg vågnede op igen var det mørkt omkring mig. Jeg prøvede at orientere mig, men så at jeg lå på jorden, hvor vogntoget havde stået. Det var nu væk og ved siden af mig lå den døde kusk. Jeg satte mig op helt ør i hovedet med en dundrende hovedpine og prøvede at finde ud af hvad der var sket. Jeg råbte forgæves ”Er her nogen”? Men ingen svarede. Jeg blev klar over, at man havde efterladt mig i den tro, at jeg var død og var kørt videre.

Et par timer senere lysnede det, og jeg så en lille gruppe indianere, som var vendt tilbage for at plyndre ligene og eventuelt skalpere dem. Det var en grusom skik, som jeg hørte indianerne bedrev. Senere fik jeg at vide, at det var noget de havde lært af de hvide, så det var ren gengældelse. Rent faktisk blev flere indianere skalperet under indianerkrigene end hvide. Men det talte man aldrig om.

Da de kom hen til mig og så at jeg ikke var død, bagbandt de mig og smed mig op på en hest bag en kriger, og red af sted med mig hjem til deres lejr. Her blev jeg læsset af som om jeg var en sæk kartofler og smidt ind i en indianertipi. Det er et rundt telt bygget op over nogle rafter og dækket med skind. Lidt efter kom en stor kraftig indianer ind i teltet. Det første jeg lagde mærke til var hans enormt store bare fødder. Jeg fik senere at vide af ham, at hans indianske navn betød: ”Store fod”. Han kiggede på mig og spurgte mig om noget på indianersprog. Jeg forstod ham selvfølgelig ikke.

Så sagde han på gebrokkent engelsk: ”Me big warriorchief – you understand”? som på svensk betød: .

Jeg er en stor indianerhøvding – forstår du?

Jeg svarede "Moment, sir" og fandt min ordbog frem af min frakkelomme. Så fandt jeg sætningen: "I am a foreigner" (Jeg er en udlænding) og prøvede at udtale

Høvding "Store fod" med sin kone

den. Han spurgte igen: "You settler"?, hvilket betød om jeg var bosætter. "No. sir. I am a Christian priest" (næ, jeg er en kristen præst) "Oh – I see – you belief in "The great spirit". (Åh – du tror på Den store ånd") Han var tilsyneladende en uddannet mand med et godt kendskab til det engelske sprog. Efter at have konstateret, at jeg ikke var kommet for at tage et stykke jord og bosætte mig på, hvad indianerne med god ret anså for deres jord, mildnedes hans tone og han satte sig ned foran mig og tændte en pibe med et langt rør.

"I have spoken to good Christian men - Missionaries" fortsatte han. (jeg har snakket med gode kristne missionærer) "Your God is my God too – We just call him "The great spirit"(Din Gud er også min gud. Vi kalder ham blot Den store ånd").

Det glædede mig meget, at vi således ikke var fjender, men på hver sin måde troede på den samme Gud.

Senere hørte jeg, at indianerne havde et fælles navn på "Den store ånd", nemlig "Wakan Tanka". De tiltalte ham som "Far" ligesom i den kristne mytologi. Under dette højeste væsen rangerede en del underguder, som man dog anså for at være aspekter af alguden. De fire højest rangerende underguder var Solen, Himlen, Jorden og klippen. Man tilbad ikke guderne, men man viste dem respekt, og det gjorde man bl.a. ved at behandle naturen som noget, der var sat til at hjælpe menneskene. Derfor skulle man tage vare på naturen, og man skulle huske at takke for det man havde taget. Man kan sige, at indianerne var meget miljøbevidste.

Da mørket faldt på, anviste han mig en soveplads i teltet, som snart efter blev fyldt med hele hans store familie – kone og fem børn i alle aldre. De fniste og lo højt af mit miserable udseende, men jeg fik lov til at spise med. Vi fik noget der lignede majsgrød, som man spiste med

fingerne og dertil nogle kogte rodurter og små kødstykker af ubestemmelig oprindelse. Men det smagte godt, og jeg var dejlig mæt bagefter. Senere fik jeg anvist en plads i teltet, hvor vi lå meget tæt sammen, og jeg fik et uldtæppe til at dække mig til med.

Jeg sov godt om natten og næste morgen tog han afsked med mig. Jeg blev sat op på en hest bag en af hans krigere, og han red mig tilbage til vogntogets spor. Det var naturligtvis for længst borte, men efter et par timer dukkede en lille deling soldater til hest op. De samlede mig op efter at have begravet de døde og førte mig til et lille præriefort. Her fik jeg lov til at bo en uges tid indtil

Fortet på prærien

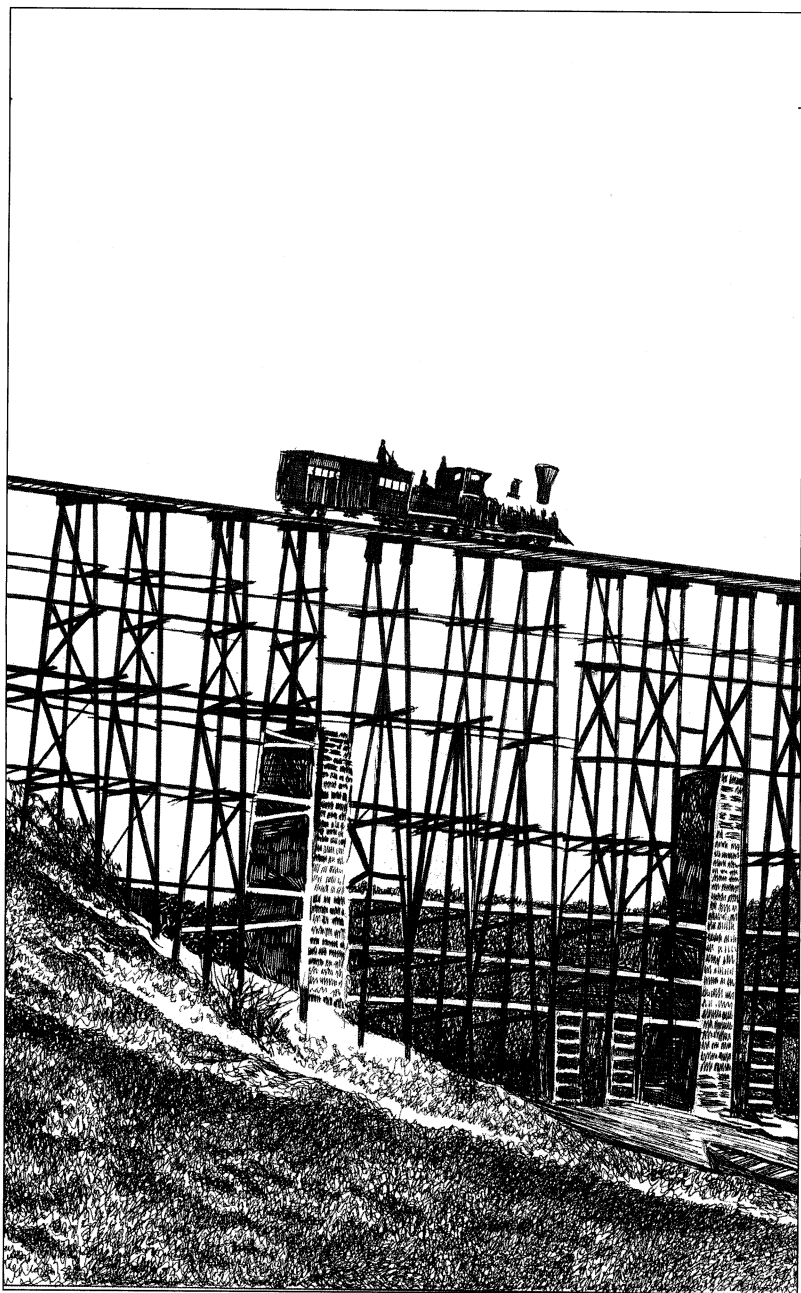
et nyt vogntog kom forbi. De tog mig med videre - dog mod fornyet betaling - og satte mig af i en lille by i Missouri med navnet Santa Fe. Jeg var foreløbig nået til vejs ende.

Mit nye liv

Byen, som ikke var særlig stor, var myldrende fuld af indvandrere, som bare ventede på at komme videre ud på landet og finde sig et homestead – en jordlod for nybyggere. Den skulle man bare afmærke og når man havde bygget sig en lille hytte og boet på jordlodden i to år, kunne man tage ind til Landmåleren i Santa Fe og gøre krav på jorden, som man så fik gratis. Indianerne skulle man ikke betale for den, selvom det jo oprindeligt var deres jord.

Jeg fandt et såkaldt Lodging-house – et slags lejehotel og jeg tinglyede mig ind for en lille sum og fik tildelt et enkelt værelse. Her tilbragte jeg så de næste dage med at finde ud af, hvad jeg nu skulle. Da jeg nogle dage senere gik mig en tur i byen, for at se hvad der var af arbejde til sådan en som mig, kom jeg på en bænk i byen i snak med en mand, som sad og hvilede sig i aftensolen med en øl i hånden. Jeg spurgte ham forsigtigt efter at have studeret ham lidt: "Do you have a work" (har du et arbejde ?) Han svarede mig: "Yes – I am working on the railroad".

Det betød at han arbejdede på jernbanen. Han fortalte videre, at man netop var begyndt at bygge en jernbane fra Chicago til New Mexico via Santa Fe. Jernbaneselskabet, som stod for byggeriet hed Missouri Pacific Railroad, og de havde tusindvis af indvandrere fra alverdens lande til at arbejde for sig. Jeg spurgte ham om hvilke kvalifikationer man skulle have, for at få et arbejde der. Han svarede mig: "To stærke arme og ingen fine fornemmelser". Det sidste tilføjede han, idet han så på mit forholdsvis pæne tøj. Jeg lignede jo ikke en typisk arbejder. Enden på den samtale blev, at jeg dagen efter tog med ham ud til jernbanebyggeriet lige nord for byen og fik ham til at vise mig hen til arbejdslederen. Han viste

Jernbanearbejdet

sig at være en stor kraftig mand, der nærmest i mine øjne lignede en vildmand. Han var meget snavset og uvasket, men derved lignede han de arbejdere han havde under sig.

Jeg præsenterede mig så godt jeg kunne og spurgte om det var muligt at få lov til at arbejde med på jernbanen. Han nikkede kort og viste mig hen til en sjakbajs, som stak mig en skovl i hånden og viste mig en bakke af sand, som lå i vejen for banen og som bare skulle skovles væk med håndkraft. Nogle gravede, smed jorden op i trillebøre, som andre så igen kørte ad smalle brædestier hen til en lavning i terrænet, hvor de så smed jorden fra sig. Det hele foregik næsten automatisk. Hver mand vidste, hvad han skulle gøre og jeg faldt hurtigt ind i rytmen selvom hårdt manuelt arbejde ikke lige var, hvad jeg havde beskæftiget mig mest med i mit hidtidige liv.

Efter et par timers hårdt arbejde, som fik sveden til at drive ned ad kroppen på mig, fik vi alle et hvil, men derefter gik det løs igen til aften solen så småt var på vej ned mod horisonten. Dødtræt faldt jeg om på jorden og orkede næsten ikke at slæbe mig hen til mit logi i Santa Fe. Efter at jeg var nået hen til mit hotel, faldt jeg i en drømmeløs søvn på mit værelse. Aldrig i mit liv havde jeg været så træt. Men næste morgen tog vi igen afsted til arbejdet. Jeg var dog så fornuftig, at jeg sagde mit værelse op og tog alle mine ting med, og om aftenen fik jeg logi tæt på banen i en arbejderbolig, som var ret primitiv men dog beboelig.

Jeg havde helt glemt at spørge om hvor stor arbejds lønnen var, men chefen fortalte mig, at for begyndere var den 50 cent om dagen. Godt nok ikke meget, men som han sagde, at der var mere at tjene, hvis man også ville arbejde om søndagen. Det havde jeg ikke noget imod, og jeg fortsatte med at tjene min første ugeløn. Logiet

kostede næsten ikke noget, maden var simpel og derfor billig, og vand kunne man altid få nok af ganske gratis. Så jeg affandt mig med omstændighederne og besluttede mig til at knokle så længe jeg kunne holde til det. Til min store glæde opdagede jeg at den daglige motion jeg fik i arbejdet fik mine slatne muskler til at vokse og dag for dag følte jeg mig bedre og bedre tilpas, og efter et års tid kunne jeg klare mit arbejde uden at få særlig megen sved på panden. Pengene jeg tjente sparede jeg op til at kunne købe mit eget hus en skønne dag. Jeg havde da ca. 300 dollars , som jeg gemte i mit gamle lammeskindsmavebælte.

Men der kom altså til at gå godt et år, før jeg fik mig taget sammen til at flytte. Jeg sagde mit arbejde op og besluttede mig til at finde et job, som jeg kunne holde til resten af livet. Et sådant arbejde var umuligt at finde i Santa Fe.

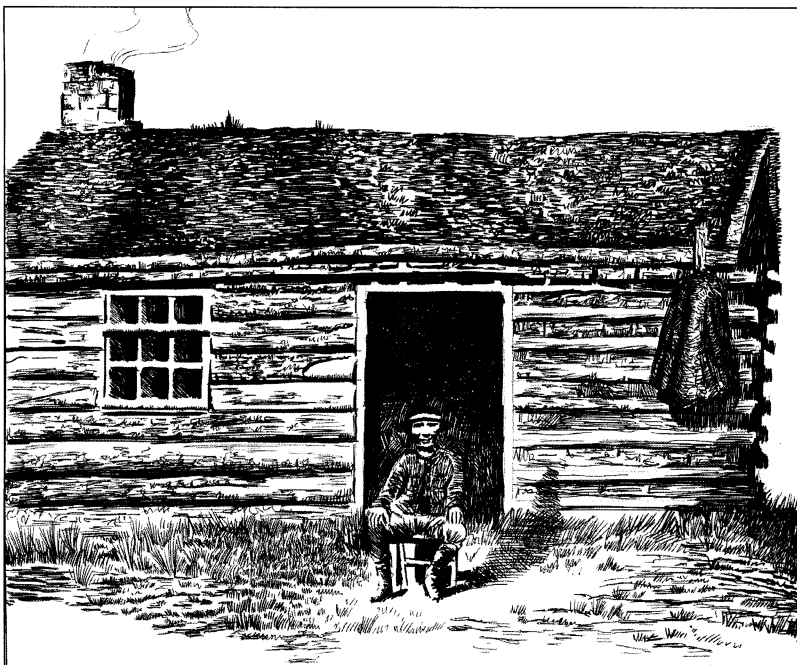
Jeg besluttede mig derfor til at flytte længere sydpå til Fort Smith i Staten Arkansas, som jeg var kommet til at synes godt om i det år jeg svedte ved jernbanebyggeriet, fordi mange af mine kolleger var kommet derfra. Jeg havde haft masser af gode venner i Santa Fe.

Jeg havde blandet mig med dem alle uden fine fornemmelser, og selv om jeg aldrig deltog i deres vilde drikkegilder, respekterede de mig alligevel. Da de opdagede at jeg både kunne læse og skrive, bad mange af dem om jeg ville hjælpe dem med at skrive breve hjem til deres familier og med at skrive ansøgninger til myndighederne om dit eller dat. Mange startede en virksomhed op, som enten drejede sig om transportvirksomhed, postbesørgelse eller handelsvirksomhed. Alt skulle der tilladelser til, og jeg hjalp hvor jeg kunne. Til gengæld hjalp de mig til at blive bedre til det engelske sprog, og efterhånden kunne vi diskutere om andre ting end de rent dagligdags. Blandt andet kom jeg tit ind på deres

religiøse tilhørsforhold, og det var meget interessant. Da der jo var religionsfrihed i landet, blomstrede en masse sekter og frikirker op, som jeg besluttede mig til at undersøge nærmere. Det fik jeg dog først tid til, da der var gået et par år.

Velankommet til Fort Smith opsøgte jeg folk og gjorde mig hurtigt venner med dem. Det var frygteligt at være alene i et fremmed land. Jeg spurgte dem, om de vidste, om der var tomme huse, som jeg kunne købe.

Det viste sig, at ingen af de allerede opførte huse var til salg. Der var derfor ikke andet at gøre end at finde en grund og selv få opført et hus. Jeg bad mine nyfundne venner om hjælp og de var villige til at give en hånd med, mod at jeg selvfølgelig en dag også hjalp dem. Jeg gik til byens landmåler og fik tildelt en lille ubebygget

Min hytte i Fort Smith

grund i byens udkant. Den var lidt sumpet og uegnet til landbrug, men det passede mig godt. Derfor var den billig, og med mine venners hjælp fik vi bygget et lille hus til mig.

Da jeg ikke havde nogen forstand på husbygning, måtte jeg ty til en af mine nye venner, som lige var blevet færdig med at bygge sit eget hus. Jeg rådførte mig med ham, om hvordan man greb den sag an. Han forklarede mig i detaljer, hvad han havde gjort, og jeg fulgte hans råd.

Først gik vi sammen til en tømmerhandler og udvalgte og købte nogle store træstammer på ca. 20 fod i længden og med en tykkelse på ca. 10 tommer. Desuden købte vi nogle tilsavede 1 tommes brædder og et par vinduer med glas i. Desuden en masse søm og beslag bl. a. til døren samt en solid slå, som kunne lukke huset af for tyveknægte, når man ikke var hjemme.

Så gik vi i gang med selve byggeriet, som startede med at alle de store træstammer blev tilhuggede i hver ende, så de kunne passe ned i et hak i den underliggende tømmerstok, og sådan byggede vi det op meter for meter. Vi huskede at gøre plads til en dør og et par vinduer, som vi satte i til sidst.

Taget blev lavet på den måde, at nogle tyndere stammer blev flækket på langs og lagt op som tagspær. Så blev der sømmet brædder på langs og det blev igen tækket med store træspåner, som vi møjsommeligt huggede ud af de resterende stammer.

Inde i huset fik jeg en anden ven, som havde murererfaring til at opbygge en ovn i sten og ler med en lille skorsten, som gik op i gennem taget. Indervæggene blev klinet til med ler og der blev tætnet med mos i alle huller og revner, og til sidst blev der lagt et trægulv. De sidste brædder gik til at lave et plankebord og en slagbænk

samt en seng til mig selv. Den blev selvfølgelig placeret meget tæt op ad skorstenen, for jeg havde erfaret, at der godt kunne blive meget koldt i Arkansas om vinteren.

Da byggeriet med venners hjælp gik så hurtigt tog det kun knap en måned før jeg kunne sætte foden under eget bord og komme til at sove for mig selv for første gang i flere måneder. Jeg holdt en stor indflytningsfest for alle mine medhjælpere og sørgede for, at der både var godt med mad og drikke - især det sidste. Da jeg bag efter kiggede i mit pengebælte var næsten hele den opsparede kapital borte, men jeg tænkte ved mig selv: "Det vil jeg ikke bekymre mig om. Jeg bilder bare mig selv ind, at jeg har penge nok."

Efter at have haft mit nye hus i et par dage satte jeg mig ned for at tænke over, hvad jeg nu skulle foretage mig for at få mad på bordet. Tilbage til jernbanen ville jeg ikke, for det ville i det lange løb være for hårdt for mig. Hårdt manuelt arbejde var slet ikke noget for mig.

De højere magter kom mig dog til hjælp et par dage senere. Jeg var ude at gå en tur i byen, da jeg kom forbi byens sherifkontor og fængsel. Udenfor sad sheriffen – en lidt barsk udseende herre med en stor seksløberpistol i bæltet og sherifstjernen på brystet.

Jeg nikkede kort til ham, men han vinkede mig hen til sig, og bad mig med en håndbevægelse sætte mig ved siden af sig. Vi kom i snak om hans arbejde og han beklagede sig over alt det papirarbejde han tumlede med i det daglige, og da han ikke havde fået ret megen skolegang, voldte det ham store problemer.

Han havde kigget mig ud og spurgte mig ligeud, om jeg havde et arbejde, for hvis ikke, kunne det da godt være at han havde noget til mig.

"Jeg har hørt, at du både kan skrive og regne?" sagde han til mig. Det måtte jeg jo indrømme var rigtigt. Jeg

fortalte ham dog ikke, at jeg havde været forhenværende præst, men det var han også ligeglad med. Han havde stærkt brug for en vicesherif, som dels kunne klare al papirarbejdet og samtidig holde et øje med de to eller tre drukkenbolte og småforbrydere, som han holdt indespærret bag nogle tremmer inde i huset og sørge for, at de fik lidt mad ind imellem. Jeg fulgtes med ham ind og besøgte lokaliteterne. Huset var ikke stort. Der var foruden sheriffens kontor det omtalte jerntremmebur og et lille værelse, hvor han selv kunne sove.

Hidtil havde han måttet klare alting selv, og det var nu blevet for meget for ham, for der var nok at se til i så stor en by som Fort Smith. Som sherif var han lønnet af byen, men han havde tilladelse til at ansætte fornødent personale til at hjælpe sig. Der havde ikke rigtigt været nogen personer i byen, som han syntes han kunne have tillid til, men mit tilforladelige præsteydre, som jeg ikke kunne lægge af mig, havde fortalt ham, at jeg måske kunne være den rette til jobbet. Efter lidt betænkning sagde jeg ja til jobbet og det viste sig, at det lige var noget for mig. Jeg kunne begynde med det samme, og der var nok at tage fat på. En bunke papirer lå og ventede på at blive gennemlæst og besvaret.

Det tog flere dage at komme igennem papirbunkerne og sheriffen, som i øvrigt hed Jesse Park, var jublende lykkelig over at have fundet en, som kunne aflaste ham, så han, som han sagde, kunne komme ud i byen og håndhæve lov og ret.

Der var selvfølgelig meget at sætte sig ind i, men med lidt hjælp af nogle lovbøger og mange timers snak om hvordan man ellers rundt omkring greb sagen an, voksede jeg med opgaverne, og efter et halvt år arbejdede jeg på sheriffens kontor, som om jeg aldrig havde gjort andet.

Det var ikke de grove forbrydelser jeg kom til at beskæftige mig med, men mest småulovligheder som tyveri og prostitution. Især det sidste blev der set meget alvorligt på, for det amerikanske samfund var på bunden et meget snerpet og moralsk samfund, som holdt sig strengt til Moselovens sjette bud. Lønnen var ganske god – i hvert fald bedre end at pukle på jernbanen, og inden længe havde jeg igen pengebogen fyldt op, og kunne tillade mig at købe nyt tøj og spise godt til hverdag.

Byen var en ren myretue af mennesker med repræsentanter fra alverdens lande – sorte, hvide, brune og gule. Fælles for dem alle var, at de var emigreret til Amerika for at finde den personlige frihed i trosspørgsmål og finde sig en anstændig levevej. Det sidste var det vigtigste. Kroppens behov måtte komme før åndens, og de fleste var altså arbejdssøgende eller så småt i gang med selv at skabe sig en levevej. Mange havde familien med, men der var faktisk flest enlige mænd, som havde ladet familien vente derhjemme, mens manden kunne tjene så mange penge, at han kunne betale deres billet til det forjættede land.

For mange lykkedes det aldrig at skrabe de nødvendige penge sammen. Så måtte familien derhjemme se sig om efter en anden forsørger og glemme alt om ham, som havde svigtet dem.

Der var ikke meget arbejde at finde, og der var mange om jobbene. De fleste prøvede at sjakre sig igennem enten gennem spil eller gennem forbrydelser. Nogle var så naive, at de troede at de kunne snyde andre i spil og derved skaffe sig en hurtig formue uden at røre en finger. Det lykkedes så at sige aldrig. De faldt som regel i med en spillehaj, som franarrede dem de få sparepenge de havde.

Andre havde hørt om de store guldfund i Californien

og andre steder, og de tog af sted på en lang odysse til guldfelterne. De troede, at guldet fandtes i store klumper – sommetider så store som kålhoveder, og at man bare behøvede at samle dem op fra jorden. Når de så endelig ankom til guldfelterne, måtte de købe en skovl og en jernpande, og måtte så stå i timevis, dagevis ja ugevis i iskoldt vand. Der måtte de så grave grus og sten op fra bunden af en bæk og senere skylle og skylle indtil der måske lå nogle få guldkorn tilbage på panden. I løbet af en måned kunne de måske samle så meget guldstøv, at de lige kunne betale for kost og logi. Nogle ganske få var så heldige at finde et større guldfelt og udvinde så meget guld, at de kunne tage tilbage til deres hjemby og leve lykkeligt til deres dages ende, hvis de da ikke straks drak formuen op eller fik den frastjålet, mens de sov.

Men for dem alle kom den dag, da de havde sikret sig et udkomme på en eller anden måde, og så vågnede deres åndelige behov. Da kunne de vælge mellem mange hundrede sekter og frikirker, som var opstået netop for at dække det behov i et land, hvor religionsfriheden herskede, og hvor der ikke fandtes nogen statskirke, som alle skulle være medlem af.

Det gav grobund for de mest vilde og fantasifulde sekter med ideologier, som sommetider syntes udtænkt af et galt menneske. Frygten for døden er den angst, som driver mennesket i favnen på åndelige religionssjakkere. Hvis de kunne fremstille en opfattelse, som kunne fortælle, hvordan man drev døden på flugt og fik et evigt liv hernede på Jorden, så kunne man snyde døden – nemlig ved at gøre sig selv udødelig.

Det var der mange sekter, som levede højt på indtil det en dag viste sig at den mulighed i virkeligheden ikke fandtes, og så faldt det hele fra hinanden. Derfor var der i 1800- tallets Amerika en konstant opståen, udvidelse og

nedgang for et utal af sekter. Kun ganske få fik så stor en udbredelse, at de kunne overleve.

Jeg besluttede mig da til at opsøge nogle af dem, for at se om de kunne tilfredsstille min higen efter en ny tro, nu da jeg havde mistet min gamle tro på den europæiske form for kristendom.

Nu var det sådan, at Amerika var befolket af indvandrere fra det gamle Europa. De havde naturligvis deres gamle tro fra deres hjemland med sig, men mange af dem havde været forfulgt for deres afvigende opfattelser af kristendommen ligesom jeg selv, og det var netop grunden til at de var emigreret for at komme til et land, hvor man frit kunne tro på det man ville uden myndighedernes indblanding. Man skulle heller ikke betale skat til en statskirke, men sluttede man sig til nogle af de nye opblomstrende religiøse samfund, kunne man nemt komme til at betale mere til dem, end man havde gjort derhjemme. Forskellen var den, at her gjorde man det frivilligt. Alle sekterne var selvstyrende, og de havde ideologier, som næsten gav dem den fuldstændige magt over deres medlemmer. Så det var næsten som at komme fra asken ind i ilden. Man skulle altså se sig godt for, når man valgte tro. Det agtede jeg at gøre.

En af de første sekter jeg opsøgte var også en af de ældste i landet, nemlig Mormonkirken. Den blev oprettet i staten New York i 1830 af en mand, der hed Joseph Smith. De havde en lille afdeling i Fort Smith, men deres hovedkirke lå i Salt Lake City i staten Utah, som de flyttede til i 1846. Det var nok mest fordi ingen andre ville bo på det sted, fordi der lå en stor saltslette, som var resterne af en nu udtørret saltsø fra fortiden. Men kirken havde mange underafdelinger i alle større byer, for man havde en meget aktiv missionsafdeling, som rejste rundt og opbyggede nye afdelinger alle steder, hvor der var mennesker.

I Fort Smith opsøgte jeg den lokale mormonpræst, og idet jeg henviste til mit tidligere erhverv, bad jeg ham fortælle lidt om hvad Mormonkirkens tro gik ud på. Det var han meget villig til, og han fortalte mig begejstret en meget fantastisk historie, som jeg syntes lød meget utrolig.

Han fortalte mig at stifteren Joseph Smith i 1827 havde haft et syn, hvor han så ærkeenglen Moroni (som jeg altså aldrig har hørt om). Denne ukendte engel sagde til ham, at han skulle gå udenfor sit hus og grave i en lille jordhøj, som meget praktisk lå i hans baghave. Der fandt han fire guldplader(intet mindre!). På disse plader, som var skrevet på "moderniseret ægyptisk", var der en beretning om Amerikas urindbyggere. Beretningen kunne kun læses ved hjælp af nogle kodesten, som meget betænksomt var lagt sammen med guldpladerne. Med denne hjælp kunne den ellers ulærde mand oversætte guldpladernes tekst. De viste sig at indeholde et tillæg til Bibelen, som de tidligere urindbyggere altså havde fået af GUD. I teksten stod der blandt andet, at det ikke var Jøderne, som var GUDS udvalgte folk men Amerikanerne. Derfor ville Jesus komme igen i Amerika.

Ud fra tavlerne skrev Joseph Smith så en bog, som han kaldte "Mormons bog", som var organisationens vigtigste grundtekst. Da hans venner spurgte, om de måtte se guldpladerne afviste han dem ved at sige, at Moroni altså selv havde afhentet dem igen. Det var jo meget smart af Hr. Smith, for så måtte kirkens medlemmer altså nøjes med at tro, at historien var sand. Beviser var der ingen af. Jeg syntes i mit stille sind, at det hele lød meget usandsynligt.

Senere i 1829 viste Johannes Døberen og apostlene Peter, Jacob og Johannes sig for Joseph Smith og en af hans venner Oliver Cowdery og sagde til dem, at de nu

skulle gå i gang med at uddanne sig til præster og starte Mormonkirken. I 1844 stille Joseph Smith op til præsidentvalget i Illinois, hvor kirken først havde opslået sit hovedsæde. Der opstod uroligheder, og Joseph Smith blev sat i fængsel, og her blev han og hans bror dræbt.

En mand ved navn Brigham Young afløse Joseph Smith som Mormonkirkens leder og i 1846 udvandrede de igen til Utah, hvor de så byggede byen Salt Lake City, for at kunne leve i fred med deres tro.

Fra starten gik Mormonkirken ind for flerkoneri, og Brigham Young havde i alt 27 koner og 56 børn. En flittig mand må man sige. Senere blev flerkoneriet dog opgivet.

Alt dette var for mig noget nonsens. Jeg takkede pænt for orienteringen til en noget skuffet præst, som i mig havde set en ny proselyt, men det skulle jeg ikke nyde noget af.

I stedet for henvendte jeg mig til en repræsentant for en anden af de store sekter, nemlig Adventistkirken, eller som de kaldte sig: "Syvende dags adventisterne".

Hentydningen til dens syvende dag stammernaturligvis fra skabelsesberetningen i Bibelen, hvor GUD skabte Verden på seks dage og hvilede sig på den syvende. Da ugen for dem starter på en søndag, holdt de altså allerede hviledag om lørdagen. Advent betyder troen på, at Jesus snart kommer igen, og denne forventning var altså grundlaget for deres sekt, som startede allerede i 1840 af en vis pastor William Miller. Derfor kaldte man også bevægelsen for "Millerbevægelsen".

Man havde ved studier af Bibelen regnet sig frem til, at Jesus ville komme igen i 1844, men han kom jo som bekendt ikke, og alle tilhængerne blev dybt skuffede, men fastsatte hurtigt en ny dato og da den heller ikke passede igen en ny. Sådan kunne man fortsætte ud i det

uendelige med nye datoer, som heller ikke kom til at passe.

Man forklarede selvfølgelig de skuffede, at når genkomsten ikke havde fundet sted på det forudsagte tidspunkt, så var det fordi Verden endnu ikke var rede, men at man fortsat skulle holde sig parate, for han ville ganske sikkert komme, når man mindst ventede det.

Indtil i dag, hvor jeg skriver dette, er han endnu ikke kommet. Men en anden religiøs bevægelse, som senere kom til med betegnelsen "Jehovas Vidner" påstod at vide med sikkerhed, at han ville komme igen i 1872. Det gjorde han heller ikke. Jeg ved egentlig ikke hvad man forventede sig ved hans genkomst. En gentagelse af historien fra det gamle Palæstina, som er gengivet i Bibelen, ville have været meningsløs, for det ville jo ikke have forandret noget. Men måske troede man, at man ved at være med i den rette bevægelse kunne få magt og indflydelse i det ny tusindårsrige, og det er jo det, som det altid har handlet om i menneskehedens historie. Magt og indflydelse!

Senere i 1863 blev Millerbevægelsen forvandlet til "Syvendagsadventisterne" og de gav sig selv det officielle pompøse navn "Jesu Kristi Kirke af de sidste dages helige". De lagde især vægt på at være meget socialt indstillede, og de oprettede i årenes løb mange hospitaler og plejehjem især i Amerika. Det var alt sammen udmærket, men hvad jeg ikke brød mig om, var deres befaling til medlemmerne om at erlægge 10% af deres indtægter til Kirken. Det betød at kirken blev enormt formuende, og da vi ved, at penge er magt, kunne de købe sig ind i mange organisationer og der igennem hverve nye medlemmer.

En af deres mange ritualer var voksendåben, som de praktiserede ved at neddykke de nye medlemmer i et

stort badekar ligesom Johannes Døberen i sin tid døbte Jesus i Jordanflodens vande. Da jeg imidlertid havde aversion mod ritualer af enhver slags, var denne bevægelse heller ikke noget for mig. Det var jo det jeg var flygtet fra.

Men som før sagt kom der en ny satanisk sekt til, som åbent erkendte, at den var styret af den faldne engel Sata-nel under dæksnavnet Jehovah. De kaldte sig derfor for "Jehovas Vidner". Denne bevægelse, som også byggede på troen på Jesu snarlige genkomst, var startet af en amerikaner ved navn Charles T. Russell. Han havde oprindeligt været med i den statskirkelignende "Kongregationale kirke", og var en tid med i Adventistkirken, for til sidst at starte sin egen sekt. Myterne lød på, at han oprindeligt var en forbryder, som på grund af mord havde siddet 12 år i fængsel. Der havde fangerne kun en bog at læse i, og det var naturligvis Bibelen. Den studerede han flittigt, og en dag slog det ham, at den bog kunne han da bruge til at starte for sig selv.

Først efter sin løsladelse fik han fat i en græsk udgave af Bibelen, og med en græsk-engelsk ordbog i hånden "oversatte" han altså Bibelen ud fra sin egen kriminelle tankegang. Han kombinerede skriftsteder fra det gamle testamente med nogle skriftsteder fra Det ny Testamente, og gennem fordrejninger af ordene og udnyttelsen af, at et ord kan fortolkes på flere måder, konstruerede han en helt nye Bibel, som han kaldte "Den ny tids bibel".

Sekten henvendte sig især til svage mennesker uden selvfølelse. Det var ofte samfundstabere, som ikke havde opnået det de havde håbet på. Så han gav dem et nyt håb om en bedre fremtid, når Jesus engang var kommet igen. Han ville personlig stå i spidsen for en hær, som med sværdet i hånd skulle nedkæmpe og dræbe alle dem, som ikke var medlemmer af sekten i et slag med

navnet "Harmageddon", hvor hestene skulle svømme i blodet fra de ugudelige. Så skulle alle medlemmerne få lov til at styre Verden igennem "Teokrati", som betyder "Gudsstyre". En del af dem, nemlig 144.000 skulle være den øverste styrelse oppe i Himlen, og resten skulle leve lykkeligt i fred til deres dages endelig. Sikken en tankegang.

Som andre før ham forudsagde Russell Jordens undergang med få års mellemrum for ligesom at holde gejsten oppe hos tilhængerne. De blev hver gang skuffet, men så fastsatte man blot en ny dato og ventede tålmodigt. Han skrev også en lang række bøger, som kom til at danne grundlaget for bevægelsen. Disse bøger, sagde han, var vigtigere end den officielle Bibel, for de udgjorde den rigtige, d.v.s. den sande fortolkning af Bibelen.

Nej – jeg kunne ikke bruge nogen af de sekter som dominerede i Amerika i min tid, og jeg måtte derfor søge andre veje for at finde ud af, hvad jeg skulle tro. Det var ikke så meget at have en kirke at gå ind i, men mere at fylde mit liv med en tro eller en overbevisning uden alt det menneskeskabte. Derfor søgte jeg videre. Men så skete der noget, som helt kom til at forandre mit liv.

Åbenbaringen

Jeg må nu fortælle om en meget speciel drøm jeg havde en nat, da jeg havde boet i huset en måneds tid. Ja - egentlig var det ikke en rigtig drøm – jeg vil hellere kalde den en åbenbaring. Ja – en åbenbaring er det rigtige udtryk. Det var en helt utrolig oplevelse. Jeg har aldrig før i mit liv oplevet noget lignende, og når jeg nu sidder her og eftertænker, så var det dog mærkværdigt at jeg lille, syndige menneske skulle få del i en af Universets hemmeligheder. Når jeg ikke har fået denne åbenbaring før i mit liv, er det nok fordi jeg ikke hidtil har haft mulighed for at udnytte den til noget. Det havde jeg måske nu.

Men – jeg var altså gået meget tidligt i seng. Dels var jeg træt af dagens møje og besvær i mit job som vice-sherif og jeg nød, at jeg kunne få lov til at være i stilhed helt alene i mit nye hus.

Min seng stod i den ene ende af stuen. Den var næsten lige så snæver som min soveplads i skibet, men her var jeg dog helt alene, og ingen anden sjæl skulle få lov til at forstyrre min søvn.

Den ene af mine venner, som hjalp mig under bygningen af mit lille beskedne hus, havde tømret en slags seng sammen til mig. Den bestod af en stor kasse ca. 2 fod bred og syv fod lang. Lidt over bunden af denne kasse var der flettet en sengebund af sammensnoede hampfibre. Ovenpå det en lagen af groft sejldug og endelig en slags dyne og en pude af lidt tyndere lærred fyldt med hestehår. Det var godt nok til mig selvom der var langt til den seng og det sengetøj, jeg havde ejet derhjemme i præstegården i Egelunda. Men jeg havde en gang for alle besluttet mig til at tage forholdene som de var, og var jeg ikke tilfreds med det, måtte jeg se at forbedre det hen ad vejen. Det var dog altid bedre end mine naboers sengeforhold.

De lokale indbyggere havde oftest et gammelt hestedækken over sig eller blot en tyk overfrakke, eller et garvet dyreskind med hårsiden nedad.

Som sagt – jeg var gået tidlig i seng og faldt ret hurtigt i en dyb søvn – træt som jeg var. Midt i min søvn fik jeg

Åbenbaringen

pludseligt et syn, som chokerede mig meget. Jeg syntes jeg befandt mig oppe mellem skyerne i et meget luftigt slot eller palads uden loft og gulv.

I stedet for gulv var der bølgende skyer og loftet var Guds blå himmel. Væggene var gennemsigtige, som var de lavet af krystal.

Der var ingen vinduer eller døre og dog var der lyst indenfor i paladset, for solen kunne jo uhindret skinne ned over det hele fordi der intet loft var.

Da jeg nysgerrigt kiggede mig omkring for at finde ud af, hvor jeg var havnet, kunne jeg først ikke rigtigt se noget. Men efterhånden fik jeg mit syn tilbage og kunne nu som i en tågedis skimte nogle figurer svæve rundt i rummet.

Først vidste jeg ikke rigtigt hvad var det var for nogle væsener, men så kom jeg til at huske min altertavle i Egelunda kirke og blev klar over, at det var engle. De så dog anderledes ud end den naive maler af altertavlen havde opfattet dem. Disse væsener var helt tydeligt af mands- og kvinde-køn. De havde menneskekroppe, men ærbart dækket af lange hvide kjortler, som dem man mener Jesus og hans disciple gik rundt i.

Kroppene var dog gennemsigtige og ikke lavet af det samme stof som jordiske kroppe. Det så ud som om de nærmest var lavet af tyl.

Ansigtterne, armene og benene – det man kunne se af dem - var dog temmelig tydelige og omkring dem alle var der et skær, som om de var selvlysende. Et andet fællestræk ved dem var at de syntes meget høje i forhold til mennesker. Jeg vil tro at de nok var omkring 8 fod høje.

Ansigtstrækkene var uendelig kærlige. Jeg blev i et helt godt humør af at være sammen med dem. De virkede slet ikke skræmmende, selvom det jo altså var et

meget uvant syn for mig, for der var hundredvis af disse væsener i rummet.

Jeg husker jeg tænkte ved mig selv – nå - du er nok død nu og kommet i Himlen. Men alligevel følte jeg mig lidt som en flue på væggen, for ingen lagde tilsyneladende mærke til mig, og det passede mig godt. Jeg tror slet ikke de kunne se mig.

De bevægede sig rundt i rummet ved hjælp af deres vinger, men de baskede altså ikke med dem som en stær gør. Det så nærmest ud som om de svævede rundt om hinanden lige som prægtige ørne med udbredte vinger. Mens de fløj rundt samtalede de med hverandre og de syntes muntre og glade.

Men pludselig skete der en ændring i rummet.

En gruppe skilte sig ud fra de andre. De andre engle trak sig lidt tilbage og lod gruppen stå alene i midten. Alle tilstedeværende stivnede i luften og stoppede deres glideflugt. Helt ubevægelige stirrede de alle ind mod den lille gruppe, som så pludselig tog alles interesse.

Så fik jeg fokuseret på gruppen og så at den bestod af et meget stort lysvæsen, som jeg ikke kunne kønsbestemme. Lysvæsenet lignede både en kvinde og en mand, men der var alligevel et autoritært udtryk i ansigtet, som viste at vedkommende var lederen – den der bestemte. Jeg forstod at jeg så GUD. Ikke den GUD, som er afbilledet nede i Sct. Peterskirken i Rom, hvor jeg havde været i mine unge dage, men en skikkelse med begge køns træk – en slags mand/kvinde. Af traditionelle grunde vil jeg dog fortsat kalde dette væsen for en han, fordi jeg syntes at væsenet var mere autoritær end en kvinde ville have været. Foran ham stod fire lidt mindre engle, men dog væsentlig højere end mange af de andre engle i rummet. De var helt tydeligt af mandskøn Deres udstråling var stor, men ikke som GUD, der lyste som en fakkelt i rummet.

GUD talte til de fire, som jeg forstod, måtte være de såkaldte ærkeengle. Han talte til dem i en magtfuld tone, men aldeles ikke ukærligt eller vredt – nærmest skuffet. De fire stod i en lille halvcirkel foran ham og lyttede til hans ord. Først kunne jeg ikke opfatte hvad han sagde til dem, men så pludseligt åbnedes mine øren og jeg hørte ganske tydeligt GUDs røst.: "NEJ – JEG VIL IKKE HAVE DET", sagde han med eftertryk.

Hvad det var han protesterede imod forekom mig ubekendt. Men jeg forstod at han var stærkt uenig med de fire ærkeengle. De var tilsyneladende ikke enige i hans holdning, men forholdt sig alligevel tavse indtil han havde talt færdig.

Så talte de hver for sig i en lidt mere sagtmodig tone og de argumenterede for deres mening. Men GUD talte til dem igen og denne gang hørte jeg tydeligt han sagde:

"Nej. Alverdens beboere rundt omkring på de tusinder af nye verdener skal styres med kærlighed, men de må absolut ikke få lov til at have deres frie vilje. Det er de ikke udviklede nok til at styre. Husk på, at de fleste af dem først lige har aflagt deres dyreham, og de har meget at lære, før de kan blive som os, og styre den frie vilje med kærlighed. Hvis denne udvikling ikke lægges i faste rammer vil der alle vegne opstå kaos og strid, og så vil alle Verdener forgå en efter en fordi dyresjælen vil tage over, og det vil jeg ikke tillade." Således talte den høje GUD.

Men de fire ærkeengle foran ham blev ved med at argumentere og ville ikke lytte til hans kloge ord. Til sidst løftede Universets leder sin venstre hånd og påbød tavshed.

"Nuvel da" sagde han. "I vil ikke adlyde mine befalinger, fordi I ikke deler min opfattelse. Så derfor udstøder jeg Jer fra engleverdenen og nedstyrter Jer på en planet,

hvor I kan få lov til enerådigt at styre den efter jeres opfattelse. Den planet, som jeg har udvalgt til Jer er JORDEN, og der skal I forblive til Verdens ende eller til den dag, hvor I indser jeres fejltagelse, når I har set hvad den fører til. I kan da frit påføre Jordens beboere Jeres opfattelse. Men jeg siger Jer – i MØRKETS disciple – at hvis det ender med at Jordens beboere er lige ved at udrydde sig selv og ødelægge Jorden helt i en blodrus – da vil jeg gribe ind, for at Jorden ikke helt skal affolkes og gå under.

Flyv da Jeres vej – mine kære venner – SATANEL, LUCIFER, DIAPOLOS OG BEELZEBUB, ud af mit Himmerige. Først når I har indset Jeres frygtelige fejltagelse og har angret vil jeg se Jer igen. Forføj Jer bort !!!” Med en håndbevægelse skubbede han dem ud af rummet, og de styrtede alle fire ned gennem skyerne og landede i planeten Jordens atmosfære.

Her samledes de igen og planlagde hvorledes de ville dele magten over menneskene imellem sig. Det første de gjorde var at påtage sig nye navne, nemlig GUD, JEHOVAH eller JAHVE, ALLAH og BUDHA. De aftalte også at de ville stifte fire store religioner, for bedre at kunne styre menneskene og disse religioner kaldte de Kristendommen, Jødedommen, Islam og Buddhismen.

Så forsvandt synet for mig og jeg vågnede op badet i sved og meget angst på grund af det uhyggelige syn. Alligevel gik det snart op for mig at der var en mening med at jeg skulle se det. Det var som om GUD ville forklare mig noget med det, og da jeg var kommet lidt til mig selv, indså jeg hvor godt det passede til min egen opfattelse af Verdens indretning. Det var den opfattelse som havde kostet mig både kjole og krave, al ære og respekt fra samfundet og en tvungen eksilering til et fremmed land, hvor jeg indtil nu havde følt mig meget

alene. Men nu indså jeg at jeg stadig havde min GUD, den rigtige GUD, med mig, og han havde vist mig den ære at fortælle mig, at jeg havde fuldstændig ret i mit oprør mod kirkens opfattelse af tingene, lige meget hvor meget det havde kostet mig.

Da jeg alligevel ikke kunne sove mere, satte jeg mig ind i den eneste stol i min lille stue, tændte et voksllys og satte mig til at gennemtænke, hvad jeg skulle bruge disse nye oplysninger til.

Da var det, at det slog mig, at der var en storslået mening med mit oprør og dens følger: eksileringen. At det her i det nye land, hvor alle havde lov til at tro hvad de ville, var en opfordring til mig om at stifte en gruppe, som skulle udbrede den nye viden og at jeg fortsat skulle kæmpe i sandhedens tjeneste.

Jeg besluttede derfor på stedet at samle en sådan gruppe omkring mig som delte min opfattelse, og som ville tro på min åbenbaring og bringe den videre ud i Verden, så sandheden en dag skulle sejre over Løgneren. De skulle være en ny tids lysbærere.

Sløret skulle rives fra øjnene på millioner af mennesker, som var blevet bedraget af disse fire faldne engle. Jeg besluttede først, at gruppen skulle hedde: "Lysbærernes netværk" og det skulle ikke være en ny sekt. Dem var der nok af i forvejen og jeg har altid været modstander af sekter under en hver form i en hver religion.

Allerede dagen efter gik jeg i gang med forberedelser til at føre min beslutning ud i livet.

Det første jeg måtte gøre, var at gøre mig bekendt med mine omgivelser og mine naboer og derefter hele det lille samfund, jeg ved skæbnens gunst var havnet midt i.

Så jeg ikklædte mig mine pæneste hverdagsklæder uden dog på nogen måde at skilte med at jeg var af gejstlig stand. Jeg skulle jo nødig skræmme mine fremtidige

trofæller. Mange af dem have sikkert dårlige erfaringer netop med gejstlige og andre øvrighedspersoner.

Jeg ville naturligvis først opsøge de emigranter, som stammede fra Sverige og de øvrige nordiske lande. Der var i hvert fald ikke en sprogbarriere, som skulle forhindre kontakten.

Men efter at jeg havde begivet mig udenfor min lille hytte og ind til den meget spredte gruppe af murstenshuse og træhytter, som tilsammen udgjorde byen Fort Smith, blev jeg klar over at mit arbejde med at stifte en ny kirke ville blive en meget vanskelig opgave. Jeg ville ikke være en slags guru for dem, men lære dem at tænke selv. Foruden mig selv var der kun to familier, som stammede fra Sverige, og de var slet ikke fra min hjemegn men fra Småland. Deres specielle svenske dialekt var vanskelig forståelig for mig, og jeg fik ikke noget ud af mine tilnærmelser.

Disse svenske bønder, som var kommet herover til Amerika med et tidligere skib, havde allerede etableret sig som landbrugere i det nye land. Deres eneste interesse var jorden og hvad man kunne dyrke i den. De talte kun om og priste den gode muldjord, som slet ikke var stenet som jorden derhjemme i Småland. De talte også om hvor dejligt det var at være fri for øvrighedens snærende bånd, og de ville slet ikke høre tale om at give sig ind under en ny form for religiøs tvang. Det havde de fået nok af derhjemme. Herovre ville de være fri. Men for at man ikke skulle tro at de dermed var hedninger og gudløse, så ville de dyrke GUD i hjemmet og fortsætte med at bede deres morgen og aftenbønner. Et religiøst fællesskab lå helt uden for deres interesse.

”Nej – Vorherre bevares for at få en ny præst, som vil bestemme over vort liv og fortælle os hvordan vi skal tro” var deres kommentar til mit forslag om at stifte en

ny religiøs bevægelse her i det fremmede. Jeg forstod dem inderligt godt, for jeg var jo selv et slags offer for kirkens almægtige magt over mennesket.

De opfordrede mig til at lade slige tanker fare og i stedet begynde at dyrke jorden og derved skaffe mig et udkomme. Men jeg var jo ikke bonde og ville aldrig blive det. Mit eneste arbejdsredskab havde været pennen, og den dur ikke til at grave i jorden med. Det fandt jeg ud af under mit år ved jernbanen. Når man er vokset op i et overklassesamfund, hvor manuelt arbejde var noget man betalte andre for, var det eneste man skulle gøre at studere og dygtiggøre sig, så man kunne blive en af dem, som andre bukkede og skrabede for. De fattige klasser gav en penge for at man skulle styre deres tanker og deres liv, og det gjaldt om at få flest mulig penge skrabet sammen i sit arbejdsliv, så man kunne skabe sig selv en tryk alderdom.

Jeg måtte derfor se mig om efter en anden gruppe mennesker, som jeg kunne få overbevist om, at mine tanker og ideer var anderledes end dem, som de havde hørt fra anden side. Derfor vendte jeg mig mod den gruppe af amerikanske medborgere, som befandt sig nederst i samfundspyramiden, nemlig de frigivne negerslaver. Dem var der en del af i området fandt jeg ud af og dem ville jeg opsøge for at fortælle dem om min åbenbaring og prøve at overbevise dem om, at min opfattelse var anderledes end den form for gudstilbedelse de hidtil havde været vant til. Det skulle vise sig at være en kolossal opgave.

Efter at jeg havde tilbragt næsten et halvt år i kontakt med alle mulige kirkesamfund og sekter – den ene mere afskyelig end den anden, var jeg fast besluttet på, at det jeg ville lave, skulle være helt anderledes.

Jeg ville samle nogle mennesker om mig i en lille

studiegruppe, hvor jeg ville fortælle dem om min vision og begeistre dem så meget, at de ville tage ud i verden og fortælle sandheden om hvem der var den egentlige Gud og om de faldne engles herredømme på Jorden. Jeg ville også lære dem at udøve næstekærlighed i praksis. Hvordan vidste jeg ikke endnu. Man kunne godt sammenligne det med Jesus og hans disciple, som han også underviste i den rette tro og derefter sendte ud i verden for at forkynde sin vision.

Jeg gik derfor en dag ud til det slumkvarter, hvor de frigivne slaver havde bygget deres små usle hytter lidt på afstand fra de andre huse. Man havde ikke ønsket dem alt for tæt på ordentlige mennesker, for selv om man principielt var imod slaveriet, så nærede man racistiske fordomme. Man mente, at de var uvidende og sløve og ingen uddannelse havde i noget fag udover, at de i deres slavetid havde lært at dyrke jorden, pløje, så og høste jordens afgrøder. Især bomuldsplukning havde de fleste beskæftiget sig med mens de boede i Syden, hvor klimaet egnede sig godt for den afgrøde. Men her i Arkansas var der koldere og bomulden kunne kun gro i den allersydligste del, så de negre, som var flygtet fra Syden, måtte finde nye afgrøder, som de kunne dyrke på deres små jordlodder. Disse jorder hørte selvfølgelig til de områder, som var i så ringe forfatning at selv den fattigste hvide bonde ikke gad dyrke den. Derfor var negrene fattige, og de forblev fattige.

Selv den usleste hvide drukkenbolt og slagsbror, som ikke gad lave dagens gerning, så ned på dem og følte sig højt hævet over dem.

Men jeg har aldrig haft fordomme overfor andre mennesker. Jeg så, at de også var Guds børn. Inde under huden er vi alle mennesker. Jeg henvendte mig til

dem i fuldstændig respekt og bad om at få lov til at fortælle dem om, hvad jeg havde oplevet.

De første negre jeg henvendte mig til, afviste mig, men henviste mig til en af deres ældste stammemedlemmer, som de kaldte "Old Jim". Som andre negre havde han intet efternavn. Ikke et man kunne udtale i hvert fald.

Jeg fandt ham i hans hytte, hvor han sad i sin lille stue i en gyngestol, som syntes at være alle amerikaneres drøm om et behageligt vellevned. Han var tydeligvis for gammel til at arbejde. Hans hår var hvidt og hans ansigt rynket, men han sad venligt smilende og røg på en majspibe, da jeg henvendte mig til ham.

Jeg spurgte først forsigtigt om han forstod engelsk, og det nikkede han til. Så spurgte jeg ham ud om hans religiøse tro.

"I am a good Christian" (jeg er en god kristen)sagde han forsigtigt.

Jeg svarede, at det tvivlede jeg ikke på, men jeg bad ham om han ville høre på mig, når jeg nu fortalte ham, hvad jeg havde oplevet. Da han ikke protesterede fortalte jeg ham med få ord, hvad jeg havde set i min vision. Han nikkede eftertænksom og sagde så:" Det lyder da meget interessant, men jeg har aldrig haft megen tid til religion. Mit liv har været arbejde. Men jeg kender nogle unge mennesker, som har en drøm om at få et bedre liv, så snak du hellere med dem. Jeg er blevet for gammel til at skifte tro".

Jeg bad om deres navne, men hans svarede, at han gerne ville tale om mig og min vision til nogen han kendte og bede dem komme til et lille møde i hans lille cabin.

En uges tid senere kom jeg tilbage til Gamle Jims hytte, og der havde han forsamlet 14-15 yngre negre, som afventede min ankomst.

Jeg hilste venligt på dem, og de så forundrede på mig. Det var ikke normalt at en hvid mand gav hånd til en neger, så det gjorde dem fra starten venligt stemte.

Jeg bad dem sætte sig ned, og da der ikke var andre pladser, satte de sig spontant ned på gulvet og viste mig, at de var villige til at høre på, hvad jeg kunne diske op med.

Først bad jeg dem fortælle mig hvor meget de vidste om kristendom. Det var ikke meget viste det sig, for selv om de var blevet tvangsdøbte, da de kom i land fra slave-skibene, havde man ikke ulejlighet sig med at undervise dem i hvad kristendommen egentlig gik ud på. De var blevet tvunget til at overvære gudstjenester, men da de kun nødtørftigt forstod engelsk, var det meste gået hen over hovedet på dem. Så de var sådan set ret uspolerede og parate til at høre på min udlægning, som kunne være lige så god som andres.

Det viste sig, at deres oprindelige tro i Afrika havde været en slags naturtro forbundet med troen på magi og trolddom. Selve tanken om en alstyrende Gud kendte de ikke.

De kunne slet ikke få deres oprindelige tro til at gå i spænd med den nye tro, som var blevet dem påtvunget.

Jeg fortalte dem så, at jeg hjemme i mit land Sverige havde været præst indenfor kristendommen, men at jeg havde nægtet at prædike troen, sådan som det var pålagt.

Derfor havde man smidt mig ud af kirken og deporteret mig til dette land. Så havde jeg altså haft denne vision, som jeg derefter fortalte dem. Det var meget nyt og uforståeligt for dem, men de ville gerne fortsætte med at høre på mig, og jeg prøvede så på at forklare dem, hvad jeg havde tænkt at bruge denne vision til. Jeg ville gerne undervise dem i min nye opfattelse af Gud, og hvis det

kunne give dem en forståelse for Gud og måske kunne forbedre deres livsopfattelse, så ville jeg gerne hjælpe dem.

Efter en lang snak frem og tilbage, hvor de spurgte mig ud om hvordan jeg havde tænkt mig at det skulle organiseres, blev jeg enige med dem om at mødes igen og diskutere, hvordan vi skulle gribe sagen an.

De fortalte mig, at også nogle af de sekter som jeg havde undersøgt, havde tilbudt dem medlemskab, men kun Adventisterne havde ment det alvorligt og havde tilbudt præster til at undervise dem i et par kirker, som udelukkende var bestemt for slaver.

Almindelige hvide kunne ikke sidde i samme kirkerum som negre selvom de delte den samme tro. Den sande næstekærlighed var simpelthen ikke til stede. De sagde et og handlede noget andet.

En uges tid efter mødtes vi igen, og de fortalte mig, at de både havde tænkt over mine ord og havde diskuteret min vision indbyrdes. Men nu havde de altså en masse spørgsmål, som de gerne ville have afklaret, før de ville gå videre.

Det første spørgsmål lød: " Hvordan kan vi vide hvilken Gud der er den rette Gud?" Jeg svarede, at den Gud, som har skabt Jorden, efter min opfattelse var en slags håndværker.

"Hvis I tænker Jer en urmager har lavet et meget fint ur. Han hænger så uret op på væggen og sætter perpendiklen i gang, og så vender han sig bort og går i gang med at lave et nyt ur. Hvis I nu forestiller jer at uret er jorden og dens indretning er planter, dyr og mennesker, så forventer han at perpendiklen, som holdes i gang af urfjederen, som igen er lig med Gudskraften, automatisk vil fortsætte med at svinge frem og tilbage indtil han beslutter at stoppe uret.

Nu kommer så en af hans tjenere og gør sammen med tre andre oprør mod mesteren og forlanger, at de vil have lov til at ændre på urets mekanik, så det går på en anden måde, langsommere eller hurtigere, og de vil erstatte lysets kraft, som kommer fra Mesteren, med deres egen kraft, som man kan kalde Mørkets kraft. Begge kræfter er lige stærke, for der kan ikke være lys uden at der også er dets modpol: Mørket.

Først vil mesteren naturligvis ikke tillade de oprørske tjenere at prøve noget af den slags, men da han bliver klar over at de ikke vil lyde hans ordre, så siger han til de ulydige tjenere: "Jamen så værsgo – prøv bare, men I skal vide, at I ikke længere er mine tjenere og jeg forstøder Jer." Så overlader han uret til tjeneren og de tre medsammentvorne, men advarer dem samtidig om, at hvis de nogensinde prøver at ødelægge uret og hvad der er i det, så vil han gribe ind og stoppe dem."

Denne lignelse kunne de godt forstå, men de ville så gerne vide, om det så var disse oprørske tjenere, som styrede Verden nu. Det kunne jeg kun bekræfte.

"Jamen – de andre tjenere – hvad med dem. Er de fortsat i den højestes Guds tjeneste"?

"Ja" svarede jeg. "De andre tjenere er de tusindvis af ærkeengle og hjælpeengle, som stadigvæk tjener den sande Gud. Derfor skal I altid rette Jeres bønner til disse tjenere og ikke påkalde Gud, for så får I fat i den falske Gud. Englene er nu hans tro tjenere, som vogter Jorden og passer på menneskene, så MØRKET ikke får den fuldstændige magt over dem. De leder også kampen for LYSET og en skønne dag vil de sejre, og så vil MØRKETS magt over Jorden og menneskene forsvinde"

De sad længe og tænkte over disse ord. Så spurgte en af dem, som for øvrigt hed Moses: "Hvad er det du gerne vil have os til at gøre"?

Jeg svarede:” Jeg vil gerne sammen med Jer danne en gruppe, som vil bekæmpe MØRKET og kæmpe for LYSET. Derfor vil jeg udnævne alle, som vil være med, til lysbærere, og i stedet for lidelseskorsset, som den falske Gud har valgt som sit kendemærke, vil jeg få fremstillet et lysbærertegn, som I alle skal bære som tegn på, at I kæmper for at LYSET skal sejre her på Jorden. Vi vil kalde vores lille gruppe ”Lysbærernes netværk”, således som jeg har bestemt. Men vigtigst af alt er dog tanken om at omsætte næstekærlighedstanken til jordisk handling.”

De svarede mig, at de godt kunne lide tanken om at være med i en sådan gruppe, men de ville lige gå sammen for sig selv og gennemtænke mine ord, og så ville de komme tilbage til mit hus en uges tid senere.

Da vi mødtes en uge senere, havde de besluttet sig for at følge mig, for som de sagde ” Vi tror mere på dig end på de hvide præster, som ikke regner os for noget”.

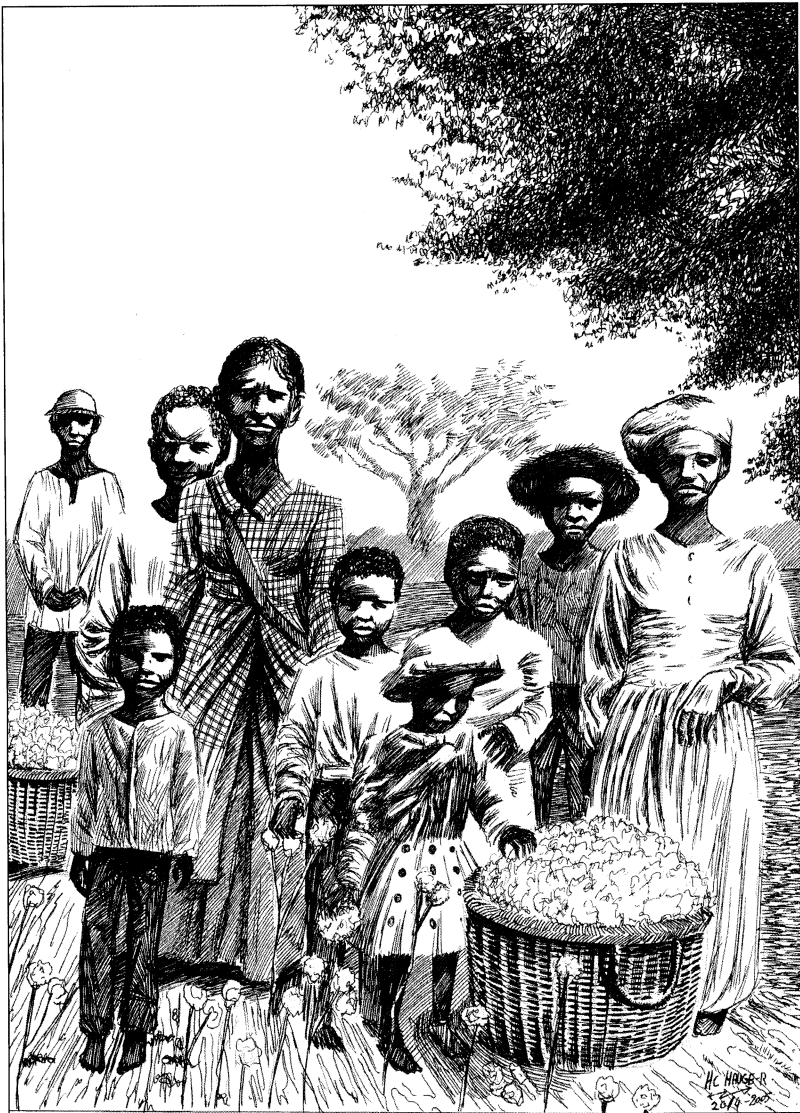
Men før det projekt kunne føres ud i livet skete der noget i vort samfund, som udsatte iværksættelsen af planen med flere år, og som kom til at betyde meget for mig personligt.

Den store borgerkrig

Lige siden man begyndte at indføre negerslaver fra Afrika til Amerika, havde der været store problemer. Der hævdede sig mange røster imod slaveriet især i 1700-tallets første halvdel. Forsvarerne for dette system henviste til Antikkens store tænkere, for hvem det var en naturlig sag at man havde slaver, og at de hørte hjemme i den sociale rangklassedeling. Men som det altid går med den slags forestillinger, så glemmer man at tiderne ændrer sig. Det, som var helt i orden i det gamle Grækenland og det gamle Rom, var nødvendigvis ikke i orden i et mere udviklet og nytænkende samfund.

Især var Kristendommens forestillinger om at vi alle er lige for GUD en ubehagelig sandhed, og at der ikke i Himlen var forskel på herre og slave var også en kilde til stadige diskussioner om det rimelige i at holde slaver. Men de fleste kolonister betragtede negrenes stilling som en så selvfølgelig ting, at det sjældent kom til offentlig diskussion i den første halvdel af det attende århundrede. Det kirkelige hierarki kunne ikke tilbyde negrene andet end åndelig trøst. Da det ved lov var vedtaget, at den kristne dåb ikke gjorde negrene fri i juridisk forstand, så kunne man missionere så meget man havde lyst blandt de afrikanske "hedninge", uden at det stødte de hvide slaveejere i menigheden. En kirkeleder mr. Cotton Mather fra Massachusetts pointerede oven i købet fra sin prædikestol, at "Kristendommen tillader slaveri". Hvor han så havde det fra.

Men den religiøse bevægelse Kvækerne fandt disse tilstande oprørende, og de vedblev offentlig at kritisere negerslaveriet. Den kendte kvæker John Woolman karakteriserede ligefrem slaveriet som ukristeligt, uretfærdigt og grusomt. Men man mente dog også, at hvis

Negerslavefamilie fra "Syden"

man ville afskaffe slaveriet, skulle man blot lære negrene at læse og skrive, og så kunne de med tiden frigøre sig selv. Lærdom kan være godt for mange ting.

Så let kom det nu ikke til at gå og selvom antallet af frinegre ikke var særligt stort, så voksede denne befolkningsgruppe dog langsomt men sikkert. Man kunne blive frineger ved at løskøbe sig selv, eller stikke af fra sin ejer og skjule sin identitet et andet sted i Amerika – især i Nordstaterne. En del frinegre var født frie af sorte forældre, som aldrig havde været slaver og en del var mulatter, d.v.s. resultatet af et seksuelt forhold mellem en slaveejer og en af hans sorte slavinder. Det var en meget almindelig foreteelse, idet slaveejerne betragtede deres slaver som deres ejendom, som de kunne behandle ligesom de behandlede deres husdyr.

Efterhånden bredte der sig i det amerikanske samfund en mere human holdning til spørgsmålet. Det var især i Nordstaterne, som ikke havde brug for slaver i deres industrisamfund. Det havde man derimod i Sydstaterne, hvor man avlede bomuld, tobak, og ris og det krævede betydeligt mere arbejdskraft, som ikke behøvede en egentlig uddannelse.

Disse modsætningsforhold blev mere og mere udpræget i befolkningen i de år jeg havde været i landet. Jeg kunne især mærke det på de mennesker, som jeg kom i kontakt med i det daglige arbejde på sherifkontoret i Fort Smith. Jeg holdt mine egne meninger for mig selv efter et godt råd fra Jesse, for som han sagde ”Du kommer bare i klemme mellem tilhængere og modstandere, så længe du bor i denne stat.

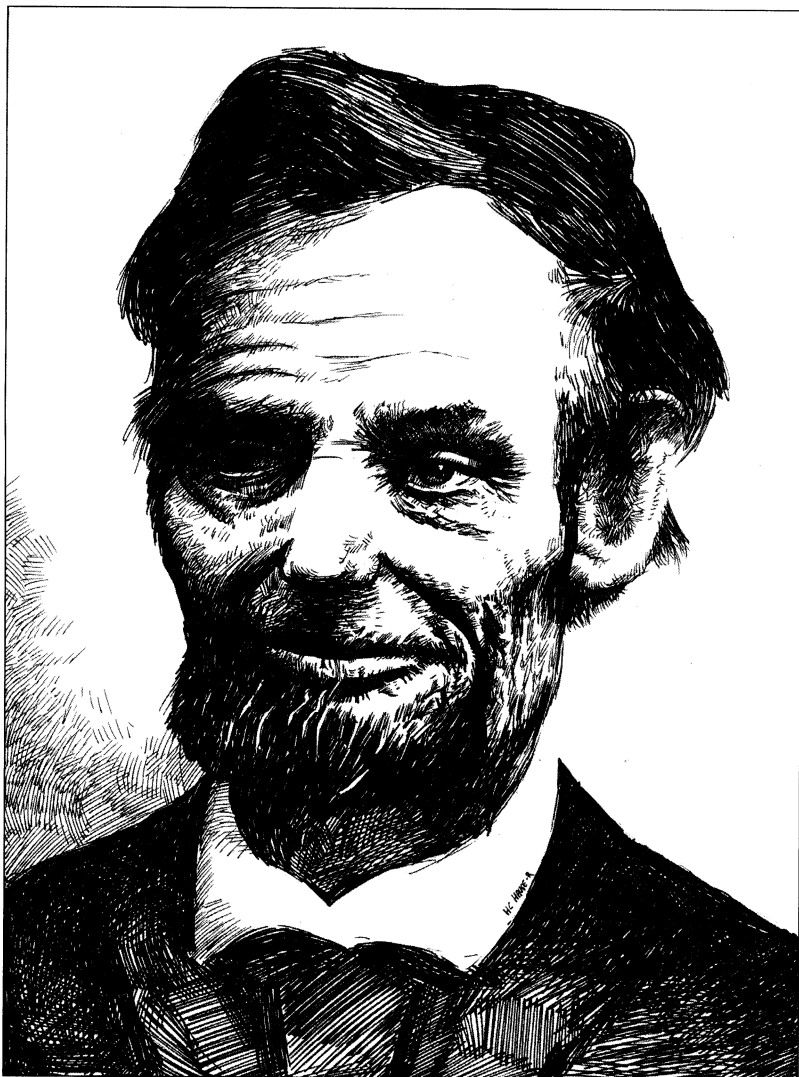
Tilhængerne blev kaldt abolitionister, og i daglige omtale hørte man aldrig det ord uden at det var ledsaget af ordene: de forbandede! Af og til blev jeg udæsket om min holdning, men jeg trak altid på skuldrene og sagde: ”Det har jeg ikke nogen holdning til. Jeg er hverken for eller imod.” Så kunne ingen af parterne tage mig til indtægt for deres holdning. I selve byen var der tilsynelad-

ende ingen som turde stå frem og hævde at de var imod slaveriet. Alle holdt klogelig deres mund, for folk kunne blive så ophidsede, hvis de mærkede modstand mod deres mening, at de let blev voldelige og kunne finde på at skyde folk blot for deres meningers skyld. Man sagde lige ud: "Enten er du for os eller også er du imod os". Så til sidst måtte jeg sige at jeg var for slaveriet bare for at få fred.

Den eneste måde man kunne holde sig orienteret om holdningerne i Nordstaterne var ved at læse nogle af de aviser, som udkom i dette område. Det var selvfølgelig farligt hvis nogen opdagede det, så man måtte stjæle sig til at smuglæse dem hos de venner, som man vidste var abonnenter på disse aviser. Jeg havde heldigvis fundet et par gode venner, som jeg turde snakke med om problemet. Vi var alle klar over, at det en dag måtte ende galt for når to så forskelligartede opfattelser udviklede sig, så der dannedes fronter i befolkningen, så kunne det ikke ende i andet end ufred.

Det meste af selve krigens historie fik jeg først kendskab til efter krigen, da man i et så lille samfund som vort ikke kan danne sig et dækkende indtryk af hvad der foregår i resten af landet. Vi var isolerede og vidste kun det, som slap igennem til os gennem rygter og lidt spredt avislæsning. Vi kunne forstå at noget var i gære, og begge parter forberedte sig på voldelige sammenstød for at kunne trumfe deres opfattelse igennem. Det var umuligt at bilægge forskellene i opfattelse gennem forhandlinger, for begge parter holdt på hvad de selv mente var ret og rimeligt. De ville overhovedet ikke gå i diskussion med nogen, som havde en anden mening. Man hidsede hinanden op og bekræftede sig selv og andre på, at ens mening var den rigtige. Hvis ikke de andre ville høre på en, så var man nødt til at slås

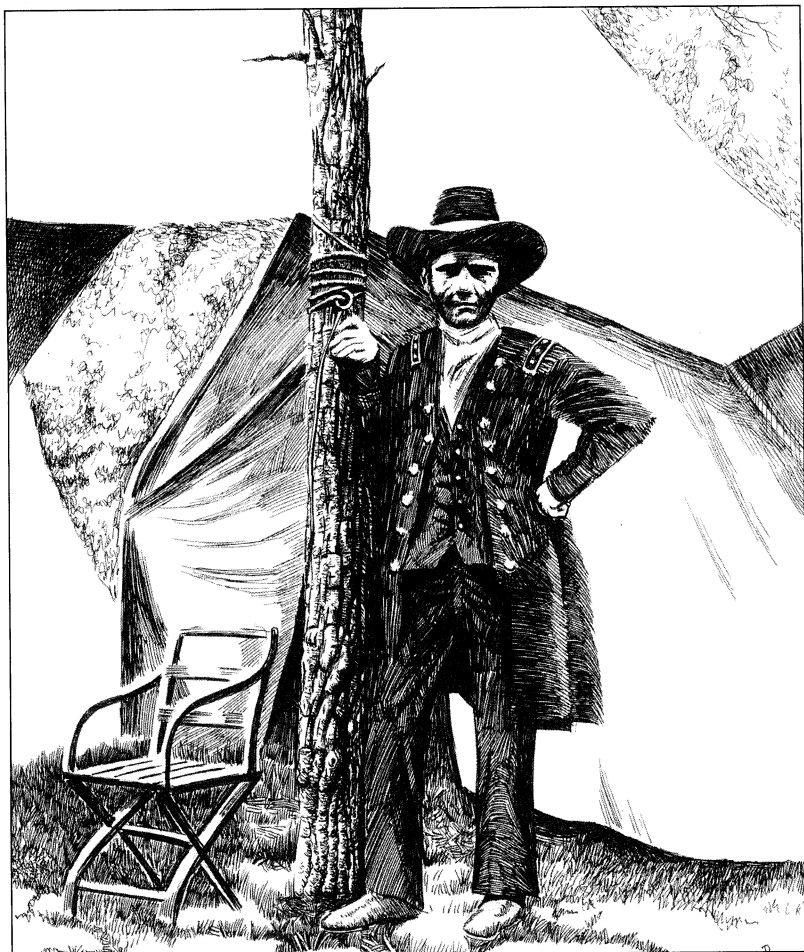
med dem korporligt eller om nødvendigt true dem på livet for at få dem til at skifte mening. Så primitiv var tankegangen på begge sider. Til sidst kom det til åbent oprør, idet de elleve sydstater erklærede, at de ville trække sig ud af Unionen og lave en uafhængig stat,

Præsident Abraham Lincoln

som de kaldte Amerikas konfødererede stater, hvor de kunne få lov til at fortsætte slaveriets opretholdelse for al fremtid.

Senere erfarede vi, at borgerkrigen var begyndt i marts måned 1861. Præsident Lincoln bad 75.000 militssoldater om at nedkæmpe "oprøret". Det første store sammenstød mellem Sydstaterne og Nordstaterne fandt sted d. 21. juli 1861 ved Bull Run, en lille flod i Virginia ca. 40 km syd for

General Grant fra Nordhæren

Washington. Unionstropperne var meget sejrssikre og regnede med at kunne knuse oprørerne i et enkelt lille slag.

Men så nemt skulle det ikke gå. Begge hære trænede amatører under ledelse af uerfarne officerer. I det hele taget viste krigen, at Sydstaterne havde de bedste hærførere til at kæmpe for en rådden sag, mens præsident Lincoln, som havde givet startsignalet til krigen, måtte trækkes med den ene uduelige general efter den anden, skønt han efter mit skøn havde en virkelig god sag. Han udnævnte Ulysses Grant til øverstkommanderende over sin hær, skønt hans ellers år i forvejen havde fyret ham på grund af hans drikfældighed.

Der var aldrig nogen tvivl i mit sind om, hvem jeg holdt med. Men skæbnen gjorde, at jeg kom til at kæmpe på den forkerte side.

Man havde hvervet soldaterne i Unionshæren for en periode af højst 3 måneder, men snart blev begge parter klar over, at der ville gå længere tid, og at der derfor skulle flere soldater til. I Sydstaterne havde hæren i begyndelsen fortrinsvis bestået af skydeglade fanatikere, men nu begyndte man i begge hære at indstille sig på at måtte rekruttere langt flere soldater. Tabene i de første træfninger havde været kolossale.

Der blev sendt hvervegrupper fra Sydstatshæren ud til alle afkroge af Syden. Først sikrede man sig de mænd, som ingen ville savne, da de var arbejdsløse, drukkenbolte og ballademagere. Dem var der en del af i byen. Det ville være en lettelse for sheriffen at slippe for dem.

Så gik man i gang med at finkæmme byen for alle dem, der godt kunne undværes uden at samfundet gik i stå af den grund. Blandt dem var sådan nogen som mig.

Jeg havde hele tiden prøvet på at holde lav profil og ikke gå ind i nogen diskussion om krigen. Men en skønne dag bankede skæbnen alligevel på min dør. Det

viste sig at være en deling sydstatssoldater med en hverveofficer i spidsen, som buldrede ind på sherifkontoret. Nogen havde hvisket officeren i øret, at der vist nok var en udenlandsk ungkarl på kontoret, og de ville nu have fat i mig.

Jesse protesterede kraftigt, da han var kommet til at synes godt om mig, og nødtigt ville tvinges tilbage til papirbunkerne. Men alle hans protester hjalp ikke.

"Han kan undværes her. Det kan han ikke i hæren" svarede officeren. "Og hvis der er mere vrøvl, så kan du blive anklaget for manglende patriotisme, og straffen for det er en kugle for panden"

Jeg rejste mig og forsøgte et sidste forsvar for min frihed. "Jeg har i mit hjemland Sverige været præst i statsskirken. Jeg må ikke bære våben".

Officeren nikkede, men svarede "Vi har også brug for folk til vore lazaretter. Det arbejde kan da ikke genere din tro – vel?"

Jeg kunne ikke svare noget på dette, og enden blev at jeg blev tvunget til at skrive under på en hvervekontrakt. Jeg skrev dog ikke under før officeren havde givet kontrakten en påtegning om at jeg var non-kombatant af religiøse grunde, og skulle derfor tilknyttes lazarettjenesten. Jeg fik ordre til dagen efter at møde op på et samlingssted lige uden for byen medbringende personligt udstyr og skydevåben, hvis jeg havde nogen. Dem var der nemlig stor mangel på i hæren i starten. De fleste mænd i byen havde mindst en revolver og var ikke bange for at bruge den. Mange havde også rifler, så de var meget velkomne i hæren. Jeg havde ikke nogen af delene.

Jeg tog afsked med Jesse og lovede ham at komme tilbage til byen og jobbet, når denne forbandede krig engang var forbi. Det kom til at vare over 4 år.

Næste dag mødte jeg op på samlingspladsen. Der

Ung menig fra Syden

holdt en lang vognkolonne med muldyr foran, ligesom den jeg kørte over Prærien med. Officeren fra hvervekommandoen stod med en lang liste i hånden og krydsede alle de fremmødte af. Så blev de dirigeret hen til

en overdækket vogn med et nummer på siden. Jeg selv blev sendt hen til vogn nr. 7 ud af 20. Jeg entrede ombord og blev hilst velkommen af nogle skadefro bumser, som jeg kendte fra mit daglige arbejde. De grinte af mig, for nu var vi i samme båd. Jeg var ikke længere en del af øvrigheden, men på lige fod med dem. Det syntes de jeg havde rigtigt godt af. Men deres hån var alligevel temmelig godmodig, for de vidste alle godt, hvad der ventede dem. Krig er ingen spøg for nogen. Om vi alle slap levende fra det kunne der være megen tvivl om.

Jeg håbede, at jeg ville være lidt mere beskyttet i et lazaret bag fronten, men det undlod jeg at fortælle mine lidelsesfæller.

Ud på dagen var alle vognene fyldt op. Officeren gav tegn til afgang og vi skrumplede langsomt af sted mod fronten, der efter sigende skulle ligge et sted i Tennessee. På hver side af vognene red en bevæbnet soldat for at forhindre at nogen absenterede sig. Vi måtte overnatte undervejs, og vi måtte blive i vognene og sove, for der var ikke eskortesoldater nok til at passe på alle, hvis nogen skulle få lyst til at stikke af under dække af natter mørket.

Sent den næste dag nåede vi frem til bestemmelsesstedet. Det viste sig at være i en skov tæt på en lille by ved navn Shilov.

Efter ankomsten blev vi dirigeret til nogle nyopførte telte. Vi fik udleveret de grå uniformer, som Sydstaten var iklædt. Desuden et tæppe og en madskål samt en feltflaske til at fylde op med kildevand.

Vi tørnede ind for natten og jeg fik en meget urolig nat. Dels fordi der var megen råben og skænderier blandt folkene, og dels fordi vi skulle sove på den bare jord med kun et tæppe over os.

Næste dag blev vi opstillet i kompagnier og fik anvist

kommanderende officerer. I første omgang blev jeg behandlet som en almindelig rekrut, men da vi var aftrådt søgte jeg foretræde hos min officer og bad ham om at blive overflyttet til lazarettjenesten således som det var aftalt.

Han var ikke meget for at imødekomme min anmodning, så jeg bad ham om at fremskaffe min hvervningskontrakt. Han sendte en ordonnans efter den og måtte indrømme, at jeg havde ret. Med nogen surhed bad han mig skrubbe af og henvende mig hos den ledende læge, som havde rang af oberst. Det gjorde jeg og fik anvist et nyt telt, hvor jeg skulle sove sammen med mine fremtidige kolleger.

De viste sig at være nogen meget blandede typer. Der var alt fra sølle skravl, som ikke kunne gøre megen gavn i kamp til religiøse fanatikere og nogle få veluddannede, som havde meldt sig til denne tjeneste af humanitære grunde. Jeg følte mig mest knyttet til denne sidste gruppe, men da det var vigtigt, at vi kunne arbejde godt sammen, enedes vi om at holde fred internt i gruppen og blot gøre vort arbejde. Det viste sig i det lange løb at det kom til at fungere godt.

Vi blev sat ind i vores arbejde. Mens de andre rekrutter knoklede med skydeøvelser og marchture under råben og banden, blev vi samlet i en lille gruppe, hvor 4 – 5 læger, som frivilligt havde meldt sig som kødslagtere, som vi kaldte dem, instruerede os i vore fremtidige pligter. Disse læger havde allerede været med ved Bull Run og de kunne berette om rædselsfulde scener, når de sårede soldater blev bragt ind. Vores arbejde skulle mest bestå i båretjeneste, hvor vi skulle hente de sårede ind til lazarettet. Her ville lægerne stå parat i fri luft, hvis vejret var til det, men i store telte, hvis det regnede. På interimistiske operationsborde amputerede de arme og

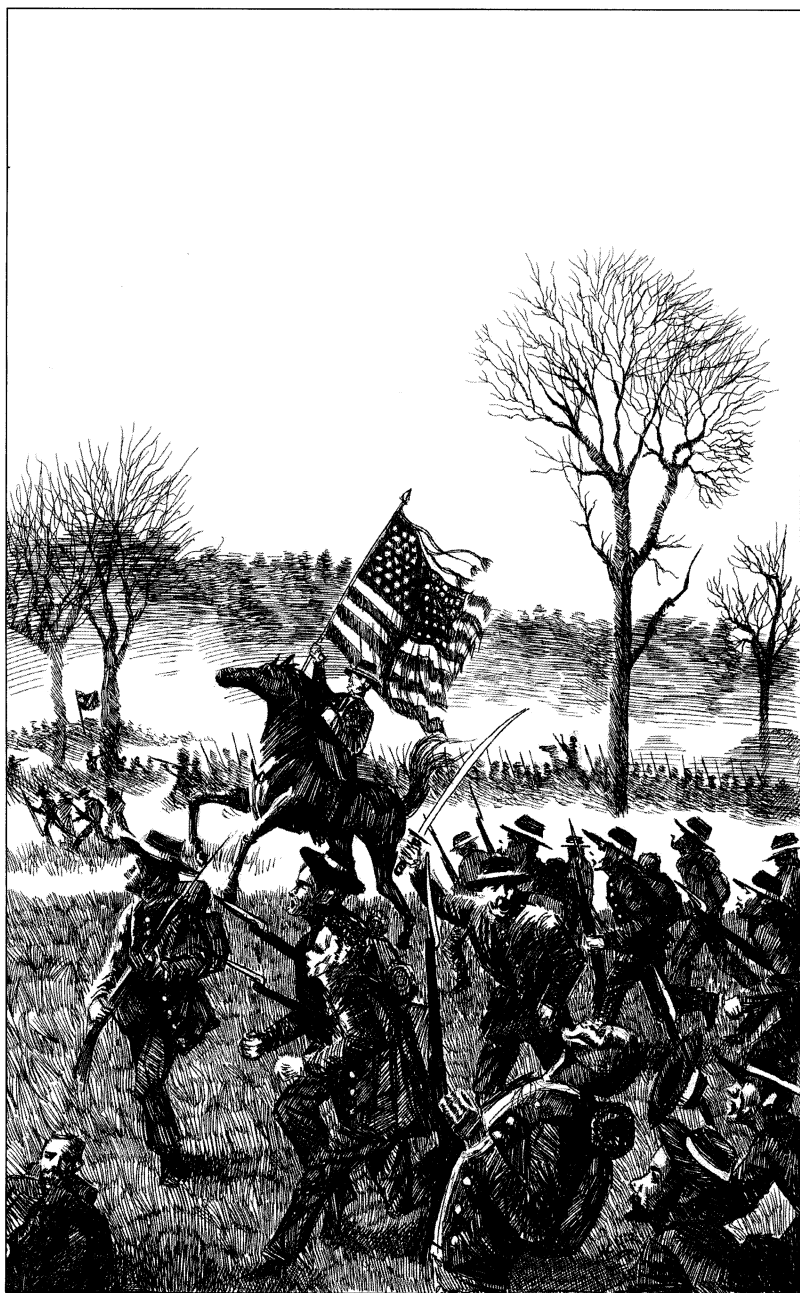
ben og underbandt andre kropssår. De var hurtige til at opgive patienterne, når det blot var almindelige soldater, mens officererne fik særbehandling, fordi der var mangel på dygtige officerer. De menige blev blot sendt til et såkaldt "dødstelt", hvor de bare kunne ligge og dø, mens de skreg som vilde dyr og forbandede alle. Derfor fik de ofte stukket en knebel i munden, så man kunne få fred, mens de døde en langsom og pinefuld død.

Der fandtes kun få bedøvende midler. Man brugte kloroform og æter og en træpind i munden til at bide i, når det gjorde for ondt. Man skar og savede i arme og ben uden at tage hensyn til de såredes smertensskrig. Heldigvis besvimed de fleste hurtigt af smerterne, og lægerne kunne gøre deres arbejde i fred. Kirurgerne var ikke onde mennesker og de var naturligvis påvirket af den smerte de påførte andre, men det kunne ikke gøres anderledes under disse primitive forhold.

Få dage efter kom vi rigtigt i arbejde. Vi hørte allerede ved daggry kanonernes torden. Sydhæren havde taget initiativet og angrebet Nordhæren ved Shiloh. I begyndelsen gik det godt for general Lees tropper. De avancerede mod "de blå" unionstropper, men takket være general Grants koldblodighed lykkedes det at standse fremstødet. Men tabene havde været store. Man optalte 1700 lig på begge sider, da kampene efter syv dage var forbi. Nordstaterne udråbte slaget som en stor sejr for dem, men faktisk var det uafgjort.

Min første debut som bæreberer gav mig et stort chok. Vi blev først sendt ud på slagmarken efter mørkets frembrud, hvor kamphandlerne næsten var gået i stå. Det syn som mødte mig, vil jeg aldrig glemme.

Hele marken var som dækket med døde og sårede. De fleste var døde. De lå der fuldstændigt nøgne og opsvulmede til det dobbelt af deres naturlige størrelse. I døden

Slaget ved Shilov

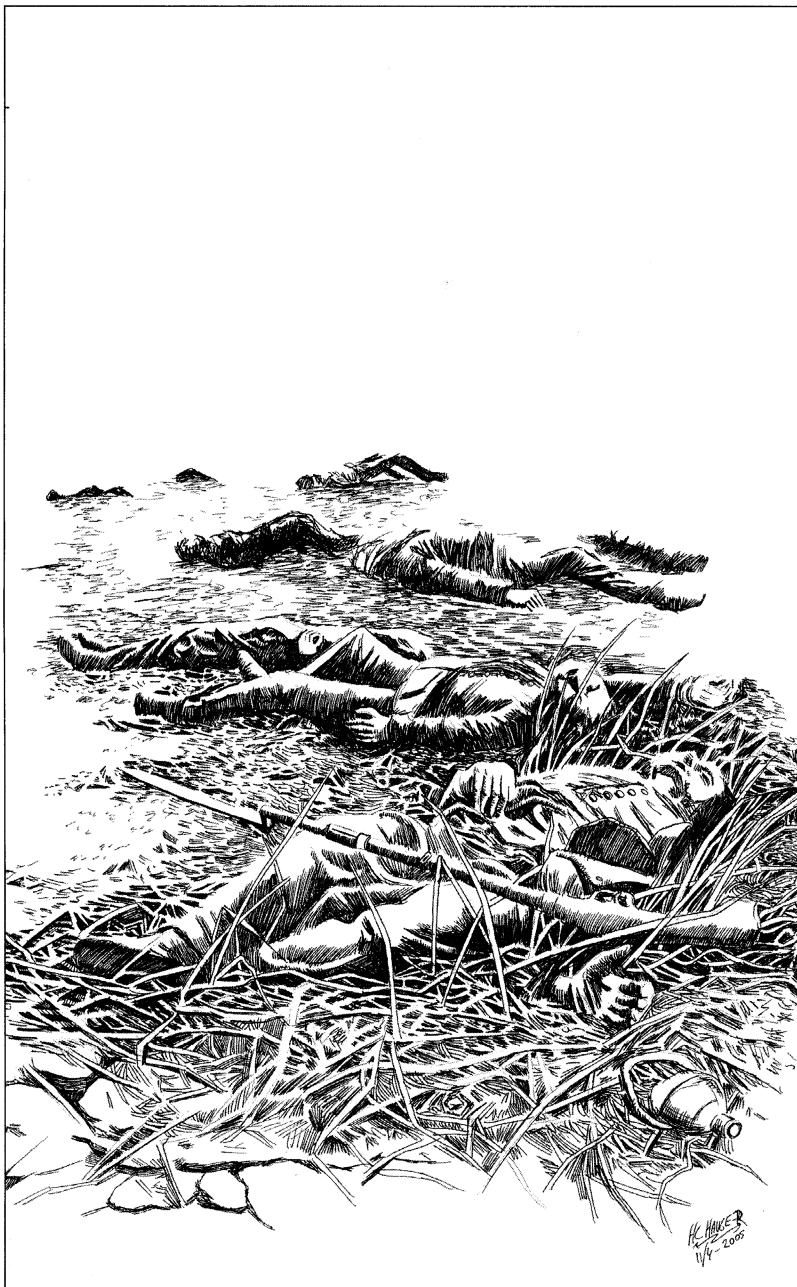
var de blevet sorte som negre. De lå i alle tænkelige stillinger. Nogle på ryggen med gabende munde, nogle med fremtrædende øjne så store som valnødder i en glasagtig stirren. Nogle var krummet sammen som i et krampeanfald. Her lå en uden hoved og hist en uden ben.

Rundt omkring lå løse arme og ben uden krop. Alle havde dette rædselsfulde udtryk i øjnene af frygt, raseri, dødsangst og galskab. De lå i pøle af blod med hovederne halvt begravet i mudder. Nogle var blevet ramt i hovedet af gransplinter, som stadig stak ud fra deres smadrede kranier. Næsten alle havde flere sår på kroppen af skudhuller. Jeg takkede min Gud for at jeg ikke havde været med i ildlinien.

Efter nogle dages oprydning på slagmarken gik turen videre til et nyt sted. De fleste lig fik en lemfældig begravelse uden gejstlig bistand. Afrevne lemmer og andre ligdele blev blot kulet ned i en fællesgrav. Hele hæren drog videre til det næste sted, som generalerne bestemte. Sydstaterne havde den letteste opgave, for de skulle i princippet kun forsvare deres territorium, hvorimod Nordstaternes mål var at erobre Sydstaternes område ved at nedkæmpe forsvaret. Men i det store og hele var det egentlig kun et spørgsmål om at kvæle oprøret ved at udsulte Syden for mænd og økonomiske ressourcer.

Det kom til mange slag rundt omkring i landet. Sommetider vandt de grå og sommetider de blå. Efter at Virginia havde sluttet sig til Sydstaterne flyttede hæren til Richmond, som så blev Sydens hovedstad. Det førte til 4 års stillingskrig med det ene forgæves forsøg på gennembrud efter det andet.

Men under mit arbejde med at hjælpe de syge og sårede opdagede jeg en forunderlig evne hos mig selv. Jeg havde jo bedt min skytsånd om hjælp til at udholde dette forfærdelige arbejde og føre mig frelst gennem

Efter slaget

krigen, men også at vise mig, hvordan jeg bedst kunne hjælpe de mange ofre, som jeg kom i berøring med.

Allerede under kampene ved Shiloh kom jeg tit frem til ofre, som var i live og som tryglede mig om at hjælpe dem. Jeg husker især en ganske ung mand, som næppe var en dag over 18 år. Han var skudt i benet og lå og kaldte på sin mor. Han havde forfærdelige smerter og jeg knælede ved hans side og lagde beroligende min højre hånd på hans pande.

Der bredte sig et saligt smil i hans ansigt og han takkede mig for at have befriet ham for smerterne. Så flyttede jeg min hånd ned til hans sårede ben og holdt på såret. Kort tid efter standsede blødningen mirakuløst, og jeg og min makker kunne bære ham til forbindspladsen. Lægen kiggede forundret på den sårede og undersøgte såret. "Det var dog utrolig" sagde han. "Blødningen er stoppet. Bær ham væk og kom med den næste".

Vi bar ham ind i vores eget telt og lod ham ligge der og komme sig. Såret helede næsten af sig selv og efter en uges forløb var han så rask, at han kunne humpe hjem til sin familie ved en krykkes hjælp. Jeg opdagede, at jeg også kunne stille en feber, som mange kom til at lide af, når der gik betændelse i deres sår. Min makker fortalte vidt og bredt om mine evner, som blev bekræftet af lægen, og snart blev det mit eneste arbejde at gå rundt på lazarettet og lægge hånd på selv de hårdest sårede og stoppe blødninger. Jeg ved ikke hvorfra jeg havde mine evner, men de virkede. Det gav mig en uendelig tilfredsstillelse at kunne udøve denne kærlighedsgerning. Ofte tilkaldte lægerne mig til en operation, som var lige ved at gå galt. Jeg stoppede blødningerne for dem og jeg lindrede smerter og jeg vil tro, at hundredvis af soldater, som ellers havde været visse på at dø, overlevede på grund af mig og mine evner.

General Lee fra Sydstatshæren

Selve general Lee kom en dag på besøg i vores lejr og jeg blev kaldt frem foran ham og takket af ham personligt. Det var en stor dag for mig. Der voksede en stor respekt op omkring mig, og mange spurgte mig om, hvordan jeg gjorde. Det kunne jeg ikke forklare, men sagde til dem, at de sikkert kunne selv, hvis de blot bad om hjælp oppefra. Mange af dem var dog ateister, så derfor var det ingen løsning for dem.

Disse evner hos mig gjorde, at jeg fik lettere ved at være med i denne krig. Jeg slap for det hårde arbejde med at slæbe sårede soldater til lazarettet, og kunne koncentrere mig i mit healerarbejde.

Efter Shiloh kom der nye slag. I 1862 ved Friedrichsburg i det nordlige Virginia, ved Gettysburg i 1863, ved Chattanooga i det nordlige Georgia samme år og ved Atlanta og Savannah i samme stat i 1864. Sejrene gik skiftevis til hver side, men resultatet var hver gang det samme. Tusindvis af faldne på begge side og en udarmning af befolkningen. Til søs lavede man en flådeblokade, som skulle kvæle Syden økonomisk. Det lykkedes ikke helt, men det var en medvirkende årsag til at Syden til sidst måtte give op. Det kom til et afgørende vendepunkt i krigen da Sydens hovedstad Richmond faldt i 1865 og kampene sluttede efter et forfærdeligt slag ved Appomattox i Kentucky samme år.

Præsident Lincoln udtalte på et tidspunkt under krigen: "Af alle krige er en borgerkrig dog det værste en nation kan komme ud for. Så mange døde for en sag, som kunne have været klaret ved forhandlingsbordet."

Men det eneste gode, som kom ud af den krig var at alle stater måtte erklære slaveriet for ophævet. Især for Syden havde krigen haft store omkostninger. Tusindvis af raske unge mænd havde måttet lade livet. Endnu flere tusinder kunne humpe hjem med kun et ben eller en

arm. Deres hjem var måske nedbrændt eller svært beskadiget og de havde ikke et arbejde at kunne vende tilbage til. Bitterheden over den tabte krig var stor og holdt sig i mange år. Selv i Nordstaterne syntes man at prisen for negerslaveriets ophævelse havde været for høj. Krig fører aldrig til noget godt. For fremtiden burde man bruge krigen som et advarende eksempel mod at tro på, at alt kunne klares gennem vold. Det var den bitre lære, at intet kan klares gennem vold. For fremtiden måtte man gå forhandlingens vej.

Denne krig satte sig meget dybe spor i U.S.A.s historie. Lincolns vigtigste krigsmål havde været at bevare unionen. Det blev nået, men splittelsen mellem Nord og Syd bestod. Men på mange måder havde krigen været omsonst og overflødig. Ganske vist blev negerslaveriet afskaffet, men negrenes forhold blev ikke væsentligt forbedret. Syden tabte ganske vist krigen, men faktisk vandt de freden. De havde frygtet, at bomuldsproduktionen ville lide ubodelig skade, når der ikke længere var adgang til billig sort arbejdskraft. Efter et par år med nedgang blev høsten i 1871 større end det sidste år før krigen. I løbet af få år var den gamle magtelite tilbage i Syden, og de havde lært lektien. Ville man have økonomisk fremgang måtte industriproduktionen indføres. De byggede tekstilfabrikker i South Carolina og behøvede så ikke at sælge deres bomuld til Europa. Store jernværker blev opført i Alabama og de fik en rivende afsætning til alle de nye jernbaner, der snart kom til at krydse kontinentet fra øst til vest. Også i Nordstaterne kom der en eksplosiv vækst, som især havde gavn af, at veluddannet arbejdskraft fra Europa, som strømmede til Amerika, hovedsageligt bosatte sig i Nordstaterne.

Lincoln havde ønsket sig en forsoningsfred. Derfor indførte han allerede i 1863 en lov, som gav den enkelte

sydstat mulighed for at tilslutte sig Unionen, hvis blot 10% af befolkningen erklærede sig loyale. Det gjorde man bl.a. i min hjemstat Arkansas. Andre stater afslog, fordi der efter krigen, som var blevet ført med uhørt grusomhed også mod civilbefolkningen, var sået et dybt og ulægeligt had i disse stater.

Store dele af Georgia, South Carolina og Virginia lå delvis i ruiner. Veteraner fra Sydstatstropperne fortsatte kampen i små røverbander, der opretholdt tilværelsen ved mord, vold og efterfølgende plyndringer. Tit var disse grupper under ledelse af officerer fra den nu nedlagte hær.

De frigivne negre forlod i tusindvis plantagerne for at lede efter bortkomne familiemedlemmer eller for simpelthen at søge lykken andetsteds. De fleste flyttede til Nordstaterne og prøvede at finde arbejde der, men løb ofte panden mod en mur, fordi der var rigeligt af indvandrede arbejdere fra Europa, som forårsagede løntryk, fordi de var vant til at leve under kummerlige forhold.

Jeg fik min afsked fra hæren uden nogen form for tak. Alt blev bare opløst og alle drog hver til sit. Jeg fik kørelejlighed med en gruppe, som ville tilbage til det nordlige Arkansas. Det sidste stykke til Fort Smith fik jeg lov til at gå på mine ben, og efter en uges forløb nåede jeg igen til min hjemby.

Jeg gik straks ind til Jesse på byens sherifkontor. Han hilste mig velkommen med åbne arme og overlod hellere end gerne papirbunkerne til mig igen efter at han i 4 år havde været tvunget til at sidde mere på sit kontor end han brød sig om.

Mit hus stod, hvor jeg havde bygget det. Nogen havde logeret i det og svinet det godt til, men jeg fik med hjælp af nogle venner sat styr på det igen, og begyndte på en ny tilværelse.

Det var dejligt at komme hjem uden sår på kroppen, men utilfredsheden lurede alligevel i min baghjerne. Efter det jeg havde oplevet trængte jeg først og fremmest til ro i min hverdag, men efter et halvt års tid begyndte jeg at genoptage mit arbejde med at skabe en gruppe. Dette arbejde var jo blevet så sørgeligt afsluttet ved mit bratte farvel til byen i -61, men der var da nogle af de gamle gutter blandt negrene, som gerne ville starte på ny. Der var ingen rimelig udsigt til at få arbejde for dem i denne tidligere sydstat, så vi snakkede om at rykke vore teltpæle op og flytte længere nordpå.

Disse planer talte vi vel om i et års tid, men endelig fik vi taget os så meget sammen, at vi besluttede at tage samlet af sted. Valget faldt på Minnesota, hvor de fleste mente, at vi ville få de bedste muligheder for at starte vort eget. I foråret 1867 tog vi så af sted. Jeg selv og 14 negre. Et nyt liv kunne begynde.

Hjemkomsten fra borgerkrigen

Lysbærernes netværk

Før jeg kunne tage af sted var det nødvendigt, at jeg fik mit hus solgt, og at jeg ikke svigtede Jesse, som tålmodigt havde ventet på min tilbagekomst fra krigen.

Jeg fortalte derfor ham først, hvad jeg agtede at gøre. Han blev selvfølgelig ked af det, men bad mig om at prøve at finde en anden mand i mit sted. Jeg kom i tanke om en af mine kolleger fra krigen ved navn Pete, som havde været med i vort båreteam. Jeg vidste, at han også boede i Fort Smith, og jeg opsøgte ham derfor en dag efter fyraften for at spørge ham om han var interesseret. Han modtog mit forslag med stor glæde, for siden krigen havde han ikke haft noget at lave. Før krigen havde han været huslærer for børnene af ejeren af en sukker-rørsplantage, men efter slaveriets ophør var plantagen nedlagt og alle ansatte fyret.

Jeg tog ham med hen til Jesse og det viste sig at være et godt forslag for begge parter. Manden kunne jo både læse og skrive, så han kunne rent umiddelbart gå ind i min stilling, så jeg kunne blive frigjort. Jeg blev en uges tid på kontoret sammen med ham og satte ham ind i sagerne, og da han var meget lærenem, kunne han snart klare papirbunkerne.

Så inviterede jeg Jesse og Pete hen til en afskedsfest i mit hus og bekendtgjorde samtidigt at jeg ville prøve at få solgt huset. Pete, som ikke havde noget hus i byen, men efter krigen havde boet på Lodginghuset, ville gerne købe det. Vi blev enige om en rimelig salgssum, som han lånte af Jesse som forskud på sin løn. Så alting ordnede sig på den bedste måde.

Jeg kunne derfor gå i gang med at forberede min og gruppens rejse til Minnesota. Først købte vi tre overdækkede vogne med tilhørende muldyr. Så samlede vi

alt vort habengut sammen og stuvede det omhyggeligt i vognene. Vi indkøbte madvarer, som kunne holde sig. Indianerne tørrede og røgede hjortekød, som de kaldte pemmikan og det kunne garanteret holde sig i lang tid, så det købte vi en hel del af. Masser af majsmeal og en stor vandtønde kom også på vognene, og til sidst tog vi det køkkentøj med, som vi mente vi ville få brug for.

Jeg indkøbte hos landmåleren et kort over turen til Minnesota. Det var ikke særligt detaljeret, men det angav så nogenlunde den rute vi skulle tage. Det sidste stykke vej var det måske nødvendigt at hyre en lokal indianerguide. Vi havde nemlig hørt om et lille indianerreservat, som lå i det nordlige Minnesota, som hed Red Lake, og da vi vidste at ingen normal settler ville slå sig ned alt for tæt på et reservat, håbede vi at finde et lille fredeligt sted, hvor vi kunne være for os selv.

En tidlig sommermorgen i 1867 tog vores lille kolonne af sted. Negrene valgte mig som wagonleader, og jeg påtog mig gerne ansvaret for at vi alle kom helskintede til bestemmelsesstedet.

Som sagt var vi i alt 15 mennesker, deraf tre ægtepar. De fik den ene vogn og vi andre fordelte os i de to andre vogne.

De første dage stødte vi på mange rejsende, som også var på vej mod nord til mere fredelige egne. Vi havde hørt om de mange røverbander af ekssoldater fra sydhæren, men vi var da så heldige, at vi ikke stødte på nogen. Måske blev vi iagttaget, men ingen fandt det tilsyneladende umagen værd at overfalde og stjæle noget fra os. Det passede mig godt.

Det tog os næsten to uger at komme op i nærheden af det sted, hvor vi gerne ville slå os ned. Men en skønne aften kunne vi i det fjerne skimte de bjerge, som vi havde

Høvding "Hvide sky" ved Red Lake

fået angivet som et kendetegn på, at vi var kommet til det rette sted. Jeg havde bedt min skytsånd om at hjælpe os med at finde den rette vej. Jeg havde regnet med noget, som lignede Biblens fortælling om jødernes vandring mod det forjættede land. Der havde Gud sat en røgsøjle om dagen og en ildsøjle om natten som guide. Så let havde vi det dog ikke. Vi måtte mere forlade os på vores temmelig unøjagtige kort og vore fornemmelser.

Da vi slog os ned for natten, blev vi enige om at vi næste dag ville finde en indianerguide, som ville lede os det sidste stykke. Men vi behøvede ikke at lede. Da vi vågnede næste morgen fandt vi os omringet af en gruppe indianere til hest. Forrest red en mand med det typiske høvdingetegn – en lang fjerprydelse fra hovedet og ned ad nakken.

De stirrede bare på os dog uden at vise fjendtlighed.

De var blot nysgerrige.

Jeg stillede mig op og prøvede at komme i kontakt med dem. De kiggede bare på mig. Jeg viste dem så mit kort og med underlige tegn og gebærder fik jeg forklaret hvorfra vi kom og hvortil vi gerne ville. Han nikkede, som om han havde forstået mig. Men han pegede på gruppen af negre og sagde så pludselig på engelsk: "Hvem er disse folk?".

Jeg forstod straks at han aldrig før havde set negre, så da jeg opdagede at han var til at tale med, forklarede jeg ham, at det var frie negerslaver, og at vi gerne ville slå os ned i hans område.

Igen kom spørgsmålet om vi var settlere. Åbenbart havde man dårlige erfaringer med folk, som bare kom og tog deres land uden at spørge eller betale for det. Jeg svarede som sandt var, at vi var settlere, men at vi gerne ville betale for et lille stykke jord, hvis han ville sælge.

Han rådslog lidt med sine folk. De nikkede og han

svarede:” I kan købe et lille stykke jord, som vi bestemmer. Ellers kan I forsvinde igen”.

På gruppens vegne indvilligede jeg. Han vendte sin hest og bad os med en håndbevægelse om at følge med. Vi pakkede sammen og fulgte ham og hans gruppe.

Efter en times kørsel kom vi til en dal mellem to høje bjerge. Midt i dalen var en sø, og da vi kom nærmere opdagede vi, hvorfor området blev kaldt Red Lake. Søbunden og bjergene rundt om var af en meget rødbrun stenart, som gav søen et rødtligt skær. Længere inde i dalen var en lille skov og endelig var der et engområde, som så ud til at være dyrkbar jord, men at dette dyrkbare jorderområde var for lille til at ernære en hel stamme. Disse indianere, som var Cree-indianere, var nemlig dels agerdyrkere dels jægere i modsætning til prærieindianerne, som kun levede af at gå på jagt.

Jeg spurgte for en forms skyld hvor meget de skulle have for jorden, for vore midler var naturligvis begrænsede. Men han var så venlig at svare, at det kunne vi tale om senere. Så vendte han og gruppen om og red hen imod en bjergkløft, der åbenbart førte til hans lejrs område. Hans sidste ord var ”I morgen!”.

Vi begyndte med at spænde muldyrene fra og tøjre dem nær søen, så de kunne få noget vand. De styrtede ud i vandet og drak og drak, for under rejsen havde de måttet dele vore sparsomme vandrationer med os.

Så kiggede vi os om efter et sted at bo og bygge. Vi slentrede lidt rundt og bestemte os endelig for et dejligt område, som lå i skovbrynet og alligevel ikke langt fra søen. Det var endnu tidligt på dagen, så vi gik straks i gang med at pakke ud. Så opbyggede vi et foreløbigt ildsted, så vi kunne få lavet noget varmt mad. Det havde vi ikke fået under hele rejsen. Endelig satte vi os ned i en rundkreds og planlagde den kommende tid.

Vi var enige om, at vi ville bygge et foreløbigt hus bare for at kunne have et sted at sove. Senere ville vi bygge det endelige hus, som kunne rumme det hele. Jeg havde en plan inde i mit hoved om hvordan det skulle være, og det fortalte jeg dem. De nikkede samtykkende og kom også selv med nogle ideer. Men for at vi kunne blive en sammentømret gruppe, bad jeg dem om hver især at fortælle hvem de var, og hvad de havde lavet i deres liv indtil nu. Det kom til at tage resten af dagen og et stykke af aftenen med.

Her er et resume af deres livshistorier. Som man vil se bar de alle bibelske navne. Det var en skik, som baptisterne havde indført ved deres voksendåb. Ingen kunne alligevel udtale deres afrikanske navne.

Der var først de tre ægtepar: Tom og hans kone Maggie. Pete og hans kone Elisabeth og Matthev og hans kone Eva. De havde alle arbejdet på den samme bomuldsfarm. Alle tre ægtepar havde haft børn sammen, men de var enten døde eller taget fra dem og solgt, når de havde nået en vis alder. De talte aldrig om børnene de havde mistet, men vi vidste alle at de ofte tænkte på dem. Derudover var der Joe, som havde været tømrer på samme farm og været med til at bygge slavehusene. Simon, som havde været køkkenslave, og hans bror Abel. Desuden den stille mand Kain, som næsten aldrig sagde et ord. Josef og hans fætter Adam som altid var i godt humør. Til sidst de to yngste af negrene nemlig Jacob og Esau. Ingen var over 40 år og ingen under 18. Jeg var den ældste med mine 52 år, men jeg følte mig stadig ung.

Jeg opdagede til min glæde, at de fleste kunne læse og skrive lidt, ja Pete kunne sågar lede en slags gudstjeneste, som var en mærkelig blanding af deres oprindelige religion fra Afrika med masser og magi og overtro i blandet med elementer fra en almindelig kristen gudstjeneste.

De lagde ikke i deres opfattelse af kristendommen så megen vægt på Jesu lidelser og hans tragiske endeligt, men mere på glæden og håbet på en bedre fremtid. De tænkte meget på den såkaldte arvesynd og på hvorledes den skulle bekæmpes.

Efter at have hørt deres historier, som for de flestes vedkommende var triste og sommetider tragiske, var jeg overbevist om, at vi nok skulle kunne finde ud af det sammen.

Det som dog gav mig de største bekymringer var hvordan vi skulle udforme vort lysarbejde, så det blev til praktisk udfoldelse af næstekærlighed og ikke blot en masse tomme ritualer og bønner. Men det skulle jeg hurtigt få svaret på.

Næste morgen dukkede indianerhøvdingen alene op i vor lejr. Han kaldte os sammen og sagde, at han nu ville fortælle os hvordan vi kunne betale for jorden. Han ønskede ikke penge, for indianerne imellem var der aldrig penge, men gensidige tjenesteydelser. Han fortalte os om sit og stammens største problem.

"Vi har vores kontakt med den store ånd Wakan-Tanka gennem vore drømme. Før kunne vi skabe denne kontakt gennem langvarige meditationsøvelser, men så kom den hvide mand med sin whisky, som de kaldte "ildvand", og så opdagede især stammens unge, at de meget let og hurtigt kunne komme i denne drømmekontakt ved hjælp af spiritussen. Nu gjorde de alt for at skaffe denne whisky fra den hvide handelsmand i byen et stykke mod syd. De solgte deres geværer og deres jagtudbytte til ham. De købte ikke mad til deres familie, men drak whiskyen og kom i ekstase. Derved forarmedes både de og deres familier."

Høvdingen var fortvivlet men kunne ikke stoppe det, for de unge ville ikke høre på ham. Nu bad han os så

mindeligt om at hjælpe ham og stammen før de gik helt til grunde. Jeg sagde til ham " Vi vil sætte os ned sammen og holde et pow-wow for at finde en løsning".

Ordet pow-wow betyder diskussion eller samtale. Høvdingen, som for øvrigt på indiansk hed " Hvide sky", var en intelligent mand, og han ville det bedste for sit folk, men den hvide mand havde påført hans stamme og i øvrigt alle indianere problemet med spiritussen. Nu ville han gerne have vor hjælp til at redde sin stamme fra undergang.

Vi lovede ham, at vi ville gøre vort bedste for at finde en måde til at slippe ud af alkoholmisbruget. Jeg fortalte "Hvide sky" at vi først måtte bygge en bolig, som var stor nok til os alle, og at det ville optage alle vore tanker det første stykke tid. Men når vi var faldet til ro med tag over hovedet, ville det netop være noget som kunne blive en prøve på, hvordan vi kunne udøve næstekærlighed i praksis. Hvordan vi så ville gribe problemet an kunne vi ikke sige lige nu, men vi skulle nok finde ud af noget, som kunne hjælpe ham og hans stamme. Vi lavede ikke nogen skriftlig kontrakt, for mellem mænd af ære var et ord et ord.

Nu var det så heldigt, at jeg aldrig havde brudt mig om spiritus og da slet ikke øl, som jeg syntes smagte afskyeligt. Et par af mine folk havde været inde i noget alkoholmisbrug, men var kommet ud af det igen. Derfor kunne de med egne erfaringer bidrage meget til at finde frem til en behandling, som kunne hjælpe "Hvide Sky"s stamme.

Høvdingen takkede for den hjælp, som vi kunne love ham, og sagde, at han ventede, at vi ville kontakte ham, når vi var klar. De næste dage gik med en grundig planlægning af vort byggeri og en fordeling af arbejdet mellem os. Da jeg i sin tid selv havde været med til at bygge

hus, kunne jeg jo bidrage med megen praktisk viden.

Joe, som havde været hustømrer, blev min assistent, og Simon, som altid havde arbejdet med at lave mad, fik naturligvis den samme pligt hos os. Derfor var han helt fritaget for byggearbejde, så han kunne koncentrere sig om at finde egnede fødevarer og lave al maden til os.

Vi gik straks i gang med at udarbejde en byggeplan og det tog et par dage, for vi skulle jo være enige om alting, før vi gik i gang. Alle bidrog med deres ideer og til sidst fik vi tegnet en plan, som alle kunne godkende.

Desværre opdagede vi, at Matthev ikke var helt rask. Hans kone Eva kom bekymret til mig og fortalte, at han skjulte sin sygdom for os, men han havde altså et svagt hjerte, og hun frygtede for, at han ikke ville kunne holde til det tunge fysiske arbejde, som vi skulle i gang med. Jeg bestemte derfor, at han skulle skånes mest muligt og kun være beskæftiget med lettere renholdelsesopgaver i byggeområdet. Det forslag tog han taknemligt imod, og i den tid han levede, gjorde han hvad han kunne. Desværre døde han efter en måneds tid, og vi begravede ham i skoven i en lille lysning mellem træerne.

Nogen tid efter, at vi var gået i gang med vort store projekt, indså vi, at vi nok havde forløftet os. En ting er at bygge en lille hytte til en person. Noget andet er at bygge en stor kollektivbolig. Vi indså, at vi måtte have professionel hjælp for at kunne fuldføre det, men den slags hjælp kostede penge, og dem havde vi ikke nogen af.

Byggearbejdet gik helt stå, da vi blev klare over at vi havde vovet os ud, hvor vi ikke kunne bunde. Vi holdt mange og lange møder for at prøve at løse problemet, men kunne ikke finde en løsning.

Så en nat, hvor jeg først faldt sent i søvn efter at have grublet og grublet, fik jeg en drøm.

Jeg så for mig en lille kilde, og da jeg bøjede mig ned over vandet for at tage en håndfuld at drikke, fik jeg på bunden af bækken øje på noget, som glimtede. Jeg stak hånden ned i vandet og tog den glimtende sten op. Det var guld. Så forsvandt drømmen, men da jeg næste morgen vågnede, tog jeg straks af sted ud i terrænet for at lede efter den kilde, jeg havde set. De andre fulgte med i sluttet trop og hjalp mig med at lede. Vi gik en halv dag rundt i området, før vi pludselig fandt den kilde, som jeg havde set i drømme. Og som i drømmen lå der guld i den på bunden. Vi jublede alle højt og begyndte på stedet at samle alle de gyldne sten op vi kunne finde. Dem tog vi med os hjem og Joe ofrede en af vore gamle pander til at vaske guldet i. Den næste uges tid tog vi hver morgen ud til kilden og vaskede og vaskede dagen lang alle mand. Da vi endelig ikke kunne finde mere gik vi i gang med at smelte guldet. Vi udhuggede i en sten en lille rund fordybning, og hældte det smeltede guld ned i det og da guldet var størknet, lirkede vi en lille klump ud, som lignede en gulddaler. Dem fremstillede vi en snes af. Grunden til, at vi ikke straks skyndte os ind til den nærmeste by og omsatte guldstøvet til rede penge var den, at vi ville have folk til at tro, at jeg havde haft guldet med fra Arkansas. Ellers ville området hurtigt blive oversvømmet af desperate guldgravere, og så ville det være forbi med freden i området.

Jeg tog den ene af vore rejsevogne, spændte to af muldyrene for og tog af sted ind til den nærmeste by Baudette, som lå en halv dagsrejse fra os mod nord.

Inde i byen gik jeg ind til banken og bad om at få indvejet guldet og få udbetalt værdien i amerikanske dollars. De var noget mistænksomme og spurgte om jeg var kommet ærligt til guldet. Jeg svarede, at jeg var

præst og derfor pr. definition et ærligt menneske. Jeg fortalte dem ikke hvor jeg havde det fra, og fik så efter lidt tøven udbetalt næsten 2000 dollars.

Med dem forvaret i mit gamle mavebælte gik jeg rundt i byen og spurgte efter, om der var en bygningsingeniør. Tilfældigvis var der en ældre mand, som hele sit liv havde været med til at bygge fleretagers huse i Chicago. Han var egentlig på vej til at stoppe, da der i den lille by, hvor han nu var, ikke var planer om større byggerier.

Jeg spurgte ham forsigtigt om han havde mod på en ny opgave. Det havde han. Jeg fortalte ham så om vore planer og om den manglende ekspertise i vor gruppe. Han syntes det lød meget interessant, og da han ikke havde nogen familie at tage hensyn til, indvilligede han i at følges med mig ud til vor lille lejr og tale med os om byggeriet. Han lovede ikke noget på forhånd, og bad da også om beviser på, at vi havde den fornødne kapital til et sådant byggeri. Da jeg viste ham indholdet af mit mavebælte foreslog han, at vi satte alle pengene ind på hans konto i byens bank, så vi ikke skulle blive frarøvet vor kapital, for alle i byen havde selvsagt hørt om de mange penge jeg havde fået udbetalt. Det syntes jeg var en god ide, som jeg heller ikke kom til at fortryde.

Fjorten dage senere blev vi nemlig om natten overfaldet af en gruppe bevæbnede mænd med et tørklæde for ansigtet for at skjule deres identitet. De truede med at skyde os alle, hvis vi ikke gav dem pengene. Mr. Wilson, vor entreprenør, forklarede dem venligt, at vi ikke havde pengene her, men at de var indsat i byens bank. De måtte så forlade os efter at have gennemført hele lejren. De truede med at komme tilbage, men vi så dem aldrig siden.

Endelig kunne vi så genoptage vort byggeri. Mr. Wil-

son gennemgik vore tegninger og lave adskillige ændringer på dem. Derefter lavede han et overslag om, hvad det ville koste i materialer, men vi skulle selv lægge vores arbejdskraft oveni. Ifølge hans opgørelse viste det sig, at pengene lige nøjagtigt kunne slå til. Jeg har ham nu mistænkt for at have lavet lidt fifleri med beregningerne, så der kunne blive et lille overskud til ham selv. Det syntes jeg var i orden, for selvfølgelig skulle han have noget for sit arbejde.

Han fik hurtigt sat system i byggeriet, og snart arbejdede vi alle videre med godt mod.

Vi måtte tage flere ture ind til Baudette for at købe materialer såsom søm og skruer og glas. Men det meste byggemateriale kunne vi selv fremstille. Ingen af os havde den store ekspertise og vi lavede mange fejl i begyndelsen. Det kom til at tage lidt over to måneder at få kollektivet bygget, og det var ufatteligt hårdt for os alle. Men endelig en dag kunne vi holde indvielsesfest og dagen efter tog vi afsked med Mr. Wilson, som tog hjem igen.

Det færdige center kom til at bestå af en femkantet sal med små vinduer højt oppe under taget. Ud fra denne sal havde vi bygget udgange til små udhuse, der brede sig ud som egerne på et hjul. Disse udhuse kunne lige rumme opholds- og soveplads til 5-6 mennesker. Alle delte sig nu op i små grupper, som så skulle bo sammen.

De to ægtepar var naturligvis sammen, men Eva, som havde mistet sin mand, spurgte om hun måtte flytte ind sammen med mig, da hun savnede nogen at være noget for. Jeg svarede efter nogen tøven ja, men fortalte hende, at jeg ikke var særligt interesseret i at opfylde eventuelle seksuelle pligter overfor hende. Det forstod hun godt, idet hun heller ikke selv havde nogen lyst til den slags samvær.

Vores center i Minnesota

Min "kone" Eva

De andre accepterede vort arrangement og for første gang i mit liv fik jeg prøvet hvordan et ægteskab er. Det kom til at fungere ganske godt, for vi havde den samme form for humor og jeg kunne diskutere alle slags problemer med hende. Det var egentlig ganske dejligt, for hidtil havde jeg selv måttet tumle med de problemer jeg mødte.

For problemer slap vi ikke for. Midt under byggeriet kom den stille Kain galt af sted, da han var ude for at fælde træer til byggeriet i skoven. Et træ faldt ned over ham og han blev mast til døde. Vi stoppede byggeriet for resten af den dag, og begravede ham på det sted i skoven, hvor vi havde begravet vort første dødsoffer Matthev. Vi var nu reduceret til 13 i alt, men byggede videre med frisk mod den næste dag, for den slags uheld kunne vi ikke gardere os mod.

Da vi endelig var færdig holdt vi en stor indvielsesfest, hvortil vi havde inviteret "Hvide sky" og hans stamme. Helt overvældende mødte over 150 gæster op, og vi fik travlt med at lave noget mere festmad, så alle kunne få noget at spise.

Jeg holdt indvielsestalen og sagde til gæsterne, at de, som havde brug for vores hjælp kunne møde op på centret en uges tid senere. Vi skulle lige planlægge, hvordan vi ville behandle de alkoholmisbrugere, som vi skulle have i behandling. Selvfølgelig havde vi snakket sammen under byggeriet, men en egentlig planlægning af forløbet manglede.

Dagen efter festen satte vi os ind i den færdige central-sal og diskuterede sagen igennem.

De to unge negre, Jacob og Esau, som begge havde været ude i et misbrug, fortalte om hvordan de var kommet ud af drikkeriet. De havde begge to af deres familier fået at vide, at enten stoppede de straks eller også ville

de blive bortjaget fra familien. Det var en hård besked at få, men de indså straks at det ville de ikke udsætte sig selv for, så de tørlagde sig selv i løbet af et halvt år. De havde ikke troet selv, at det skulle tage så lang tid, for starten på misbruget havde kun taget ganske kort tid. Med andre ord er det ti gange så svært at afvænne sig som at tilvænne sig.

Det var en vigtig besked at få af dem, så vi måtte altså planlægge et længere forløb end jeg først havde tænkt mig. Nu havde jeg jo ikke selv haft nogen misbrugsproblemer, for jeg havde slet ikke haft trangen til misbruge noget som helst, så jeg var jo nødt til at lytte til dem, som selv havde prøvet det.

Både Esau og Jacob kom dog ind på, at de havde savnet nogen til at holde øje med dem under afvænningen. Familierne havde kun sørget for, at der ikke var noget tilgængeligt spiritus i huset og de havde truet handelsmanden, som forhandlede sprutten til at stoppe for salget til de to unge. Det ville ikke være noget problem hos os i centret, for ingen drak hverken øl eller vin i vores lille gruppe, og den nærmeste handelsmand boede i Baudette, som lå en halv dagsrejse fra os.

Men vi var klare over, at uden åndelig hjælp ville det ikke gå. Da jeg havde et afslappet forhold til hvem man bad til, besluttede vi, at vi ikke ville bruge kuren til at hverve nye medlemmer til kristendommen blandt indianerne, men lod dem blive i troen på "Den store ånd". Hvilket navn de brugte på GUD kunne for os være lige meget, da jeg mente, at det var akkurat den samme sande Gud vi alle tilbad uanset hvad vi kaldte ham.

Vi besluttede også efter forslag fra mig at bede en samlet bøn hver morgen. Det var ikke en bøn til nogen bestemt, men kunne opfattes som sendt til den skyts-ånd, som jeg tror på vi alle sammen har deroppe. Den

stammer fra Bibelen og kaldes for Jabes bøn, og det er en gammel bøn, som er mere end 2500 år gammel. Den lyder i al sin enkelhed således: "Gid du vil velsigne mig og gøre mit område stort, gid din hånd må være med mig, og du vil fri mig fra ulykke, så jeg ikke lider smerte" (1.krøn.4,vers 9-10).

En uges tid senere dukkede 13 unge indianere op ledsaget af høvdingen. Han holdt en tale til dem, før han vendte tilbage, hvori han gjorde dem opmærksom på, at hvis ikke de tog imod denne chance til at blive fri af afhængigheden, så ville de ikke være velkomne tilbage til deres familier. Det var jo en motivation de unge kunne forstå. I øvrigt lovede høvdingen at komme med forskelligt vildt og fisk en gang om ugen, så vi ikke skulle belastes med selv at skaffe mad til os alle, men kunne koncentrere os om behandlingen.

Næste morgen samledes vi i centersalen, efter at alle havde fået anvist logi i 5-6-mands grupper i de små udhuse. Jeg fortalte dem, hvad vi var blevet enige om, og gjorde dem klart at det ville tage tid at gøre dem helt fri af spiritussens jerngreb.

Hvad afvænningskuren helt gik ud på ville være for omstændeligt at forklare, men den bestod altså først i et totalt stop for al indtagelse af berusende drikke. Dernæst brugte vi lang tid på at tale med dem, og da vi lige var så mange, at vi kunne mandsopdække hver klient, så opstod der et meget nært personligt forhold mellem behandler og klient. Vi forklarede dem bl.a., at de skulle søge hjælp hos deres Gud og hver dag bede om hans hjælp. Så ville de få det. De kom også ud at røre sig ved lange gåture i naturen og af og til hjalp de til med færdiggørelsen af centret, for der var en masse småting, som manglede.

Det halve år gik hurtigere end forventet. Mad havde vi nok af, for vi fik hele tiden friske forsyninger, og alle

hjalp hinanden med at tilberede den. Jeg eksperimenterede en del med noget naturmedicin, som min partner Eva havde lært om fra sin mor i Afrika. Negrene havde ifølge deres eget udsagn en plante til enhver sygdom eller problem. Jeg ved ikke hvor meget det hjalp, men det var i hvert fald noget, som vi afprøvede grundigt også i årene der kom. Det var medicin, som både afslappede dem og fik dem til at sove roligt.

Da dagen for afskeden med vore klienter kom, var alle meget glade og gladest af alle var høvdingen, som kom og hentede dem hjem i et helt triumftog. Vi fulgte kuren op med jævnlige besøg hos stammen, og tilsyneladende så havde det hjulpet alle.

Kort tid efter kom borgmesteren fra Baudette på besøg hos os. Han havde gennem sine kontakter hørt om vores kur, og bad om han måtte sende en halv snes døgenigte og drukkenbolte fra sin by ud til os. Vi lavede den samme kontrakt med ham om levering af fødevarer i kurperioden.

Vores ry bredte gennem årene til hele staten og senere videre ud i landet og vi fik rigeligt at lave i årene der kom. For dem, som kom langvejs fra fastsatte vi en pris, som dækkede vore omkostninger, men heller ikke mere. Kuren blev kendt som "Minnesota-kuren".

Efterhånden som jeg blev ældre og ikke var så stærk længere besluttede jeg at udnævne en stedfortræder, som kunne overtage, når jeg en dag faldt fra. Valget faldt på Joe, som havde været min assistent under centerbyggeriet, og faktisk havde fungeret videre i den stilling. Vi oplevede også at de to unge Jacob og Esau fandt et par søde indianerpiger, som de giftede sig med og fik børn med. Det styrkede vore bånd til "Hvide Sky"s stamme. Det glædede mig meget, at der nu var kommet nogle unge til, som kunne føre centret videre.

Da der var gået nogle år og vi var nået frem til året 1886, fik jeg den ide at finde frem til min gamle ven Hans Herlufson, som var den eneste, som havde støttet mig i sin tid i mit hjemland Sverige. Jeg skrev først et formelt brev adresseret til Lunds Universitet. Jeg bad dem om oplysninger om en gammel studiekammerat, som sammen med mig var blevet færdig i 1844. Jeg bad om hans adresse, hvis han da stadig levede.

Det tog kun en måned før jeg havde svaret. Jo, min gamle ven levede skam stadig om end han var pastor emeritus, d.v.s. fratrådt som præst. Jeg skrev straks et langt brev til ham og spurgte om han ikke havde lyst til nu, hvor han var fri af embedet at besøge mig i Amerika.

En måned senere kom svaret. Hans var meget glad for mit brev, for det var første gang han havde hørt fra mig i de næsten 36 år, der var gået siden han tog afsked med mig ved emigrantskibet i Gøteborgs havn. Han fortalte først at min far var død og erstattet af en temmelig ukendt provst, som blot førte min fars embede videre uden at foretage nogen ændringer. Konservatisme har altid været kirkens kendetegn.

Han selv var blevet enkemand, men hans to børn var for længst fløjet fra reden, så intet kunne forhindre ham i at komme over til mig og se mit center, som han var meget interesseret i.

Han lovede at skrive igen, når han havde fået bestilt en billet til båden over. Den besked kom et par måneder senere, og efter 6 ugers overfart landede han i New York. Han så for første gang den nye kæmpemæssige frihedsstatue, som Frankrig havde skænket til Amerika og rejst samme år på Bedloe Island i New Yorks havn som en hyldest til 100-året for uafhængighedserklæringen. Jeg havde sendt ham en udførlig rejsevejledning fra

Frihedsgudinden i New York

New York op til os i Minnesota med diligence. Jeg beregnede hvor lang tid der ville gå, og på ankomstdagen mødte jeg i Baudette min kære gamle ven.

Det var et meget glædeligt gensyn og efter at vi var kommet til centret og han begejstret havde set det hele og hvor godt det fungerede, satte vi os sammen og talte og talte om gamle dage og om hvad der var sket med os begge i årene, der var gået.

Jeg havde organiseret det så godt, at jeg kunne tage mig god tid til at snakke med min ven, for der var kun få administrative pligter tilbage til mig.

Slutningen af mit liv og en efterskrift

Hans fortalte mig en dag, at han selv i smug havde studeret kristendommens opståen og udvikling, fordi han havde haft den samme tvivl som jeg, og han havde derfor nogle meget interessante ting at fortælle mig.

Under sine mange år som sognepræst i et lille afsidesliggende sogn, havde han god tid til at studere gamle længst forglemte skrifter fra kristendommens første tid. Ligesom jeg havde han undersøgt gnostikkernes tekster, men han var gået endnu dybere ned i stoffet end jeg. Han havde faktisk foretaget hvad han kaldte en pilgrimsrejse til det hellige land.

Landet tilhørte den arabiske verden, selvom korstogene havde prøvet at ændre på det.

Det viste sig, at der var rester tilbage af de gamle korstogsriddere - de såkaldte Malteserriddere, som oprindeligt hed Johannitterne, som dels havde bygget borge i det hellige land, men også havde slået sig ned på flere græske øer såsom Rhodos og Kos. Nu regeredes landet af de osmaniske tyrkere.

Han havde også vandret på den såkaldte Via Dolorosa, men havde fået at vide, at det slet ikke var den vej Jesus efter sagnet skulle have vandret på, da han slæbte på sit kors på vej til Golgata forud for korsfæstelsen. Det viste sig nemlig, at den originale vej lå ca. 6 meter nede, fordi Jerusalem jo var blevet jævnet med jorden af romerne efter år 70. I stedet for at rydde ruinerne væk, havde man bare bygget ovenpå murbrokkerne.

Ude i det nordlige Palæstina fandt han den gamle tilsyneladende ubeboede borg, som Malteserne, havde bygget i Acre. Den faldt i 1291 som den sidste bastion for Kristendommen i landet. Den så øde og forfaldent ud, men dybt nede i de underjordiske kasematter levede

en lille gruppe skæggede mænd klædt i simple munke-dragter. De påstod at de var de sidste overlevende efter ridderne, og de var i besiddelse af nogle meget gamle skrifter. Hans kunne ikke læse dem, fordi de var skrevet på et for længst glemt sprog, men han fik en af munkene til at oversætte nogle af skrifterne til latin, som Hans beherskede til fulde.

Disse skrifter gav en hel anden historie end den officielle Kristendom. Der bestod altså mange forskellige forklaringer på hvad der i virkeligheden skete i Jesu liv. For det første stod der intet i skrifterne om mirakuløse forhold omkring hans fødsel. Hans undfangelse skete efter et ganske almindeligt seksuelt samvær mellem hans mor ugifte Maria og hans far, Josef, som havde været gift engang før og havde fået 4 børn. Det var temmelig pinligt for de første kristne at skulle acceptere, at Jesus i virkeligheden var født udenfor ægteskab.

Derfor skulle hans fødsel gøres guddommelig. En ny stjernes fremkomst lige efter fødslen skulle gøre det ud for et tegn fra Gud om, at hans søn var født på Jorden. Hvis man skulle tilpasse fødslen til stjernens fremkomst, var man nødt til at gå 5 år tilbage præcis til d. 9. marts i år 5 før vor tidsregning, da en konjunktion mellem to planeter muligvis kunne opfattes som en helt ny stjerne. Fødselstidspunktet i december passer heller ikke med, at der skulle være så mange hyrder samlet ude på markerne omkring Bethlehem hos fårene, for da ville der være hundekoldt derude. Det passer bedre med marts måned, for da skulle der netop være mange folk derude for at tage imod de nyfødte lam, som altid bliver født på denne tid. Fødslen er derfor i Bibelen flyttet til december for at kunne erstatte den gamle hedenske lysfest d.21.december, som folk ikke ville opgive at fejre. Så er der mysteriet med perioden mellem Jesu tolvte år, hvor vi hører

om at han underviser i templet til hans 30 år, hvor han starter på sin missionsfærd. Vi ved intet om denne tid, men ifølge de hemmelige skrifter i munkenes besiddelse rejste han til Khasmir i Indien og besøgte der bl.a. et tempel, hvor en inskription i portmuren siger "Issa (indisk for Jesus) var her". I Indien lærte han at heale og mange andre tilsyneladende mirakuløse ting, som f.eks. at forvandle vand til vin.

Selve den tid han færdedes rundt i det gamle Judæa, som landet hed på den tid, varede kun små tre uger, som så sluttede med korsfæstelsen. Et års tid før han begyndte denne katastrofale fremtræden, tog han Maria fra Magdala som sin uofficielle mage. Han gjorde hende gravid og hun fødte hans barn, som hun dog skjulte for ikke at blive anklaget for skørlevned, som kunne medføre stening ifølge Moseloven

Hun fulgte ham trofast lige til Langfredag, hvor hun var en af dem, som stod nedenfor korset og så Jesus lide. En af de romerske soldater gav ham en svamp at suge væske af, men denne væske var tilsat et stærkt bedøvende middel, og kort tid efter sank han bevidstløs sammen. Men han døde ikke. Han blev i den tilstand taget meget tidligt ned, for døden på korset kunne ofte tage flere dage. Hurtigt blev han bragt til en hule, som ejedes af hans gode ven og beskytter Josef af Arimatæa. Han medbragte salve lavet af planten Aloe Vera ind i graven, som han påstod skulle bruges til at salve Jesus med. Men Aloe Vera er altså en lægeplante, som selveste Alexander den Store altid havde med på sine erobringstogter til sine sårede soldater, da dens saft netop er sårhelende.

Bagefter smuglede disciplene ham om natten ud til Lazarus og hans søstre. Derfor var graven tom påskemorgen.

Når han senere mødtes med sine disciple var han altså

ikke genopstået fra de døde, men et menneske i kød og blod. Han var sammen med Maria i 40 dage, og gjorde hende igen gravid, og for hendes sikkerheds skyld sendte han hende derfor med en fiskerbåd hemmeligt til Sydfrankrig, hvor hun igen fødte et af hans børn som senere grundlagde den franske kongeslægt Merovingerne.

Selv rejste han til Khasmir igen, hvor han fortsatte sin healergering, men aldrig omtalte sit korte visit i Judæa og hvad det affødte. Han døde som 49-årig og ligger begravet i Khasmir.

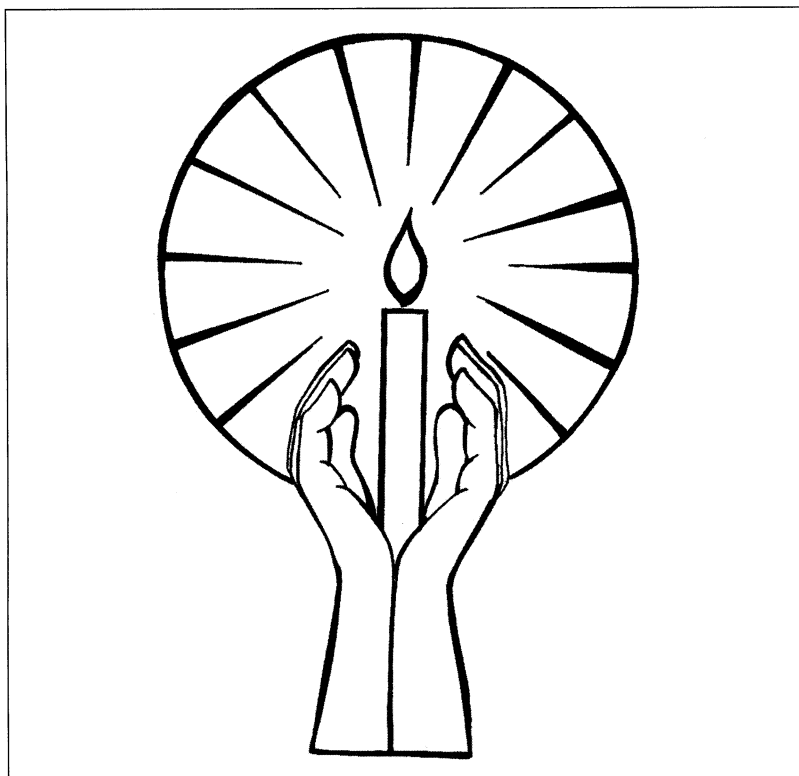
Ifølge en anden version var det slet ikke Jesus, som blev korsfæstet, men en mand ved navn Simon af Kyrene, som slæbte korset det sidste stykke vej og frivilligt lod sig hænge op. Der er også en tredje version som fortæller, at han slet ikke døde på korset, men at han om natten mellem onsdag og torsdag af disciplene Peter, Jacob og Simon Zelotes blev erstattet af en anden mand ved navn Christoforus, som også var i fængslet. Han lignede ham meget, så man behøvede blot at omskifte deres lændeklæder for at få bedrageriet til at lykkes. Når der er flere forklaringer på Jesu død, kan man jo selv vælge hvilken version man vil tro.

Men som jeg allerede havde læst det hos gnostikerne var der flere mænd på Jesu tid, som gjorde de samme undergerninger bl.a. Simon Mageren. Så det var et helt tilfælde, at det lige blev Jesus, som Paulus udvalgte til at være grundlæggeren af kristendommen. Jesus havde ikke ønsket dette, for han sagde ret tydeligt et sted: "Jeg er kommet for at frelse de fortabte får af Juda stamme" – ikke for at frelse hele Verden. Men for at Kristendommen kunne få verdensomspændende betydning var det nødvendigt for Jehovah, som styrede Paulus at redigere hele historien, så alle folkeslag i hele Verden kunne acceptere den som en religion. Vi har med andre ord i næsten 1900

år været udsat for en massiv historieforfalskning iscenesat af vor gamle kending Jehovah – alias Satanel. Dygtigt gjort!

Disse oplysninger indførte jeg i min dagbog, som jeg havde ført lige fra jeg som flygtning fra mit eget land lå i ugevis i "Gustav Adolf"s lastrum og skrev alt det ned, som jeg havde oplevet. Ikke som et forsvar for mig selv, men kun som en forklaring på, hvad der får et respekabelt menneske som mig til at bryde med hele sin verden og kæmpe for hvad jeg anså for at være sandheden. Siden sørgede jeg for at nedskrive alt hvad jeg oplevede i Amerika – også den forfærdelige borgerkrig.

Efter at have indført de oplysninger, som Hans havde

Lysbærertegnet

givet mig, overgiver jeg ham min dagbog, og beder ham om, når han kom hjem, at aflevere den til arkivet på Lunds universitet, så det engang i fremtiden, måske om 100 år, kan komme frem i lyset og måske danne grundlag for et opgør med det religiøse falskneri på Jorden.

På årsdagen for Hans' ankomst til mit center giver jeg ham bogen. Hermed har jeg sluttet beretningen om mit forunderlige levnedsløb. Når tiden er inde vil jeg glad gå over til den anden verden i fortrøstningen om, at den sande Gud vil tage kærligt imod mig. Amen.

POST SCRIPTUM

af pastor emeritus Hans Herlufson.

Få dage efter at jeg havde fået denne dyrebare dagbog af min gamle ven, fandt Eva ham liggende død i sin seng. Han havde haft et svagt hjerte i sine sidste år, og vi antog alle at dette havde forårsaget hans død. Han blev begravet i skoven på den lille kirkegård, som allerede rummede to grave af hans afdøde disciple. Vi sørgede alle over hans død, men undte ham hvilen efter et langt og til tider tungt liv. Ære være hans minde.

Jeg rejste hjem til Sverige en måneds tid efter. En dag går jeg op på Universitetet og afleverer Theodusius' dagbog med anmodning om, at den får lov til at ligge i fred i hvert fald i 100 år. Dermed havde jeg gjort min pligt. Jeg håber at nogen en dag finder den frem og offentliggør den, når tiden er inde.

Lund 1887

Et billede af mig selv i 1867